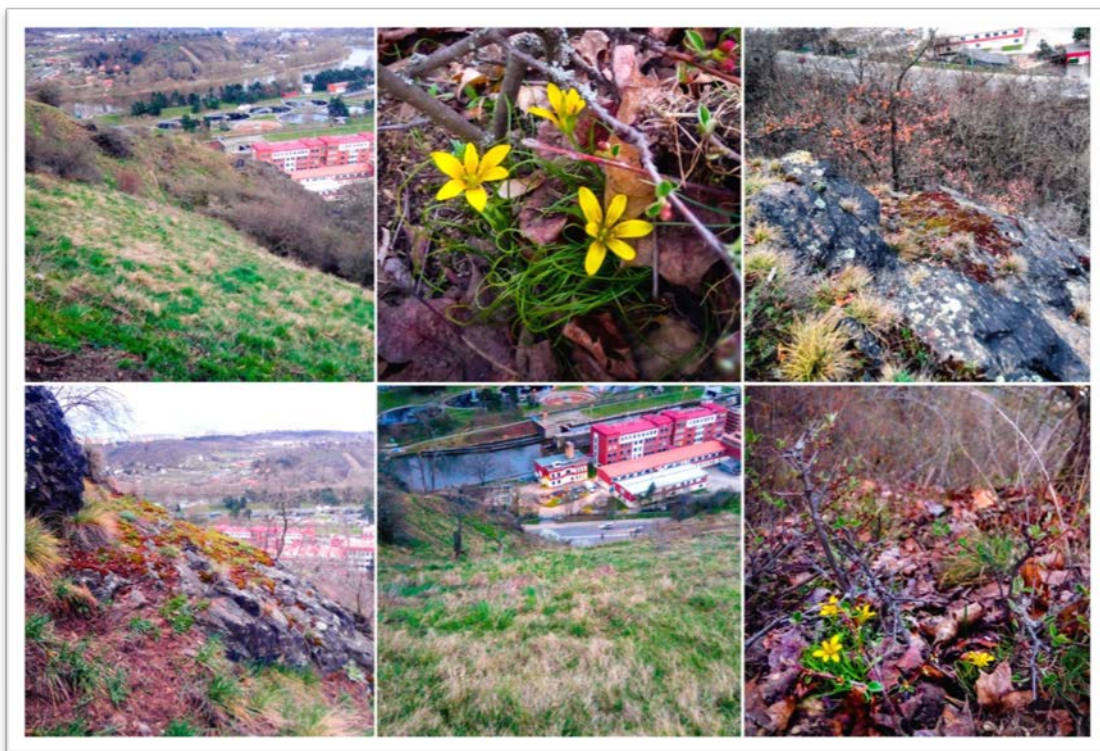

Plán péče o přírodní památku

BABA

**na období
2023–2032**

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

OBSAH

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	4
1.1 Základní identifikační údaje	4
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	4
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	5
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma.....	6
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	6
1.6 Kategorie IUCN	6
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	7
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	7
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav	7
1.8 Cíl ochrany.....	8
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	10
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	10
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	10
2.1.2 Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů	15
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	19
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	19
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	20
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	20
2.4.1 Základní údaje o lesích	24
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	24
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	24
2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky.....	24
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	26
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	31
3. Plán zásahů a opatření	33
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	33
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání.....	33
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.....	49
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	50
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	50
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	50
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	51
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	51
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	51
4. Závěrečné údaje	52
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)...	52
4.2 Použité podklady a zdroje informací.....	52
4.3 Seznam používaných zkratk.....	54
4.4 Plán péče zpracoval.....	54
5. Přílohy	55

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉM ÚZEMÍ

1.1 Základní identifikační údaje

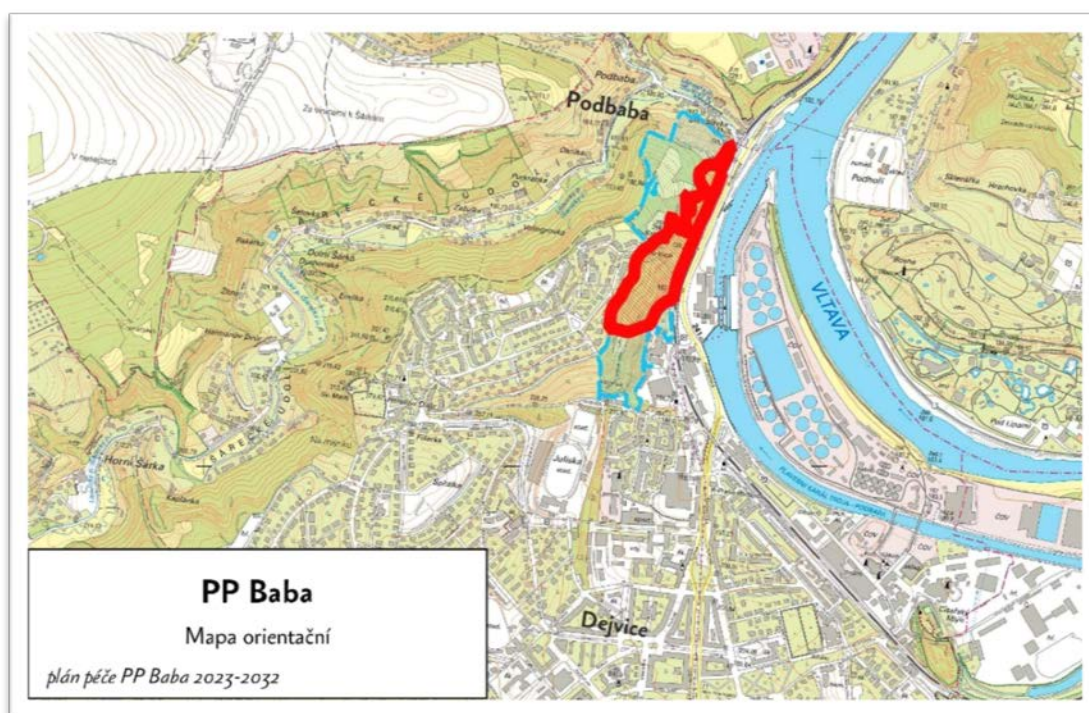
evidenční číslo:	754
kategorie ochrany:	PP (přírodní památka)
název území:	Baba
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Národní výbor hlavního města Prahy
číslo předpisu:	č. 4/1982 Sb. NV hl. m. Prahy
datum platnosti předpisu:	27. 5. 1982
datum účinnosti předpisu:	1. 9. 1982
pozměňovací vyhlášky/nařízení:	č. 17/2002 účinnost: 1. 11. 2002

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Hl. m. Praha
okres:	Hl. m. Praha
obec s rozšířenou působností:	Praha
obec s pověřeným obecním úřadem:	Praha
obec:	Praha 6, Městská část Praha-Dejvice
katastrální území:	Dejvice

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

(zdroj: <http://nahlizenedokn.cuzk.cz/>)

A) Vlastní chráněné území

Katastrální území: Dejvice [729272]

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
4151/6	ostatní plocha	jiná plocha	5660	32 240	19 391
2482	lesní pozemek	pozemek určený k plnění funkcí lesa, menší chráněné území, památkově chráněné území	2510	1 770	1 770
2483	ostatní plocha	neplodná půda; menší chráněné území, památkově chráněné území	2510	143	143
2487/1 část	ostatní plocha	jiná plocha; památkově chráněné území, nemovitá kulturní památka	2510	10 986	8 617
2697/1 část	ostatní plocha	jiná plocha; menší chráněné území, památkově chráněné území	2355	56 012	29 904
				Celkem	59 825

B) Ochranné pásmo chráněného území

Katastrální území: Dejvice [729272]

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2419	lesní pozemek		1440	7 863	7 863
2420	ostatní plocha	neplodná půda	1908	784	784
2432	zahradá		981	7 065	7 065
2436	zahradá		999	3 911	3 911
2451/1	zahradá		5166	6 549	6 549
2451/2	zahradá		876	20	20
2480	ostatní plocha	jiná plocha	2510	192	192
2481	lesní pozemek		2510	42 960	42 960
2487/1 část	ostatní plocha	jiná plocha; památkově chráněné území, nemovitá kulturní památka	2510	10 986	1 713
2696/2	zastavěná plocha a nádvoří		9474	19	19
2696/1	vinice		9474	2 656	2 656
2697/1 část	ostatní plocha	jiná plocha; menší chráněné území, památkově chráněné území	2355	56 012	26 100
2697/18	ostatní plocha	jiná plocha	361	462	462
2709	zahradá		3179	5 462	5 462
				Celkem	105 756

Ochranné pásmo zahrnuje na jihu lesní porosty na nelesní půdě a obnovenou vinici, na severu pak louky (na lesní půdě) a mladé lesní výsadby na plošině a zahrady (extenzivní sady) na SV svahu k Šáreckému potoku.

Příloha: M2 – „Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma“

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0,1770	5,0823		
vodní plochy	–	–	zamokřená plocha	–
			rybník nebo nádrž	–
			vodní tok	–
trvalé travní porosty	–	–		
orná půda	–	–		
ostatní zemědělské pozemky	–	2,5663		
ostatní plochy	5,8055	2,9251	nepłodná půda	0,0143
			ostatní způsoby využití	5,7912
zastavěné plochy a nádvoří	–	19		
plocha celkem	5,9825 (dle katastru)	10,5756 (dle katastru)		

poznámka: hranice území ani hranice ochranného pásma není v GIS přesně zakreslena na hranice parcel

Přehled výměr v různých zdrojích

Přehled výměr v různých zdrojích (ha)		
	výměra CHÚ	výměra ochranného pásma
vyhlášovacím dokument	7,3252	10,6902
katastr nemovitostí	5,9825	10,5756
GIS	5,9905	10,5882
oficiální údaj dle ÚSOP	5,9905	10,5882

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: – ne
chráněná krajinná oblast: – ne
jiný typ chráněného území: – Přírodní park Šárka-Lysolaje; nařízení RHMP č. 10/2014

Natura 2000

ptačí oblast: – ne
evropsky významná lokalita: – CZ0110154 Kaňon Vltavy u Sedlece

1.6 Kategorie IUCN

IV. – území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

„Skály na levém břehu kaňonovitého údolí Vltavy s výchozy proterozoických břidlic a významnými společenstvy skal a teplomilné skalní stepi s výskytem chráněných a ohrožených druhů.“

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany ¹
T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>)	17 %	Skalní vegetace sv. <i>Alyso-Festucion pallentis</i> . Výchozy skal a skalní stepi s velmi mělkou půdou. Suché trávníky na temenech skal a při horní hraně svahu. V mozaice s T4.1, T6.1, S1.2, K4A	a, b
T3.3D Úzkolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých	40 %	Porosty skalních stepí sv. <i>Festucion valesiacae</i> . Suché trávníky na temenech skal a při horní hraně svahu. V mozaice s T6.1B a S1.2	a, b
T4.1 Suché bylinné lemy	4 %	Teplomilné lemy okrajů křovin sv. <i>Geranion sanguinea</i> . V mozaice s T3.1, T6.1B, S1.2, K4A	a
T6.1B Acidofilní vegetace efemér a sukulentů – porosty bez převahy netřesku výběžkatého (<i>Jovibarba globifera</i>)	8 %	Třída <i>Koelerio-Corynephoretea</i> (syn. <i>Sedo-Scleranthetea</i>). Výchozy skal a skalní stepi s velmi mělkou půdou. Suché trávníky na temenech skal a při horní hraně svahu. V mozaice s T3.1, T4.1, S1.2, K4A	a, b
K4A* Nízké xerofilní křoviny, primární porosty na skalách s druhy rodu <i>Cotoneaster</i>	8 %	V mozaice s T3.1, T4.1, T6.1B, S1.2	a, b*
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	4 %	V mozaice s T3.1, T4.1, T6.1B, K4A	a, b

– kód a název biotopu vychází z CHYTRÝ M. et al. (2010): *Katalogu biotopů České republiky*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha

Poznámka:

- všechny biotopy předmětu ochrany se vyskytují v mozaice po většině plochy území (vyjma jižní části s dřevinnými porosty) a jejich plošné vylišení v procentech je stanoveno velmi hrubým odhadem
- vylišené biotopy předmětu ochrany se vyskytují na cca 80 % plochy území, tj. 4,9 ha. – tzn., že 80 % plochy v území zabírají otevřené stepy (skalní step, teplomilné trávníky a xerofilní křoviny) s cca 10% roztroušeným pokryvem dřevin (většinou keřů)
- na zbývající rozloze se vyskytují křoviny (K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny) a lesní porost na nelesní půdě

B. druhy

Podle § 3 odst. 1 písm. l) zákona č. 114/1992 Sb., jsou druhy součástí ekosystémů jakožto jejich živá složka. Ochrana druhů na lokalitě je tedy přímo ze zákona zajištěna ochranou ekosystémových předmětů ochrany, kterých jsou tyto druhy součástí.

C. útvary neživé přírody

útvary	geologická charakteristika	popis útvaru	kód předmětu ochrany ¹
Skály na levém svahu nad Vltavou	proterozoické břidlice	výrazné skalní útvary a výchozy na levobřeží Vltavy. Skály jsou do značné míry holé, jen na mírnějších místech zarůstají dřevinami. Na svazích byly provedeny různé technické úpravy na zabezpečení provozu železnice	a

¹ kód předmětu ochrany:

a – předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b – předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)

c – další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (vizte i kap. 3.4)

1.8 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem je zachování nelesních biotopů xerothermních trávníků a skal ve stále více se fragmentující krajině na okraji velkoměsta (obytná zástavba, dopravní komunikace, zarůstání xerothermního bezlesí dřevinami). Území má mimořádný význam z hlediska vědeckého a ochranného; jedná se o jedno z nejvýznamnějších nalezišť hmyzu na území Velké Prahy. Proto je naprosto nezbytné podniknout dostatečné kroky k uchování spektra zdejších druhů, zejména odstraňovat nálet dřevin a zajistit pastvu stepních trávníků. Území je významnou krajinnou dominantou.

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou (<i>Festuca pallens</i>)	zachování a zlepšování společenstva	- rozloha – cca 1,0 ha - výskyt diagnostických druhů: tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>), kostřava sivá (<i>Festuca pallens</i>), česnek chlumní horský (<i>Allium senescens</i> subsp. <i>montanum</i>), sleziník severní (<i>Asplenium septentrionale</i>), strdivka sedmihradská (<i>Melica transsilvanica</i>), smělek štíhlý (<i>Koeleria macrantha</i>), rozchodník bílý (<i>Sedum album</i>), rozchodník skalní (<i>Sedum reflexum</i>) - s nízkým pokryvem dřevin do cca 5 % - nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů
T3.3D Úzkolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých	zachování a zlepšování společenstva	- rozloha – cca 2,3 ha - výskyt diagnostických druhů: kostřava žlábkatá (<i>Festuca rupicola</i>), kostřava walliská (<i>Festuca valesiaca</i>), kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>), hvězdnice zlatovlásek (<i>Galatella linoisyensis</i>), trýzel škardolistý (<i>Erysimum crepidifolium</i>), řebříček panonský (<i>Achillea pannonica</i>), ostřice drobná (<i>Carex supina</i>), pelyněk ladní (<i>Artemisia campestris</i>), mařinka psí (<i>Asperula cynanchica</i>), hvozdík kartouzek (<i>Dianthus carthusianorum</i>), prýšec chvojka (<i>Euphorbia cyparissias</i>) - s nízkým pokryvem dřevin do cca 10–15 % - nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů
T4.1 Suché bylinné lemy	zachování a zlepšování společenstva	- rozloha – cca 0,24 ha - výskyt diagnostických druhů: třemdava bílá (<i>Dictamnus albus</i>), kakost krvavý (<i>Geranium sanguineum</i>), jetel alpský (<i>Trifolium alpestre</i>), prorostlík srpovitý (<i>Bupleurum falcatum</i>), rozrazil ožankovitý (<i>Veronica teucrium</i>), řebříček panonský (<i>Achillea pannonica</i>), tolce srpovitá (<i>Medicago falcata</i>), tolita lékařská (<i>Vincetoxicum hirsutifolium</i>), válečka prapořitá (<i>Brachypodium pinnatum</i>), chrpa chlumní (<i>Centaurea triumfettii</i>) - velmi světlé stromové porosty a jejich okraje - nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů

T6.1B Acidofilní vegetace efemér a sukulentů – porosty bez převahy netřesku výběžkatého (<i>Jovibarba globifera</i>)	zachování a zlepšování společenstva	- rozloha – cca 0,5 ha - výskyt diagnostických druhů: křivatec český (<i>Gagea bohemica</i>), lipnice cibulkatá (<i>Poa bulbosa</i>), chmerek vytrvalý (<i>Scleranthus perennis</i>), huseníček rolní (<i>Arabidopsis thaliana</i>), mochna písečná (<i>Potentilla arenaria</i>), pavinec horský (<i>Jasione montana</i>), rozchodník skalní (<i>Sedum reflexum</i>) - s minimálním zastoupením pouze nízkých dřevin - nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů
K4A* Nízké xerofilní křoviny, primární porosty na skalách s druhy rodu <i>Cotoneaster</i>	zachování a zlepšování společenstva	- rozloha – cca 0,5 ha - výskyt diagnostických druhů: skalník celokrajný (<i>Cotoneaster integerrimus</i>), růže keltská (<i>Rosa gallica</i>) - pokryvnost dřevin spíše nižší – jednotlivé nezapojené keře či skupinky; bez stromů - nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů
S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drovin	zachování a zlepšování společenstva	- rozloha – cca 0,24 ha - výskyt diagnostických druhů: osladič obecný (<i>Polypodium vulgare</i>), sleziník severní (<i>Asplenium septentrionale</i>), sleziník červený (<i>Asplenium trichomanes</i>) - s minimálním pokryvem dřevin - nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů

B. druhy

–

C. útvary neživé přírody

útvár	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Skály na levém svahu nad Vltavou	proterozoické břidlice a droby	- s nízkým pokryvem dřevinné vegetace - rozpad skal

2. ROZBOR STAVU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ S OHLEDEM NA PŘEDMĚT OCHRANY

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Území se nachází na levobřeží Vltavy při severním okraji Prahy na území městské části Praha–Dejvice. Jedná se o skály a stráně nad železniční tratí na levém břehu Vltavy jižně od ústí Šáreckého potoka.

Geologie a pedologie

Z geologického hlediska jde o monotónní sled střídajících se drob a břidlic kralupsko-zbraslavské skupiny svrchního proterozoika v přirozených skalních výchozech. Břidlice jsou slabě oblastně přeměněny ve stadiu slabé kontaktní metamorfózy a anchimetamorfózy. Na několika místech jsou v břidlicích žíly tonalitového porfyritu.

Z kvartérních sedimentů se na horních hranách svahů místy uplatňují pleistocénní štěrkové terasy Vltavy a v severní polovině území spraše (s příměsí hrubé frakce), které štěrkovou terasu překrývají. Z půd mají převahu středně úživné až kyselé rankery a prorankery.

Geomorfologie

Území leží v geomorfologické jednotce Pražská plošina.

Svahy údolí jsou obráceny k V–JV, jsou však značně členité, protože jsou rozbrázděny roklemi a zářezy, na které je vázána pestrá mozaika stanovišť. Na příčných hřebících se tedy vyskytují mikrostanoviště s jižní i severní orientací. Nadmořská výška území je 185–260 m.

Charakteristika území:

Bioregion	Řipský (1.2)
Fytogeografické členění	Dolní Povltaví (9)
Geomorfologická jednotka	Pražská plošina (VA2)
Klimatická oblast	teplá 2 (T2)
Přírodní lesní oblast	Polabí (17)
Lesní hospodářský celek	Hl. m. Praha (117201, ..31. 12. 2023)
Minimální nadmořská výška (m)	185
Maximální nadmořská výška (m)	260

Klimatická charakteristika

Klimaticky je studovaná plocha řazena do teplé oblasti T2. Vybrané klimatické ukazatele zájmového území jsou uvedeny v tabulce (dle QUITT 1971).

Vybrané klimatické charakteristiky:

Klimatické charakteristiky	Hodnota
Počet letních dnů	50–60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	160–170
Počet mrazových dnů	100–110
Počet ledových dnů	30–40
Průměrná teplota v lednu	-2 – -3
Průměrná teplota v červenci	18–19
Průměrná teplota v dubnu	8–9
Průměrná teplota v říjnu	7–9

Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90–100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350–400
Srážkový úhrn v zimním období	200–300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	40–50
Počet dnů zamračených	120–140
Počet dnů jasných	40–50

Krajinná charakteristika

Jedná se o geomorfologicky a krajinářsky výraznou část vltavského údolí v severní části Prahy. Samotná Baba s romantickou zříceninou z poloviny 19. století je výrazným krajinným prvkem, utvářejícím krajinný ráz oblasti. Tato část Prahy postupně ztrácí dřívější převážně zemědělský příměstský charakter a stává se předpolím velkoměsta. Velmi pozitivní roli

v ochraně krajinného rázu zde sehrálo vyhlášení přírodního parku Šárka-Lysolaje. Výrazné změny, kterými prošla zdejší krajina v uplynulých desetiletích dokumentuje ZÍMOVÁ 2008, která řeší pomocí analýzy leteckých snímků v GIS problematiku historického vývoje krajiny na území přírodního parku Šárka–Lysolaje mezi lety 1938 a 2003. V této práci bylo zjištěno, že se zde výrazně snížilo zastoupení orné půdy, z původních 35 % z celkové rozlohy na dnešních 6 % a naopak, že velký nárůst zaznamenala plocha lesů, které nyní tvoří téměř 60 % z celkového území oproti 28 % z roku 1938.

Z fytogeografického hlediska leží území v okrese 9. Dolní Povltaví (SKALICKÝ 1988), přičemž se jedná o vysoce reprezentativní ukázkou tohoto fytochorionu.

BIOTA

Na území přírodní památky jsou přítomna společenstva skal, skalních spár a drovin na strmých stěnách, vrcholové plošinky místy obohacené spraší porůstají teplomilné trávníky. Rýhy a rokle zarůstá nálet dřevin. Jde o bohaté naleziště teplomilné fauny. Území je pod antropickým tlakem již od doby bronzové – na navazující plošině bylo prokázáno významné sídliště.

Kvalita a význam území jako celku: lokalita je mimořádně významná z hlediska vědeckého a ochranného. Nachází se zde mimořádně bohatá fauna stepních bezobratlých živočichů. Území je charakteristickou ukázkou přírody dolního Povltaví. Jedná se o klasickou lokalitu, kterou hojně navštěvovali přírodovědci již v 19. století.

Flóra a vegetace

(dle KARLÍK & ŘEZÁČ 2008, LOŽEK et al. 2005 in KARLÍK 2008, aj.):

V území lze nalézt společenstva:

- **na osluněných skalních stěnách** roste společenstvo tařice skalní a kostřavy sivé (as. *Festuco pallentis-Aurinietum saxatilis*)
- **na pozvolnějších svazích** s primitivní půdou společenstvo se seselem sivým (as. *Seselio ossei-Festucetum pallentis*)
- **na suchých drovinách** společenstvo ploníku chluponosného a chmerku vytrvalého (as. *Polytricho piliferi-Scleranthes perennis*)

Součástí těchto společenstev je řada vzácných druhů, např. křivatec český (*Gagea bohemica*), locika vytrvalá (*Lactuca perennis*), vzácné jestřábníky (např. *Hieracium schmidtii*) a chlupáčky (např. *Pilosella cymosa*, *P. echinoides*).

- **na teráskách s minerálně bohatým substrátem** je vyvinuto společenstvo as. *Sedo albi-Allietum montani*

- **na vrcholových plošinkách obohacených spraší** se vyskytují společenstva kostřavových teplomilných trávníků (as. *Erysimo crepidifolii-Festucetum valesiacae*) v nichž dominuje kostřava walliská (*Festuca valesiaca*) a k. žlábkatá (*F. rupicola*) spolu s trýzelem škardolistým (*Erysimum crepidifolium*), modřencem tenkokvětým (*Muscari tenuiflorum*), a fytogeograficky mezním prvkem omanem německým (*Inula germanica*)

Dále v rýhách rostou teplomilné křoviny s převahou hlohů (*Crataegus* sp.), růží (*Rosa* sp.) a trnky (*Prunus spinosa*), v jejich lemech společenstvo kakostu krvavého (*Geranium sanguineum*) a třemdavy bílé (*Dictamnus albus*) (as. *Trifolio alpestris-Geranium sanguinei*).

Na vystupujících skalních ostrožnách lze pozorovat výrazný rozdíl ve vegetaci osluněné jižní stěny s tařicí skalní (*Aurinia saxatilis*) a kostřavou sivou (*Festuca pallens*) oproti zastíněné stěně severní, na které roste především osladič obecný *Polypodium vulgare*, kokořík vonný *Polygonatum odoratum* a metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*) (svaz *Androsacion vandellii*).

Úpatí skal bylo zalesněno trnovníkem akátem (*Robinia pseudacacia*), který úspěšně postupuje roklemi do horních částí svahu.

Oblast Baby (v širším slova smyslu, tj. včetně Podbabských skal) patřila k **bryologicky** nejnavštěvovanějším a nejprozkoumanějším územím v Praze. Právě na této lokalitě byla poprvé v ČR sbírána xerothermní játrovka *Mannia fragrans*. Tato játrovka se na Babě vyskytuje patrně dosud (terásky v dolní části svahu při trati, VÁŇA 1994).

KARLÍK & ŘEZÁČ (2008) v botanické rešerši území uvádí toto:

„Během inventarizace cévnatých rostlin v roce 2008 bylo nalezeno 236 druhů. KUBÍKOVÁ et al. (1982) z této lokality uvádí 189 druhů a SMRČEK (1989) 292 druhů.

SMRČEK zde oproti KUBÍKOVÉ et al. nenalezl 12 druhů např.:

Achillea collina (pravděpodobně druh nerozeznal)
Androsace elongata (efemerní druh, r. 1980 pozorován ve velkém množství na úhoru u zříceniny)
Carex pairae (snad druh nerozeznal)
Lamium amplexicaule (ruďerální druh narušovaných půd)
Inula conyza (pravděpodobně druh nerozeznal)
Thlaspi caerulescens (druh snad vymizel)
Veronica spicata (pravděpodobně druh přehlédl)

Oproti KUBÍKOVÉ et al. zde SMRČEK našel navíc např.:

Corydalis pumila (nalezen pod trnkami, druh dubohabřin, v okolí Prahy se pravidelně objevující v druhotné dřevinné vegetaci)
Crepis foetida
Erigeron annuus
Gagea bohemica (sešlapávaná temena skal na jižním okraji PP Baba, dříve pravděpodobně kvůli časnému jarnímu výskytu a sterilitě většiny populace přehlížen)
Hieracium cespitosum (možná záměna s *H. echinoides*, *H. gymnosum* či kříženců, *H. cespitosum* bylo recentně 2008 zaznamenáno na méně exponovaných svazích v závěru Šáreckého údolí)
Malva moschata (kolem trati, snad záměna s *M. alcea*)
Silene otites (KUBÍKOVÁ et al 1982 neuvádí z celého Šáreckého údolí snad kvůli tiskové chybě)
Verbascum densiflorum (proniká na skály v celém vltavském údolí)
Veronica opaca (kriticky ohrožený druh, snad záměna s *V. polita*, obnažená půda po vysekaných akátech)

Jak již KUBÍKOVÁ, tak SMRČEK upozorňují na šíření ovsíku.“

Seznam druhů invazivních (I), vysazených (V) či zplanělých (Z)
cévnatých rostlin zaznamenaných v území roce 2021:

<i>Ailanthus altissima</i> (pajasan žláznatý)	I
<i>Forsythia suspensa</i> (zlatice převislá)	Z
<i>Mahonia aquifolium</i> (mahonie cesmínolistá)	Z
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (přísavník pětistý)	Z
<i>Robinia pseudacacia</i> (trnovník akát)	I
<i>Symphoricarpos albus</i> (pámelník bílý)	Z, I
<i>Syringa vulgaris</i> (šeřík obecný)	Z, I

Fauna

Dle KARLÍK 2008, LOŽEK et al. 2005 in KARLÍK 2008, aj.:

Jedná se o velmi významnou lokalitu teplomilných bezobratlých živočichů.

Z blanokřídlých zde žije řada vzácných druhů, např. samotářské včely (*Megachile apicalis*, vyloženě jižní druh *Rophites algeris*, *Rophites trispinosus*, *Anthophora aestivalis*), zlatěnky *Chrysis scutellaris*, *Ch. ruddii* vázané na nejteplejší stanoviště, jízlivka *Alloodynerus delphinalis*, bodruška *Cephus pulcher* uvedená v Červené knize ČR (ŠKAPEC 1992), kutilky *Belomicrus italicus* a *Ammoplanus perrisi*, teplomilné kutilky *Cerceris albofasciata*, *Belomicrus italicus*, *Amisimoplanus perrisi*, *Ammoplanus pragensis*, *Ammoplanus hofferi* a *Belomicrus obscurus* a paličatka *Amasis obscurus*, vázaná na kakost krvavý.

Z rovnokřídlého hmyzu můžeme jmenovat cvrčivce révového (*Oecanthus pellucens*) a teplomilnou kobylku *Leptophyes albobittata*.

Z křísů zde žije stepní druh *Enantiocephalus cornutus*.

Vyskytuje se zde mnoho druhů vzácných **ploštic** (např. *Nabis feroides*, *Alloeorhynchus flavipes*, *Prostemma guttula*, očnatka *Leptopus marmoratus*, sítnatka *Tingis auriculata* a drobné, strukturou povrchu překrásné sítnatky *Galeatus maculatus*, *Galeatus spinifrons* a *Galeatus angusticollis*).

Z krasců se zde vyskytuje vzácný drobný druh *Cylindromorphus bifrons*, stepní krasci *Habroloma geranii* vyvíjející se v kakostu krvavém a *Agilus auricollis* vyvíjející se na jilmu habrolistém.

Ze střevlíků se zde vyskytují vzácné druhy *Notiophilus rufipes*, *Dyschirius bonellii*, *Masoreus wetterhallii*, a *Cymindis axillaris*.

Z mandelinek bylo zjištěno přes 20 druhů, např. reliktní *Coptocephala rubicunda*, *Labidostomis lucida* a *Cryptocephalus elegantulus*, *C. vittula*, *Entomoscelis adonidis*, *Luperus flavipes*, *Longitarsus noricus*, *L. foudrasi*, *L. hevolus*, *L. nanus*, *L. minusculus*, *Argopus ahrensi*, *Dibolia cynoglossi*, *Psylliodes illyricus*, *P. instabilis*.

Z nosatců se zde vyskytují bezkřídlí stepní *Otiorhynchus velutinus*, *O. fullo*, *Omius rotundatus*, *Trachyploeus alternans*, *T. spinimanus*, *T. rectus*, *T. angustisetulus* a *T. asperatus*, dále druhy *Apion penetrans*, *A. ruficrus*, *Comasinus setiger*, *Sibinia phalerata*, *Donus tessellatus*, *Hypera fuscocinerea*, *Ceutorhynchus ignitus*, *C. lukei*, *C. rhenanus*, *Gymnaetron plantaginis*, *Rhamphus subaeneus*.

Z tesaříků se zde vyskytují vzácné druhy *Oberea erythrocephala* vyvíjející se v prýšci chvojce a *Phytoecia pustulata* vyvíjející se na řebříčku.

Za zmínku stojí i výskyt brouka *Cteniopus flavus*.

Z velkého bohatství **motýlů** zde najdeme např. mūru osenici mnohoskvrnnou (*Chersotis multangula*) a bodlákovou (*Dychagyris candelisequa*), vřetenušku *Zygaena laeta* uvedenou v Červené knize ČR (ŠKAPEC 1992), soumračníky *Carchadorus alceae* a *Pyrgus carthami*, modráška rozhodníkového (*Scolitantides orion*) vázaného na rozhodník a nesytku šťovíkovou (*Synansphecchia triannuliformis*), drobné teplomilné motýly vakonoše *Eumasia parietariella* a pernatušku *Marasmarcha lunaedactyla*, je zde i vzácný stepní obaleč *Pelochrista infidana* žijící na pelyňku ladiním a velmi vzácný stepní pouzdrovníček *Coleophora galatellae*. Na trnku je potravně vázán chráněný

otakárek ovocný (*Iphiclide podalirius*), ostruháček kapinicevý (*Satyrium acaciae*), ostruháček trnkový (*Satyrium spini*), *Thera rupicapra* a *Babta pictaria*.

Z pavouků zde žije reliktní druh černozemních stepí sklípkánek pontický (*Atypus muralis*), stepník rudý (*Eresus kollari*), vzácný teplomilný slíďák (*Alopecosa schmidtii*), zápledník (*Clubiona brevipes*), skákavka (*Talavera aequipes*), skálavka (*Zelotes longipes*) a ostník (*Ero aphana*).

Fauna **měkkýšů** je poměrně chudá, za zmínku stojí významný druh sutí *Oxychilus glaber* a citlivý druh skalních stepí *Pupilla triplicata* a teplomilná páskovka žíhaná (*Cepaea vindobonensis*).

Z obratlovců zde bývá spatřena ohrožená ještěrka zelená (*Lacerta viridis*) a užovka hladká (*Coronella austriaca*). Je tu též časté hnízdiště poštolky obecné (*Falco tinnunculus*), z pěvců tuhyka obecného (*Lanius collurio*) a běžných křovinných druhů (pěnic apod.). V minulosti zde hnízdily kavky obecné (*Corvus monedula*).

MOTÝLY

Výtah z práce SMPZ 2018 (Vývoj diverzity fauny denních motýlů vybraných pražských zvláště chráněných území) pro území přírodní památky Baba:

(v závorkách jsou uvedeny živné rostliny housenek)

Nejvýznamnějším zástupcem denních motýlů je na této lokalitě nesporně vřetenuška *Zygaena laeta* (máčka ladní), jež preferuje teplé stráně s krátkostébelnou a rozvolněnou vegetací, s výraznějším zastoupením živné rostliny housenek a nektaronosných rostlin. V rámci Prahy se vyskytuje na velmi omezeném počtu lokalit (kromě Baby také PP Podbabské skály, PR Prokopské údolí). Starší monitoring zde dokládá ještě populaci čítající desítky jedinců, nově byl ale pozorován řádový pokles četnosti. V současné době se její výskyt koncentruje hlavně do jižní části lokality s vyšším podílem rozvolněných krátkostébelných trávníků a skalnatých stepí.

Podobný pokles četností lze pozorovat také v případě dalších specialistů raně sukcesních stadií xerothermních stanovišť. Jedná se zejména o modrásky *Polyommatus coridon* (čičorka pestrá), *Scolitantides orion* (rozchodníky), nepotvrzen byl výskyt vřetenušky *Zygaena loti* (štírovník, čičorka).

Lze také pozorovat pokles četnosti ostruháčka *Satyrium acaciae* (trnka obecná) s vazbou na výhřevné křovinaté stráně a okraje lesů.

Z druhů vázaných na dlouhostébelnější květnaté xerothermní habitaty nebyla opětovně doložena vřetenuška *Z. ephialtes* (čičorka).

Ohrožené druhy dle zákona (O):

Iphiclide podalirius (otakárek ovocný)

Druhy zahrnuté do Červeného seznamu bezobratlých České republiky (dle HEJDA et al. 2017):

Ohrožené druhy (EN)

Zygaena laeta – Baba, Podbabské skály

Zranitelné druhy (VU)

Colias alfacariensis

Polyommatus coridon

Satyrium spini

Scolitantides orion

Téměř ohrožené druhy (NT)

Carcharodus alceae

Iphiclide podalirius

Callophrys rubi

K ROVNOKŘÍDLÝM MARHOUL (2013) uvádí:

Z hlediska rovnokřídlých je lokalita významná.

Za zajímavých druhů byla v území zjištěna kobylka tečkovaná, především na nepůvodních keřích (pámelník bílý, *Symphoricarpos albus*, šeřík obecný, *Syringa vulgaris*) v severní části PP. Z dalších biotopově náročnějších druhů se zde vyskytuje saranče lesní, saranče štíhlá, saranče modrokřídlá a kobylka šedá.

Udává nalezené druhy:

Chorthippus apricarius (saranče širokokřídlá)
Chorthippus biguttulus (saranče měnlivá)
Chorthippus brunneus (saranče dlouhokřídlá)
Chorthippus mollis (saranče štíhlá)
Chorthippus vagans (saranče lesní)
Leptophyes albivittata (kobylka bělopruhá)
Leptophyes punctatissima (kobylka tečkovaná),
 faunisticky významný druh

Metrioptera roeselii (kobylka luční)
Nemobius sylvestris (cvrček lesní)
Oecanthus pellucens (cvrčivec rénový)
Oedipoda caerulea (saranče modrokřídlá)
Pholidoptera griseoaptera (kobylka křovištní)
Platycleis albopunctata (kobylka šedá)
Tettigonia viridissima (kobylka zelená)

2.1.2 Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Seznam druhů vedených v červeném seznamu a v seznamu zvláště chráněných druhů (ZCHD) zaznamenaných v chráněném území					
Název druh	Aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	Kategorie ohrožení podle vyhl. 395/1992 Sb. a stupeň ohrožení dle červeného seznamu			Popis biotopu druhu
		2017	2012	druhov ochrana	
ROSTLINY					
česnek chlumní horský (<i>Allium senescens</i> subsp. <i>montanum</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C ₄	–	
hrušeň polnička (<i>Pyrus pyraeaster</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₄	–	
hvězdnice zlatovlásek (<i>Galatella linoensis</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₃	§3	
chrpa chlumní (<i>Centaurea triumfetti</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₃	§3	
jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>)	KARLÍK et al. 2008, ŠTEFÁNEK 2018	NT	C ₃	–	lokalizace: 50.1173914N, 14.3903078E
jestřábík bledý (<i>Hieracium schmidtii</i> <i>candicans</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₄	–	
jestřábík hadinec (<i>Pilosella echinoides</i>)	bohatá populace (KARLÍK et al. 2008)	VU	C ₃	–	skalní stepi
jestřábík chocholičnatý (<i>Pilosella cymosa</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₄	–	
jetel alpský (<i>Trifolium alpestre</i>)	KARLÍK et al. 2008	–	C ₄	–	
jetel žíhaný	několik trsů	EN	C ₁	–	horní partie skalních stepí

(<i>Trifolium striatum</i>)	(KARLÍK et al. 2008)				
jilm habrolistý (<i>Ulmus minor</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
jilm vaz (<i>Ulmus laevis</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
kakost krvavý (<i>Geranium sanguineum</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C4	–	
kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>)	bohatá populace (KARLÍK et al. 2008)	NT	C3	§O	horní partie skalních stepí
kavyl vláskovitý (<i>Stipa capillata</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C4	–	
kolenec Morisonův (<i>Spergula morisonii</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C4	–	
košťava sivá (<i>Festuca pallens</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
košťava walliská (<i>Festuca valesiaca</i>)	KARLÍK et al. 2008	–	C4	–	
křivátec český pravý (<i>Gagea bohémica</i> subsp. <i>bohémica</i>)	stovky fertálních jedinců a sterilní trávníčky (KOHlíK 2021, ŠTEFÁNEK 2018 cca 500 ks, KUBÍKOVÁ et al. 1982)	VU	C2r	§SO	lokalizace uvedena v mapě v příloze
locika vytrvalá (<i>Lactuca perennis</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C3	–	
mateřídouška panonská (<i>Thymus pannonicus</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
modřenec tenkokvětý (<i>Muscari tenuiflorum</i>)	bohatá populace (KARLÍK et al. 2008)	VU	C2	–	horní partie skalních stepí
mochna písečná (<i>Potentilla incana</i> ; syn. <i>Potentilla arenaria</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C4	–	
mochna přímá (<i>Potentilla recta</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
netřesk výběžkatý (<i>Jovibarba globifera</i> ; syn. <i>J. sobolifera</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C3	–	
oman německý (<i>Inula germanica</i>)	bohatá populace (Kohlík 2021, KARLÍK et al. 2008)	EN	C2	§SO	skalní travnatá step v horních partiích svahů
ostřice drobná (<i>Carex supina</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C3	–	
pýr prostřední (<i>Elytrigia intermedia</i>)	KARLÍK et al. 2008	–	C4	–	
rozrazil klasnatý (<i>Veronica spicata</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
rozrazil ladní (<i>Veronica dillenii</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
rozrazil ožankový (<i>Veronica teucrium</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C4	–	
růže keltská (<i>Rosa gallica</i>)	KARLÍK et al. 2008	VU	C3	–	

řebříček panonský (<i>Achillea pannonica</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C ₃	–	
sesel sivý (<i>Seseli osseum</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C ₄	–	
silenka ušnice (<i>Silene otites</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₃	–	
skalník celokrajný (<i>Cotoneaster integerrimus</i>)	KOHLÍK 2021, KARLÍK et al. 2008	NT	C ₄	–	
strdivka sedmihradská (<i>Melica transilvanica</i>)	KARLÍK et al. 2008	LC	C ₄	–	
tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i> ; <i>Alyssum saxatile</i>)	velice bohatá populace (KOHLÍK 2021, KARLÍK et al. 2008)	NT	C ₄	§O	skály nad železnicí
tolice nejmenší (<i>Medicago minima</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₃	–	
trýzel škardolistý (<i>Erysimum crepidifolium</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₃	–	
třemdava bílá (<i>Dictamnus albus</i>)	několik desítek jedinců (KOHLÍK 2021, KARLÍK et al. 2008)	NT	C ₃	§O	suťový žleb pod zříceninou
vousatka prstnatá (<i>Bothriochloa ischaemum</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₄	–	
zvonek jemný (<i>Campanula gentilis</i>)	KARLÍK et al. 2008	NT	C ₃	–	
ŽIVOČICHOVÉ					
plazi				–	
ještěrka zelená (<i>Lacerta viridis</i>)	pozorování 2 jedinci (NDOP 2021; KARLÍK et al. 2008)	EN	O	§KO	travnatá step na hlubší půdě. Populace zde je považována za největší v Praze
užovka hladká (<i>Coronella austriaca</i>)	během průzkumu nalezena 1 svlečka ve střední části území (KARLÍK et al. 2008)	VU	–	§SO	skalní step
ptáci					
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	během průzkumu KARLÍK et al. 2008 nezaznamenán, výskyt však vysoce pravděpodobný	NT	–	§O	
motýli					
otakárek ovocný (<i>Iphiclides podalirius</i>)	pozorován 1 jedinec (SMPMZ 2018, KARLÍK et al. 2008)	NT	–	§O	v horních partiích svahů
vřetenuška pozdní (<i>Zygaena laeta</i>)	SMPMZ 2018	EN		–	
žlutásek jižní (<i>Colias alfacariensis</i>)	SMPMZ 2018	VU		–	
modrásek vikvicový (<i>Polyommatus coridon</i>)	SMPMZ 2018	VU		–	
ostruháček trnkový (<i>Satyrrium spini</i>)	SMPMZ 2018	VU		–	

modrásek rozchodníkový (<i>Scolitantides orion</i>)	SMPMZ 2018	VU		–	
soumračník slézový (<i>Carcharodus alceae</i>)	SMPMZ 2018	NT		–	
ostruháček ostružinový (<i>Callophrys rubi</i>)	SMPMZ 2018	NT		–	

– nomenklatura cévnatých rostlin byla sjednocena podle botanického klíče ČR KAPLAN *et al.* (2019).

– zkratka zdroje: NDOP – nálezořová databáze ochrany přírody

Pozn.: v území se vyskytovaly i další chráněné druhy rostlin, jejichž výskyt se však nepodařilo recentně (KARLÍK *et al.* 2008) potvrdit

Legenda:

Červený seznam

2017 (Grulich a Chobot 2017):

CR – critically endangered (kriticky ohrožený)

EN – endangered (ohrožený)

VU – vulnerable (zranitelný)

NT – near threatened (téměř ohrožený)

LC – least concern (málo dotčený)

DD – data deficient (druh, o němž jsou nedostatečné údaje)

2012 (Grulich 2012):

C1t – kriticky ohrožený kvůli trendu mizení

C2t – silně ohrožený kvůli trendu mizení

C2r – silně ohrožený kvůli vzácnosti

C2b – silně ohrožený kvůli trendu mizení i kvůli vzácnosti

C3 – ohrožený

C4a – vzácnější taxon vyžadující další pozornost, méně ohrožený

C4b – vzácnější taxon vyžadující další pozornost, dosud nedostatečně
prostudovaný

Druhovú ochrana – Zvláště chráněné druhy (ZCHD; zákon 114/1992 Sb., vyhl. 395)

§KO – chráněný v kategorii kriticky ohrožený

§SO – chráněný v kategorii silně ohrožený

§O – chráněný v kategorii ohrožený

Lokalizace křivatce českého (*Gagea bohemica subsp. bohemica*) dle ŠTEFÁNEK 2018 (vizte také mapa dílčích ploch):

- skalky v horních partiích svahů (první výraznější skalky směrem od jižního okraje) v jižní části chráněného území pod vyhlídkou Nad Patánkou, asi 250 m JJZ od zříceniny Baba, 268 m n. m.
souřadnice: 50°7'0.426"N 14°23'20.879"E
Poměrně bohatá populace čítající ca 135 kvetoucích jedinců a roztroušené porosty sterilních rostlin
- skalky ve střední části svahů v jižnější části chráněného území, asi 160 m J od zříceniny Baba, 242 m n. m.
souřadnice: 50°7'2.615"N 14°23'25.13"E
Menší populace na okraji skály s ca 25 kvetoucími jedinci a roztroušené porosty sterilních rostlin na jednom metru čtverečním
- skalky na výrazném skalním hřbetu ve střední části chráněného území (pod vyhlídkou Baba), asi 60 m J od zříceniny Baba, 241 m n. m.
souřadnice: 50°7'5.632"N 14°23'26.333"E
Malá populace, nalezeno bylo 19 kvetoucích jedinců
- skalní terásy na výrazném skalním hřbetu (při hraně skály nad železniční tratí) ve střední části chráněného území (pod vyhlídkou Baba), asi 80 m JJV od zříceniny Baba, 229 m n. m.
souřadnice: 50°7'5.095"N 14°23'27.017"E
Středně bohatá populace, nalezeno bylo celkem 66 kvetoucích jedinců na skalních teráskách
- skalní terásy na menším skalním hřbetu vedoucím od V cípu zříceniny Baba k železniční trati, asi 30–50 m V od zříceniny Baba, 243 m n. m.
souřadnice: 50°7'7.781"N 14°23'28.025"E
Bohatá populace, nalezeno bylo celkem 275 kvetoucích jedinců na několika skalních teráskách

- skalní terásy při hraně nejsevernějšího skalního výchozu v PP (nad bývalým nádražím Praha-Lysolaje), asi 280 m SSV od zříceniny Baba, 209 m n. m.
souřadnice: 50°7'15.773"N 14°23'33.263"E
Malá populace, nalezeno bylo celkem 11 kvetoucích jedinců a porosty sterilních jedinců na ploše ca 20 cm čtverečních

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Lokálně může být ohrožením např. řícení skal.

Území je také ohroženo erozí, ta se v současnosti nejeví jako závažná. Při provádění pastvy může lokálně docházet ke zvýšené erozi, což se týká v nízké míře např. plochy 8, ale jedná se spíše o narušení drnu, které je žádoucí (podpora diverzity rostlinných druhů).

Aktuálním ohrožením území a jeho společenstev je nitrifikace – částečně a většinou dočasně je způsobena asanačními zásahy na plochách po odstraněných dřevinách. Avšak zvláště lze registrovat plošné obohacování depozicemi živin, atmosférického dusíku.

Negativní by byly další technické úpravy skal.

b) biotické disturbanční činitele

Zásadním přímo ohrožujícím faktorem ovlivňujícím výskyt jak rostlinných, tak živočišných společenstev, zvláště bezobratlých, je zarůstání dřevinou vegetací a rozšiřováním akátu.

Jako potenciální riziko ohrožující ochranné pásmo, z něž by se negativní vlivy mohly šířit přímo do CHÚ, se jeví obytná zástavba a s ní stoupající návštěvnost území.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

- Jedním z hlavních problémů CHÚ je šíření dřevin, jako důsledek ukončení pastvy. První zásahy na odstraňování dřevin, konkrétně akátu probíhaly, dle dokladů v rezervační knize, od roku 1974 a od té doby probíhá odstraňování této invazní dřeviny, jakož i dalších nežádoucích dřevin s přestávkami až do současnosti. Zpočátku nebyl z obav z vedlejších účinků aplikován arboricid a likvidace akátu byla díky velké kořenové výmladnosti obzvláště obtížná. (MAKÁSEK, rezervační kniha)
- Během února roku 1982 proběhlo na stanovených plochách vypalování stařiny (MAKÁSEK, rezervační kniha)
- V roce 1976 proběhla výsadba a sje dubu zimního (*Quercus petraea*) do ploch po vykáceném akátu. Tato výsadba a sje nebyla úspěšná (duby přes léto uschly). Následně byla provedena výsadba dubu pod porost akátu podél plotu zahrady č. 2696. Použité žaludy a semenáčky pocházely z lokality Ve studeném v Praze-Krči. (STREJČEK, rezervační kniha)
- Velká pozornost při kontrolách území byla věnována vypalování travnatých porostů provozem parní trakce o čemž svědčí opakované zmínky v rezervační knize z průběhu celých 60. let. V roce 1968 byla vypálena značná část území („velký rondel“) z jiné příčiny. (STREJČEK, rezervační kniha)

b) zemědělské hospodaření

- S vlivem člověka a zemědělským využíváním území (pastva, při plošně případně i polaření) je třeba počítat od eneolitu – pozdní doby kamenné (6.–4 tis. př. Kr.), ze které je z této oblasti doloženo husté osídlení

(Podbaba, Bubeneč, Dejvice) (LOŽEK et al. 2005). Pravěké sídliště bylo z mladšího období doloženo i přímo na Babě (LOŽEK et al. 2005, ZÍMOVÁ 2008)

- V posledních stoletích byla lokalita využívána jako pastvina. Klíčová byla pastva koz, která zde probíhala ještě za druhé světové války a těsně po ní (LOŽEK 1992)
- V souvislosti s řízenou péčí o území zde od roku 2000 probíhá pastva smíšeného stáda ovcí a koz
- V minulosti byla ecese křovin brzděna pravidelnou pastvou a později i vypalováním svahů díky parní trakci železnice. Díky ukončení pastvy po 2. světové válce a hromadění živin (ímise dusíku ze vzduchu) dochází k šíření dřevin a mezofilizaci travinných porostů – v posledních letech probíhající každoroční řízená pastva zřejmě není dostatečná, aby zvrátila negativní trend (Karlík & Řezáč 2008)

c) rekreace a sport

Území je významným turistickým cílem již dlouhou dobu; v polovině 19. stol. zde byla vystavěna romantická zřícenina. PP Baba je často navštěvována i v současnosti, nejfrekventovanější je step ve střední části poblíž zříceniny. Ve velké míře je navštěvována zejména lidmi bydlícími v blízkém okolí. Vysoká návštěvnost způsobuje sešlap až ruderalizaci porostů. Sešlap je sice do jisté míry pozitivní, v nejexponovanějších partiích je však již na hranici únosnosti, zejména když je doprovázen eutrofizací a ruderalizací porostů. Zanechávány jsou na místě odpadky a výkaly.

d) jiné způsoby využívání

Při stavbě železniční trati v 19. stol. byly spodní části skal odstříleny a byl vybudován kamenný násep. Za uplynulých více než 150 let nabyly upravené úseky skal již do značné míry přírodní ráz, násep se navíc projevil jako vhodné náhradní stanoviště drobné fauny (např. *Cepaea vindobonensis*) (LOŽEK 1992). V letech 2000 až 2003 probíhala výstavba železničního koridoru, při které byly stěny skal čištěny a zajišťovány sítěmi.

Při provozu železnice v době parní trakce docházelo k vypalování porostů a negativnímu ovlivnění dolních partií skal popílkem. Poté bylo zatížení popílkem vystřídáno však zatížením zplodinami ze silné silniční dopravy.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Přírodní park Šárka-Lysolaje (nařízení RHMP č. 10/2014) vyhlášen v roce 1990.

Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit.

Sdělení MŽP č. 81/2008 Sb., o evropsky významných lokalitách, které byly zařazeny do evropského seznamu.

Územní plán SÚ Hlavního města Prahy se změnami.

Kulturní památka Hradiště Na Babě (v ochranném pásmu ZCHÚ).

2.4 SOUČASNÝ STAV ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ A PŘEHLED DÍLČÍCH PLOCH

Popis dílčích ploch

č.	Dílčí plocha	plocha	stručný popis charakteru plochy, probíhající management a dlouhodobý cíl péče
1	Severní úžlabina	0,5 ha	Výchozy skalek, teplomilné lemy, nízké xerofilní křoviny (<i>Cotoneaster integerrimus</i>, <i>Rosa gallica</i>) i vysoké křoviny (trnka, hloh, mahalebka, růže šípková); dále chrpa chlumní <i>Centaurea triumfettii</i>, hojně tolita <i>Vincetoxicum hirundinaria</i>; odlišný charakter než zbytek území, floristicky pestřejší, nejspíše i mírně bazické. Ve svahu různá technická opatření proti padání skal (plotové zábrany, zasítování skal nad tratí kovovými sítěmi) --- <u>Management probíhající:</u> během minulého plánu péče probíhal silný asanační zásah na odstraňování dřevin a většího porostu akátů. V roce 2021 proběhlo radikální odstranění dřevin ve spodní části podél trati. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytoecologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <u>Dlouhodobý cíl:</u> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením jednotlivých keřů či jejich malých skupinek s pouze občasným výskytem jednotlivých stromů; skalní výchozy s velmi nízkým výskytem dřevin. Současný stav po asanačních zásazích na redukci dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin
2	Skály a rokle v severní části území	0,52 ha	Velmi svažité a nepřístupný terén. Horní partie mírněji svažité. Skály s nevelkým podílem dřevin. Ve svahu různá technická opatření proti padání skal (plotové zábrany, zasítování skal nad tratí kovovými sítěmi). --- <u>Management probíhající:</u> během minulého plánu péče probíhalo asanační odstraňování dřevin. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytoecologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <u>Dlouhodobý cíl:</u> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením jednotlivých keřů či jejich malých skupinek s pouze občasným výskytem jednotlivých stromů; skalní výchozy s velmi nízkým výskytem dřevin. Současný stav po asanačních zásazích na redukci dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin
3	Velká step a skály ve středu území pod zříceninou	1,5 ha	Na skalách typické společenstvo s tařicí <i>Aurinia saxatilis</i> a kostřavou <i>Festuca pallens</i>; na temeni stepi s kostřavou walliskou <i>Festuca valesiaca</i>, které jsou dosti sešlapávané a vesměs i značně ruderalizované (mezofilizace – zejm. Z část plochy, zde hojně <i>Thinopyrum intermedium</i>); v důsledku jednak do nedávna zastíněním porosty keřů a jednak v současné době dočasně jako následek jejich odstranění. Na skalnatých hřebících se vyskytují teplomilné lemy s třemdavou <i>Dictamnus albus</i> a s hojným omanem německým <i>Inula germanica</i>. Jsou zde plochy po odstraněných dřevinách v posledních letech. Ve svahu různá technická opatření proti padání skal (plotové zábrany, zasítování skal nad tratí kovovými sítěmi). Sad starých ovocných dřevin za S hranicí plochy 3 (již v ochranném pásmu) – provedeno několik nových výsadeb, část uschlá ---

			<u>Management probíhající:</u> během minulého plánu péče probíhalo asanační odstraňování dřevin. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytocenologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <u>Dlouhodobý cíl:</u> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením jednotlivých keřů či jejich malých skupinek s pouze občasným výskytem jednotlivých stromů; skalní výchozy s velmi nízkým výskytem dřevin. Současný stav po asanačních zásazích na redukcí dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin Pás keřů (převažuje trnka) při horní hraně svahu (je už plocha 12) podél cesty pro pěší u zástavby ponechávat jako přirozené nárazníkové pásmo chránící/oddělující vlastní území (sešlap a piknikování návštěvníků, pobíhající psi, zafoukávání odpadků)
4	Jižní step	0,12 ha	Step s řídkou pokryvností bylinného patra (sv. <i>Festucion valesiaca</i>). Výskyt křivátce českého ha okrajích hran. Výskyt jeřábu dunajského (<i>Sorbus danubialis</i>) [50.1173914N, 14.3903078E] --- <u>Management probíhající:</u> v posledních deseti letech probíhalo částečné asanační odstraňování dřevin. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytocenologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <u>Dlouhodobý cíl:</u> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní a skalní plochy s velmi nízkým zastoupením dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin
5	Nejjížnější step	0,1 ha	Velmi dobře zachovalá step (sv. <i>Festucion valesiaca</i>) s <i>Festuca valesiaca</i>, <i>Carex humilis</i>, <i>Stipa capillata</i>; poměrně hojný nálet mladých dřevin v ploše: mléč, růže šípková, hloh. Hojný výskyt křivátce českého (<i>Gagea bohemica</i> subsp. <i>bohemica</i>) --- <u>Management probíhající:</u> v posledních deseti letech probíhala redukce dřevin. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytocenologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <u>Dlouhodobý cíl:</u> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní a skalní plochy s minimem dřevin bez vzrostlých stromů. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin
6	Horní hrany svahu na spraši – jižní polovina je na lesní půdě (bezlesí)	0,23 ha	Zapojený trávník podél hrany svahu na spraši s dominantními statnými travami: ovsík <i>Arrhenatherum elatius</i>, pýr <i>Thinopyrum intermedium</i>, srha <i>Dactylis glomerata</i>; v jednom místě obnažený „sprašový“ svah; kavyl <i>Stipa capillata</i>, vzácně chřest <i>Asparagus officinalis</i> --- <u>Management probíhající:</u> v posledních deseti letech probíhala redukce dřevin. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytocenologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <u>Dlouhodobý cíl:</u> zlepšování travních společenstev, podpora cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením dřevin
7	Porosty dřevin pod skalami	0,29 ha	Zapojené porosty dřevin (zejm. mladé jasany, méně babyka) pod skalními výchozy v jižní polovině. Silně podrostlé zapojeními keří skalníku

			--- <i>Management probíhající:</i> v ploše 7a a 7b v posledních deseti letech neprobíhal a zřejmě ani v minulosti; v ploše 7c byly odstraňovány dřeviny z úpatí skály/ostrohu <i>Dlouhodobý cíl:</i> zcela osvětlené skalní výchozy s velmi nízkým zastoupením dřevin – cca 10–15% zastoupení. Obnova a zlepšování xerothermních společenstev. Menší počet zakrslejších stromů (zvláště dubů) ponechávat jako krajínotvorný prvek a biotop ale s ohledem na zástin xerothermních společenstev
8	Velká plocha s odstraněným akátem	0,43 ha	Plocha s vykácenými akáty (2007 a 2020) s pařezy cca 0,5–1 m – v současné době vysoké akátové pařezy mají výmladky (avšak zdá se, že mají již sníženou vitalitu). Na jiném místě, kde byli akáty káceny na nízký pařez, tak hustě vymlazují evidentně z dlouhých podpovrchových kořenů (tvoří až zapojené více jak 2 m vysoké porosty). Na asanovaných částech výřezem dřevin je patrná mezofilizace uvolňováním živin – obecně bývá na takovýchto plochách dočasná. Poměrně hojně se vyskytuje mahonie. Při výřezech byly ponechány hrušně --- <i>Management probíhající:</i> během minulého plánu péče probíhal silný asanační zásah na odstraňování dřevin a většího porostu akátů. Pastva smíšeného stáda ovcí a koz zde probíhá od roku 2000. Po celou dobu pastvy je lokalita botanicky sledována (každoročně jsou odečítány fytoecologické snímky z trvale fixovaných čtverců). Po 16ti letech pasení byla po dohodě s botaniky pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepásl (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila <i>Dlouhodobý cíl:</i> zlepšování travních společenstev, podpora cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením dřevin – cca 10–15% zastoupení
9	Les v jižní části území	1,27 ha	V jižní a východní části hojně akát (60 %) a jasan (včetně statných exemplářů), příměs stromového hlohu, velkých dubů letních, habru, mléče, lísky; na zbytku plochy jasanu a/nebo křoviny (hloh, růže); podrost chudý, pod jasanu nitrofilní: např. vlašovičník (<i>Chelidonium majus</i>), mahonie (<i>Mahonia aquifolium</i>) --- <i>Management probíhající:</i> dlouhodobě neprobíhal a neprobíhá <i>Dlouhodobý cíl:</i> v minimální variantě z porostů pouze postupně odstraňovat akát a další nevhodné dřeviny. V max. variantě postupně obnovit lesostepní charakter s roztroušenými jednotlivými keři a stromy či jejich skupinami. Otázka odstraňování dřevin v těchto zapojených porostech: na odstraňování a redukci dřevin či její míru v zapojených porostech na plochách 9 a 10 (převažující akát s jasanem) zde nepanuje jednotný názor. Historicky (na starých mapách; např. ještě 1889) jsou plochy vedeny jako vinice. Na prvních snímcích leteckého mapování (1938 a 1945) má plocha 9 téměř na celé její ploše charakter lesostepi s řídko roztroušenými jednotlivými keři a stromy; na ploše 10 se jako na jediné nalézá již tehdy hustý porost keřů či stromů. Od té doby plochy postupně zarůstají, ale ještě v devadesátých letech nejsou porosty zapojeny. K tomu došlo až v posledních třech desetiletích. Vzhledem ke zmíněnému historickému kontextu a v rámci rozšiřování vzácných xerothermních společenstev a živočichů na ně vázaných lze odstraňování dřevin na ploše 9 jen doporučit a vytvořit na ploše stepní a lesostepní charakter stejný, jako v ostatních částech území. V minimální variantě přistoupit k postupnému odstranění invazního akátu. Méně náročnou, avšak velmi dlouhodobou variantou na této ploše 9 je ponechávat akát na dožití a odstraňovat jen mladé jedince, zmlazení a nárosty. Na ploše 10 lze porosty ponechávat bez zásahu jak s ohledem na historický kontext, tak v rámci vytváření různorodých biotopů
10	Jasanová rokle pod skálou	0,7 ha	Rokle s dominantním jasanem na severním okraji lesa pod velkou skálou s xerothermními skalními společenstvy, která je přistiňována stromy --- <i>Management probíhající:</i> dlouhodobě neprobíhal a neprobíhá <i>Dlouhodobý cíl:</i> dlouhodobě ponechávat bez zásahu. Pouze redukovat dřeviny po okrajích plochy rozrůstajících se do trávníků Historicky (na starých mapách; např. ještě 1889) jsou plochy vedeny jako vinice. Na prvních snímcích leteckého mapování (1938 a 1945) se na ploše 10 nalézá již tehdy hustý porost keřů či stromů. Vzhledem ke zmíněnému historickému kontextu a v rámci zachování či

			vytváření různorodých biotopů je vhodné na ploše 10 porosty ponechávat bez zásahu (samozřejmě vyjma odstraňování geograficky a stanovištně nevhodných dřevin)
11	Porost dřevin na lesní půdě – lesní půda	0,08 ha	Různé starý nálet jasanu (převažují stromky do 20 let), příměs hlohu. Plocha na lesní půdě --- <i>Management probíhající:</i> dlouhodobě neprobíhá <i>Dlouhodobý cíl:</i> ponechat bez zásahu
12	Mezofilní trávníky podél JZ okraje území	0,37	Z části sečené trávníky v okrajové části ZCHÚ (zčásti již vně); intenzivní vliv venčení psů (výkaly); představuje velmi potřebné „nárazníkové pásmo“. Výskyt ještěrky zelené. Křoviny různého vzrůstu a velikosti s převahou trnky, dále hloh, růže šípková, místy jasan a bez černý (křovina přiléhající z JV ke zřícenině) --- <i>Management probíhající:</i> v minulém desetiletí probíhalo odstraňování dřevin od spodu tohoto pásu keřů, resp. jeho ztenčování na šířku <i>Dlouhodobý cíl:</i> pás keřů (převažuje trnka) při horní hraně svahu podél cesty pro pěší u zastavby (po celé její délce) ponechávat jako přirozené nárazníkové pásmo chránící/oddělující vlastní území (sešlap a piknikování návštěvníků, pobíhající psi, zafoukávání odpadků – častý jev). Plochu je možné kosit (zajišťuje patrně městská část)
–	Příkré skály v celém území	–	Nepřístupné příkré až kolmé skály v celém území (napříč dílčími plochami) --- <i>Management probíhající:</i> v minulosti proběhlo odstraňování dřevin z příkrých skal <i>Dlouhodobý cíl:</i> skály s xerothermními společenstvy s minimálním zastoupením dřevin, nejlépe bez stromů. V současné době je stav víceméně vyhovující
OCHRANNÉ PÁSMO			
13	Bezlesí – lesní půda	0,094	Plocha je na lesní půdě. Travnatá částečně ruderalizovaná plocha v SV části s občasnými keři --- <i>Management probíhající:</i> proběhl výřez keřů. Plocha je nepravidelně přepásána a sečena (1 zásah za rok) <i>Dlouhodobý cíl:</i> udržovat jako bezlesí

2.4.1 Základní údaje o lesích

V území se nachází pouze jedna nevelká parcela (č. 2482; plocha 11), která je vedena jako lesní pozemek. Tato parcela složitěho tvaru je ve skutečnosti více než z poloviny tvořena travním porostem na spraši. Zbytek parcely je různověký nálet jasanu na ještě cca před 20 lety převážně holou plochu. Vzhledem ke skutečnosti, že se uvedený pozemek nachází v majetku Hl. m. Prahy, tak by jeho obhospodařování jako „pastviny“ nemělo činit formální potíže.

V J části území se nachází pouze porost lesního charakteru na parcele vedené jako ostatní plocha.

Je třeba zdůraznit, že les není předmětem ochrany v území, a tak by jeho části ani neměly být jako les obhospodařovány. Naopak je nezbytné výskyt dřevin co nejvíce omezit.

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

V území se vodní plochy nenachází.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Jedním z hlavních předmětů ochrany jsou skály na vltavských svazích, které jsou tvořeny proterozoickými břidlicemi a drobami a místy jsou obohaceny porfyritem. Z důvodu zabezpečení provozu na železniční trati byly na svazích v letech 2000–2003 provedeny různé technické úpravy (sítě, očištění a zpevnění skal).

Pestrost stanovištních poměrů zvyšují při horní hraně svahu návěje spraše, kterými je ovlivněna severní třetina území. Vyskytuje se zde jeden výraznější profil, ze kterého je patrné, že je zdejší „spraš“ smíšeného původu – jsou v

ní obsaženy i částice šterkové frakce. Výskyt spraší v PP Baba je méně výrazný a je zde na ně vázán nižší počet vzácných druhů nežli na sousední lokalitě Podbabské skály.

Vizte také geologickou charakteristiku v kap. 2.1.

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Naprostou většinu ZCHÚ tvoří nelesní pozemky a sice v kategorii ostatní plocha/jiná plocha. V různé míře se na nich vyskytují porosty dřevin, mezi nimi i invazní druhy, zejména akát. Celkové množství dřevin je zapotřebí redukovat a zvláštní péči přitom věnovat právě akátu.

Vizte podrobný popis v tabulce dílčích ploch výše kapitoly.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

Po ukončení pastvy koz krátce po druhé světové válce bylo dlouhou dobu jediným významným „managementem“ vypalování porostů způsobené jiskrami parních lokomotiv. Území začalo silně zarůstat dřevinami, které posléze začaly být odstraňovány managementovou péčí o území. Redukce dřevin je značně obtížná jednak kvůli výmladkům a také díky náročnému terénu. Přesto byl docílen značný úspěch v potírání akátu. V posledních deseti letech, během minulého plánu péče, došlo k další výrazné redukci dřevin (vyjma jižní „lesní“ části), naposledy v roce 2020 – současný stav poměrného zastoupení dřevin se již velmi blíží stavu mezi lety 1938–1966 (dle historických leteckých snímků) – to se netýká spodní jižní části území s porosty lesního charakteru, kde bylo dříve zastoupení dřevin nízké, avšak vyšší, než ve střední a severní části území. V péči o motýli je vhodné ponechávat osluněné volné keře nebo skupinky keřů trnky obecné (žirná rostlina housenek ostruháčka). V další péči je důležité udržovat asanované plochy s velmi nízkým zastoupením dřevin a bránit jejich opětovnému zarůstání dřevinami. Silná plošná redukce a odstraňování dřevin je pro toto území a jeho xerothermní společenstva i živočichy na ně vázané naprosto zásadní. Je otázkou, zda v redukci dřevin pokračovat i v jižní části území (plocha 9 i 10) s porosty lesního charakteru, či nikoliv a ponechat tuto část v současné podobě s lesním porostem.

Od roku 2000 se podařilo zavést každoroční přepasení smíšeným stádem ovcí a koz. Znovuzavedení pastvy je vzhledem ke všem komplikacím (návštěvnost lokality, železniční trať) veliký úspěch ochrany přírody. Její efekt pro odnos živin a redukci dřevin je však nedostatečný. Pro zlepšení účinnosti pastvy je zapotřebí 1) zvýšit podíl koz ve stádu a 2) pást PP Baba dříve než ke konci pastevní sezóny, optimálně (alespoň v některých letech) v květnu nebo červnu. Pro uchování a posilování druhové diversity motýlů (zvláště druhů ranějších sukcesních stadií xerothermních stanovišť) je vhodné provádět extenzivní pastvu maximálně na 50 % plochy ročně a během každého pastevního cyklu by měly být z pastvy vyloučené alespoň některé plošky s výskytem bobovitých rostlin a máčky ladní.

V souvislosti se znovuzavedením pastvy byly ve vybraných pražských chráněných územích založeny trvalé monitorovací plochy ke sledování změn vegetace, které trvá dodnes. Výsledky z období 2000–2006 shrnuje článek DOSTÁLKA a FRANTÍKA (DOSTÁLEK & FRANTÍK 2008). V uvedeném období došlo k nárůstu druhové diversity a k poklesu pokryvnosti nežádoucího ovsičku, což jde patrně vysvětlit jeho citlivostí k sešlapu a okusu. Zároveň však, zejména na lokalitě Podbabské skály, došlo k nárůstu nitrofilních a ruderalních druhů, zejména v prvním roce po zavedení pastvy. Tento nárůst lze považovat za důsledek přechodně zvýšené mineralizace živin a zároveň narušení povrchu půdy a není třeba ho považovat za riziko pro předmět ochrany. V PP Baba byla následně po dohodě s botaniky po 16ti letech pasení pastva v celém chráněném území na pět let přerušena. V letech 2016–2020 se tedy nepáslo (území se pouze kosilo, botanický monitoring probíhal bez přerušení). V roce 2021 se každoroční pastva obnovila. Do roku cca 2000 se páslo převážně na podzim a v minulém desetiletí 2000–2022 již probíhala pastva střídavě v různých obdobích – v roce 2022 se páslo v říjnu, 2021 v srpnu, 2016–2020 se nepáslo, 2015 v květnu, 2014 v červnu, 2013 v červenci, 2012 na přelomu dubna a května atd.

Dosavadní péče a bilance živin na lokalitě:

Podle závěrů a literární rešerše ke stavu území ve vztahu k mezofilizaci a nitrifikaci (v minulém plánu péče; KARLÍK & ŘEZÁČ 2008) byl dosavadní způsob pastvy z hlediska dlouhodobé stability ekosystému nedostatečný. Je doporučováno zvolit dřívější termín, větší množství zvířat po delší dobu a dále na místech, kde to připadá v úvahu, pastvu doplnit dalšími způsoby odběru biomasy (seč, odstraňování křovin).

Otázka odstraňování dřevin v zapojených porostech: na odstraňování a redukci dřevin či její míru v zapojených porostech na plochách 9 a 10 (převažující akát) nepanuje jednotný názor. Historicky (na starých mapách; např. ještě 1889) jsou plochy vedeny jako vinice. Na prvních snímcích leteckého mapování (1938 a 1945) má plocha 9 téměř na celé její ploše charakter lesostepi s řídce roztroušenými jednotlivými keři; na ploše 10 se jako na jediné nalézá již tehdy hustý porost keřů či stromů. Od té doby plochy postupně zarůstají ale ještě v devadesátých letech nejsou porosty zapojeny, k tomu došlo až v posledních třech desetiletích.

Vzhledem ke zmíněnému historickému kontextu a v rámci rozšiřování vzácných xerothermních společenstev a živočichů na ne vázaných lze **odstraňování dřevin na ploše 9 jen doporučit** a vytvořit na ploše stepní a lesostepní charakter stejný, jako v ostatních částech území.

A. ekosystémy

- všechny biotopy předmětu ochrany se vyskytují víceméně v mozaice po většině plochy území (vyjma jižní části s dřevinnými porosty) a jejich plošné vylišení v procentech je stanoveno velmi hrubým odhadem
- vylišené biotopy předmětu ochrany se vyskytují na cca 80 % plochy území, tj. 4,9 ha. – tzn., že 80 % plochy v území zabírají otevřené stepy (skalní step, teplomilné trávníky a xerofilní křoviny) s cca 10–15% roztroušeným pokryvem dřevin (většinou keřů)
- na zbývající rozloze se vyskytují křoviny (K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny) a lesní porosty na
- nelesní půdě i lesní půdě (na ploše 11)

ekosystém:	T3.1 Skalní vegetace s kostřavou sivou	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha – cca 1,0 ha	Rozloha je dána stěnami skal. Může být zmenšována v důsledku zarůstání dřevinami a mizením společenstva nitrifikací prostředí. Také dalšími technickými úpravami skal nadtratí proti sesuvům. Možnosti rozšiřování jsou možné asanačním výřezem zapojených porostů na skalách a svazích na dílč. plochách 7, 9 a případně 10	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se
výskyt diagnostických druhů: tařice skalní (<i>Aurinia saxatilis</i>), kostřava sivá (<i>Festuca pallens</i>), česnek chlumní horský (<i>Allium senescens</i> subsp. <i>montanum</i>), sleziník severní (<i>Asplenium septentrionale</i>), strdivka sedmihradská (<i>Melica transsilvanica</i>), smělek štíhlý (<i>Koeleria macrantha</i>), rozchodník bílý (<i>Sedum album</i>), rozchodník skalní (<i>Sedum reflexum</i>)	Stav je vcelku uspokojivý, místy na neasanovaných plochách trpí zastíněním	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
s nízkým pokryvem dřevin do cca 5 %	Současná pokryvnost dřevinami ploch s xerothermní vegetací je vcelku dobrý. Probíhá pravidelné odstraňování náletů; do budoucna provádět uvolňování dalších fragmentů xerothermní vegetace výřezem dalších porostů dřevin	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	zlepšující se
nízké zastoupení rudérálních druhů, absence invazních druhů	Na asanovaných místech po výřezech dřevin dočasné zhoršení	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	T3.3D Úzkolisté suché trávníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých				
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům				
rozloha – cca 2,3 ha	Může být zmenšována v důsledku zarůstání dřevinami a mizením společenstva nitrifikací prostředí. Také dalšími technickými úpravami skal nad tratí proti sesuvům. Možnosti rozšiřování jsou možné asanačním výřezem zapojených porostů na skalách a svazích na dílč. plochách 7, 9 a případně 10 <table> <tr> <td>stav:</td><td>dobry</td></tr> <tr> <td>trend vývoje:</td><td>setrvalý až zlepšující se</td></tr> </table>	stav:	dobry	trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se
stav:	dobry				
trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se				
výskyt diagnostických druhů: kostřava žlábkatá (<i>Festuca rupicola</i>), kostřava walliská (<i>Festuca valesiaca</i>), kavyl Ivanův (<i>Stipa pennata</i>), hvězdnice zlatovlásek (<i>Galatella linosyris</i>), trýzel škardolistý (<i>Erysimum crepidifolium</i>), řebříček panonský (<i>Achillea pannonica</i>), ostřice drobná (<i>Carex supina</i>), pelyněk ladní (<i>Artemisia campestris</i>), mařinka psí (<i>Asperula cynanchica</i>), hvozdík kartouzek (<i>Dianthus carthusianorum</i>), pryšec chvojka (<i>Euphorbia cyparissias</i>)	Stav je vcelku uspokojivý, místy na neasanovaných plochách trpí zastíněním <table> <tr> <td>stav:</td><td>dobry</td></tr> <tr> <td>trend vývoje:</td><td>setrvalý</td></tr> </table>	stav:	dobry	trend vývoje:	setrvalý
stav:	dobry				
trend vývoje:	setrvalý				
s nízkým pokryvem dřevin do cca 10–15 %	Stav současného dřevinného pokryvu ploch s xerothermní vegetací je vcelku dobrý. Některé plochy však zůstávají v zástínu či ve fázi asanace (na plochách 1, 3, 7, 8). Probíhá pravidelné odstraňování náletů; do budoucna provádět uvolňování dalších fragmentů xerothermní vegetace výřezem dalších porostů dřevin <table> <tr> <td>stav:</td><td>dobry</td></tr> <tr> <td>trend vývoje:</td><td>zlepšující se</td></tr> </table>	stav:	dobry	trend vývoje:	zlepšující se
stav:	dobry				
trend vývoje:	zlepšující se				
nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů	V některých místech (plocha 3) je společenstvo ohrožováno třtinou křovištní. Na některých místech ovšem s rhou říznáčkou (plocha 6). Místy také výmladky a nárosty akátu po asanaci <table> <tr> <td>stav:</td><td>dobry; místy až zhoršený</td></tr> <tr> <td>trend vývoje:</td><td>zlepšující se</td></tr> </table>	stav:	dobry; místy až zhoršený	trend vývoje:	zlepšující se
stav:	dobry; místy až zhoršený				
trend vývoje:	zlepšující se				

ekosystém:	T4.1 Suché bylinné lemy				
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům				
rozloha – cca 0,24 ha	Může být zmenšována v důsledku zarůstání dřevinami a mizením společenstva nitrifikací prostředí. Dále nešetřeným či nepromyšleným odstraňováním dřevin a také dalšími technickými úpravami skal nad tratí proti sesuvům. Možnosti rozšiřování jsou možné asanačním výřezem zapojených porostů na skalách a svazích na dílč. plochách 7, 9 a případně 10 <table> <tr> <td>stav:</td><td>dobry</td></tr> <tr> <td>trend vývoje:</td><td>setrvalý až zlepšující se</td></tr> </table>	stav:	dobry	trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se
stav:	dobry				
trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se				
výskyt diagnostických druhů: třemdava bílá (<i>Dictamnus albus</i>), kakost krvavý (<i>Geranium sanguineum</i>), jetel alpský (<i>Trifolium alpestre</i>), prorostlík srpovitý (<i>Bupleurum falcatum</i>), rozrazil ožankovitý (<i>Veronica teucrium</i>), řebříček panonský (<i>Achillea pannonica</i>), tollice srpovitá (<i>Medicago falcata</i>), tolita lékařská (<i>Vincetoxicum hirundinaria</i>), válečka prapořitá (<i>Brachypodium pinnatum</i>), chrpa chlumní (<i>Centaurea triumfettii</i>)	Stav je vcelku uspokojivý, místy na neasanovaných plochách trpí zastíněním <table> <tr> <td>stav:</td><td>dobry</td></tr> <tr> <td>trend vývoje:</td><td>setrvalý</td></tr> </table>	stav:	dobry	trend vývoje:	setrvalý
stav:	dobry				
trend vývoje:	setrvalý				

• velmi světlé stromové porosty a jejich okraje	Stav současného dřevinného pokryvu ploch s bylinnými lemy je vcelku dobrý. Některé plochy však zůstávají v zástinu či ve fázi asanace (na plochách 1, 3, 7, 8). Probíhá pravidelné odstraňování náletů; do budoucna provádět uvolňování dalších případných fragmentů společenstva či jeho vytváření asanačním výřezem dřevin na dalších plochách (7, 9, případně 10)	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se
• nízké zastoupení rudерálních druhů, absence invazních druhů	V některých místech (plocha 3) je společenstvo ohrožováno třtinou křovištní. Na některých místech ovšíkem a srhou říznačkou (plocha 6). Místy také nálety a nárosty akátu a výmladky po asanaci (pl. 1 v horní části a u trati)	
	stav:	dobrý; místy po asanaci zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	T6.1B Acidofilní vegetace efemér a sukulentů, porosty bez převahy netřesku výběžkatého (<i>Jovibarba globifera</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
• rozloha – cca 0,5 ha	Společenstvo zvláště na platech výchozů skal. Plocha může být zmenšována v důsledku zarůstání dřevinami (aktuálně skalníkem) a mizením společenstva nitrifikací prostředí. Také dalšími technickými úpravami skal nad trati proti sesuvům. Možnosti rozšiřování jsou možné asanačním výřezem zapojených porostů na skalách a svazích na dílč. plochách 7, 9 a případně 10	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
• výskyt diagnostických druhů: křivatec český (<i>Gagea bohemica</i>), lipnice cibulkatá (<i>Poa bulbosa</i>), chmerek vytrvalý (<i>Scleranthus perennis</i>), huseníček rolní (<i>Arabidopsis thaliana</i>), mochna písečná (<i>Potentilla arenaria</i>), pavinec horský (<i>Jasione montana</i>), rozchodník skalní (<i>Sedum reflexum</i>)	Společenstvo na plochách 1, 2, 3, 4, 5. Stav je vcelku uspokojivý, místy na neasanovaných plochách trpí zastíněním	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
• s minimálním zastoupením pouze nízkých dřevin	Stav současného dřevinného pokryvu ploch s xerothermní vegetací je vcelku dobrý. Některá místa však zůstávají v zástinu – zvláště podél hran plošin (např. na dílč. ploše 4)	
	stav:	dobrý, místy zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
• nízké zastoupení rudерálních druhů, absence invazních druhů	V celku uspokojivý stav	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	K4A* Nízké xerofilní křoviny, primární porosty na skalách s druhů rodu <i>Cotoneaster</i>	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha – cca 0,5 ha	Plocha může být zmenšována v důsledku zarůstání dřevinami a mizením společenstva nitrifikací prostředí. Dále rozšiřováním travinných ploch, ač vzácných, na úkor těchto nízkých xerothermních křovin. Také dalšími technickými úpravami skal nad tratí proti sesuvům. Možnosti rozšiřování jsou možné asanačním výřezem zapojených porostů na skalách a svazích na dílč. plochách 7, 9 a případně 10. V současné době je spíše opačný problém, kdy skalník se na některých místech silně rozrůstá (např. dílč. plocha 4, 5) a tvoří až husté porosty, dorůstá velkých rozměrů a utlačuje bylinná xerothermní společenstva či jejich zbytky	
	stav:	– samotné společenstvo: dobrý – místy ohledně rozšiřujícího se skalníku ve vztahu k cenným bylinným společenstvům, která utlačuje (včetně druhů vlastního společenstva), spíše zhoršený, kdy je potřebná jeho redukce
	trend vývoje:	setrvalý (vyjma rozšiřujícího se skalníku)
výskyt diagnostických druhů: skalník celokrajný (<i>Cotoneaster integerrimus</i>) růže galská (<i>Rosa gallica</i>)	Stav je vcelku uspokojivý vyjma silně se rozšiřujícího skalníku	
	stav:	– samotné společenstvo: dobrý – místy ohledně rozšiřujícího se skalníku ve vztahu k cenným bylinným společenstvům, která utlačuje (včetně druhů vlastního společenstva), spíše zhoršený, kdy je potřebná jeho redukce
	trend vývoje:	setrvalý (vyjma rozšiřujícího se skalníku)
pokryvnost spíše nižší – jednotlivé nezapojené keře či skupinky; bez stromů	Jak je výše uvedeno, skalník roste místy velmi bujně a tvoří až husté porosty	
	stav:	dobrý; skalník místy zhoršený jeho rozrůstáním
	trend vývoje:	setrvalý; vyjma skalníku na některých plochách, kde se rozšiřuje a utlačuje cenná bylinná společenstva skal
nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů	Uspokojivý stav	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha – cca 0,24 ha	Rozloha je dána stěny skal. Může být zmenšována v důsledku zarůstání dřevinami a mizením společenstva nitrifikací prostředí. Také dalšími technickými úpravami skal nad tratí proti sesuvům. Možnosti rozšiřování jsou možné asanačním výřezem zapojených porostů na skalách a svazích na dílč. plochách 7, 9 a případně 10	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt diagnostických druhů: sleziník severní (<i>Asplenium septentrionale</i>), sleziník červený (<i>Asplenium trichomanes</i>), osladič obecný (<i>Polypodium vulgare</i>)	Uspokojivý stav	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
s minimálním pokryvem dřevin	Stav současného dřevinného pokryvu ploch je vcelku dobrý. Některé plochy však zůstávají v zástinu. Probíhá pravidelné odstraňování náletů; do budoucna provádět uvolňování dalších fragmentů xerothermní vegetace výřezem dalších porostů dřevin	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý až zlepšující se (výřez dřevin)
nízké zastoupení ruderalních druhů, absence invazních druhů	Uspokojivý stav	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

B. druhy

–

C. útvary neživé přírody

Ze skalních útvarů je třeba odstraňovat dřeviny. To je důležité nejen z estetického hlediska, ale i proto, aby se omezilo narušování skal kořeny stromů (zvláště akát je v tomto velmi úspěšný). Po provedení úpravy skal v letech 2000–2003 lze doufat, že nebudou podobná technická opatření na zajištění bezpečnosti provozu železnice v dohledné době prováděna.

útvary neživé přírody:	Skály na levém svahu nad Vltavou	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje útvaru neživé přírody ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
s nízkým pokryvem dřevinné vegetace	Kvůli rozrušování skal kořeny dřevin je podstatné jejich včasné odstraňování (zvláště akátu, který dokáže účinně skály rozrušovat). Dřeviny jsou pravidelně odstraňovány zvláště z výchozů skal v rámci společné péče o xerothermní vegetaci. Současný stav je vyhovující	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
rozpad skal	Skály jsou v poměrně dobrém stavu. Velká část spodních skal je překryta kovovými sítěmi	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

Legenda

Stav předmětů ochrany:

- **dobrý** – stav předmětu ochrany odpovídá cílovému stavu indikátoru)
- **zhoršený** – stav předmětu ochrany je z hlediska cílového stavu indikátoru zhoršený, méně závažné nedostatky v kvantitativních nebo kvalitativních charakteristikách předmětu ochrany)
- **špatný** – stav předmětu ochrany je z hlediska cílového stavu indikátoru výrazně zhoršený, závažné nedostatky v kvantitativních nebo kvalitativních charakteristikách předmětu ochrany)

Trend vývoje stavu předmětu ochrany:

- **zlepšující se**
- **setrvalý**
- **zhoršující se**

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Výrazné střety různých zájmů ochrany přírody se nepředpokládají.

Případná diskuse může teoreticky nastat o míře redukce dřevin, zejména křovin a o způsobu pastvy. Obecně platí, že je dřeviny třeba redukovat spíše více než méně. Ponechat přitom na lokalitě vždy alespoň malý podíl autochtonních dřevin, které mohou být důležité jako živná rostlina pro vzácný hmyz.

Diverzita a stav populace bezobratlých versus pastva či seč – pastvu či seč neprovádět s velikou intenzitou v celém území naráz, ale buď ji provádět intenzivně na malých ploškách anebo extenzivně v celém území (seč mozaikově, časově posunutou).

Společenstvo nízkých xerothermních křovin (K4A*) a bylinných lemů (T4.1): střet může nastat při rozšiřování travinných ploch či ostatních společenstev, ač vzácných, na úkor těchto velmi cenných křovin, či díky nepozornému či nepromyšlenému výřezu dřevin – je nutno toto provádět plánovitě.

Konfliktně působí místy silně se rozrůstající skalník, který zastiňuje a utlačuje ostatní cenná společenstva – je nutno najít vhodný poměr v ponechávání či výřezu skalníku a postupovat dle situace a stavu společenstev na tom kterém stanovišti.

Většina zde chráněných či vzácných druhů rostlin a živočichů je vázána na zdejší xerothermní stanoviště – v péči o území by měla mít vždy přednost celková péče o tyto biotopy před péčí o jednotlivé druhy, avšak požadavky na péči o jednotlivé druhy by měly být zohledňovány co nejvíce. Asanační zásah na stanovišti může přinést dočasné snížení početnosti druhu, avšak v dlouhodobém pohledu se jedná o celkové zlepšení stanovištních podmínek pro tento druh.

3. PLÁN ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 RÁMCOVÉ ZÁSADY PÉČE O EKOSYSTÉMY A JEJICH SLOŽKY NEBO ZÁSADY JEJICH JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ

a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Lesní půda se nachází pouze na parcele č. 2482 (plocha 11 a část plochy 6). Nízký porost (převaha jasanu) se nachází pouze na menší části parcely. Na větší části na nachází travní porosty (step) a křoviny.

Není zde potřeba zasahovat.

b) péče o vodní ekosystémy

V území se vodní ekosystémy nenachází.

c) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Přílohy:

M3 – Mapa dílčích ploch

M4 – Mapa zásahů

M5 – Mapa biotopů

Smyslem péče o území je zachování, stabilizace a zlepšování stavu předmětů ochrany v tomto území – jedná se o zachování, obnovení či vytvoření mozaiky stepních až lesostepních stanovišť. Ze zásadních managementových zásahů v tomto území se jedná o provádění pravidelného odstraňování dřevin, pastvu i seč, a dále vhodné doplňující zásahy jako řízené vypalování, lokální disturbance, výsev kokrhele, ležení stepního sena.

Nejvhodnějším regulačním managementem pro území je **pastva**. Vhodnější jsou kozy nežli ovce, jednak proto, že velmi efektivně okusují dřeviny a pak, že se dokáží lépe pohybovat v prudkém skalnatém terénu.

V základu je zde nezbytné provádět managementové zásahy na:

- **redukci dřevin**
- **a na péči o travní a bylinné porosty** – a to **řízenou pastvou** (alternuje částečně výřez dřevin i lokální disturbance; zastupuje jak regulační, tak i do jisté míry asanační management) a dle terénních možností i **mozaikovou sečí** travních porostů

Doplňkově lze také provádět:

- **řízené vypalování**
- a lokální disturbance jako **narušování/strhávání** travního drnu
- **výsev kokrhele** (eliminace agresivních trav jako třtiny křovištní)
- **ležení stepního sena**

Ideálním managementem o území je vzájemná **kombinace** zmíněných managementových nástrojů.

Výsledkem by měly být stepní až lesostepní plochy se stabilizovanými vzácnými xerothermními společenstvy s pouze občasnými jednotlivými dřevinami až jejich malými skupinami, dále i rozsáhlejší porosty dřevin s velmi řídkými a světlými lemy.

V základní péči se tedy jedná o pravidelné odstraňování dřevin a jejich náletů s dostatečnou frekvencí. Přesto, že je území formálně tvořeno pouze nelesními pozemky, tak se na plošně velké části vyskytují porosty dřevin. Na vybraných plochách (stepích a skály s xerothermní vegetací) je třeba tyto dřeviny odstraňovat, protože se šíří a společenstva utlačují.

Pro udržení a stabilizaci fragmentů xerothermních společenstev je důležité také prořezávání i odstraňování dřevin v jejich okolí a tím zajištění dostatečného a nezbytného oslunění – ideálním stavem jsou skály a skalní stepi s xerothermní vegetací pouze s občasným či velice řídkým dřevinným a spíše keřovým porostem – téměř tak, jak je již současný stav střední a horní (severní) části území (vizte mapa dílčích ploch na podkladu letní ortofotomapy).

Z celého území odstraňovat geograficky a stanovištně nepůvodní dřeviny jako akát apod. Také silně redukovat agresivní jasan.

Zvláště na ruderalnějším místech, a na místech po čerstvě odstraněných dřevinách provádět časté sečení (křovinořezem, několikrát za rok) ruderalů apod. alespoň ze začátku asanace – odstranění dřevin s sebou dočasnou ruderalizaci přináší.

Mrtvé stromy, jejich torza a pozůstatky možno ponechávat jako biotop zásadní pro vývin mnoha bezobratlých, a i jako krajínotvorný prvek.

Další péčí je péče o vlastní xerothermní travní porosty pravidelnou sečí travních porostů či alternativně řízenou pastvou koz a ovcí (s převahou koz) – ta z větší části bude alternovat (při dostatečném zastoupení koz) pracné vyřezávání dřevin a na této lokalitě je do jisté míry nenahraditelná.

Vhodným managementem je také zimní vypalování (zvláště na podporu bezobratlých) či narušování souvislého drnu (podpora méně konkurenčně zdatných bylin a na zarůstajících částech krátkostébelných travníků i fauny motýlů).

Kombinovaná péče – v souhrnu je velmi vhodné podle situace kombinovat sečení, pastvu hospodářských zvířat, narušování drnu a vypalování (seč na přelomu června/července s pozdější pastvou a i naopak, střídání pastvy a seče i jejich intervalů v jednotlivých letech – v jednu roci pouze pastva či pouze seč, zimní vypalování s letní sečí apod.) → ve výsledku se jedná o imitaci drobného rolnického hospodaření, které zde odedávna probíhalo.

Dle popisu v literatuře kombinace pastvy a seče v důsledku brání degradaci společenstev na stanovišti – kosení odebírá přebytek živin a současně vytváří bylinné porosty s dostatečnou rezervou zásobních látek, pastva zase vytváří odolnější společenstva proti disturbanci (sešlap, okus).

ZÁSADY MANAGEMENTOVÝCH ZÁSAHŮ

Řízená pastva

Pastvou ovcí a koz dochází k narušení povrchu půdy a tím jednak ke generativní obnově bylinných druhů a jednak mění konkurenční vztahy mezi druhy, odstraňuje přebytečné živiny ve formě biomasy (zvláště dusík) a brání sukcesnímu vývoji společenstev a jeho ruderalizaci, zde například rozvojem mezofilních trav jako ovsíku.

Vzhledem k náročnému velmi skalnatému terénu **je zde vhodnější pastva koz** než ovcí, a to také díky jejich efektivnějšímu okusu dřevin a jejich výmladků.

Délku pastvy, roční dobu i množství zvířat je zde třeba volit dle již dlouhodobějších zkušeností z tohoto území.

Pastevní systémy mohou být:

- *rotační pastva* – střídání pastvy a regenerace trav. porostů, přehánění zvířat mezi několika pastvinami
- *kontinuální pastva* – nepřetržité pasení během roku na jedné ploše či v oplůtku
- *jednorázová pastva* – jednorázové krátkodobé vypasení

Z pastevních systémů je pro zdejší společenstva **nejvhodnější jednorázová pastva – krátkodobé intenzivní přepasení.**

Pro území přicházejí v úvahu tři možnosti, jak pastvu provádět:

a) Pastva na volno profesionálním pastevcem. Tento způsob zde byl v minulých letech prováděn. Přes den pastevec se psem pásli zvířata v rezervaci; v noci byla zvířata uzavřena v ohradníku na okraji rezervace. Bohužel se ukázalo, že venčení psi dokáží zvířata pasoucí se bez oplocení natolik vystresovat, že tato utíkají ze skal dolů a vbíhají do kolejiště (opakovaně se řešily srážky ovcí s vlakem).

b) Pastva v oplůtkách. Tato forma pastvy zde byla v uplynulých více jak dvaceti letech nejběžnější. Výhodou je, že se intenzivněji vypasou menší plochy, které se přesouvají. Tento management má větší cílený efekt a zaručuje rovnoměrnější vypasení porostů. Za účelem odstraňování živin z cenných porostů budou v těchto oplůtkách zvířata jen přes den, zatímco přes noc budou v ohradníku mimo rezervaci, kde zůstane i většina výkalů. Hlavní nevýhodou po zkušenostech z území Prahy a středních Čech je, že v případě rušivého impulsu (zejm. pes) mohou zvířata utéct i z dobře postaveného elektrického ohradníku. Proto by měl být pastevec neustále přítomen, což však podstatně snižuje efektivitu práce.

c) Trvalejší oplocení pro pastvu koz. Tento způsob pastvy je spíše asanačním managementem. Je vhodný pro dřevinami velmi hustě zarostlá území v členitém terénu. Zvířata je zde vhodné umístit celoročně. Už po necelém roce dojde k velmi podstatné redukci dřevin, přičemž kozy jsou schopny udolat i velké vzrostlé stromy. Tento způsob péče by se dobře hodil zejména pro dílčí plochu 1 (severní úžlabina) anebo pro okolí skal v jižní polovině území (plochy č. 7 a přilehlé části ploch 5, 8 a 9). Na jeden hektar členitého terénu s dřevinami je optimální umístit cca 10 kusů koz. Avšak dle dlouhodobějších zkušeností s celoroční pastvou v rámci běžného regulačního managementu pro skalní výchozy a zachovalé stepní trávníky na území Prahy (např. z PP Vizerka, PP Nad Mlýnem) plyne, že celoroční pastva pro tato zranitelná stanoviště není vhodná (nadměrný sešlap, nitrifikace, selektivní výžer).

→ Dle výše uvedených zkušeností s venčenými psy, kteří stresují zvířata a ta vbíhají do kolejiště při pastvě na volno, se zde již **pase v oplůtkách** a bude se tak pást i nadále.

Velmi důležitý je také **termín pastvy**. Do roku cca 2000 zřejmě probíhala pastva **jednorázově a až v říjnu** (tj. na konci pastevního cyklu, ve kterém jsou zvířata přesouvána po jednotlivých pražských ZCHÚ). Touto dobou je však vegetace zcela přerostlá a pro zvířata neatraktivní, a proto jí zvířata okusují jen v malé míře. Pastva v tomto období má významnější vliv pro narušení půdy nežli pro samotné spasení porostu a odnos živin (tou dobou mají rostliny alokován většinu živin do podzemních částí). **Efekt prováděné pastvy se zvýší, pokud se termín pastvy meziročně střídá v průběhu celé pastevní sezony.**

V minulém desetiletí 2000–2022 již probíhala pastva střídavě v různých obdobích – v roce 2022 se páslo v říjnu, 2021 v srpnu, 2016–2020 se nepáslo, 2015 v květnu, 2014 v červnu, 2013 v červenci, 2012 na přelomu dubna a května atd.

Vhodná **velikost stáda je cca 40–60 zvířat s vyšším zastoupením koz**. Pastva smíšeného stáda koz je náročnější, protože kozy se hůře drží pohromadě s ovci, přesto je však zcela realistická. Důležité je nocování zvířat mimo pasené plochy pro redukci množství exkrementů, a to na okraji či mimo rezervaci, resp. mimo cenné porosty.

Doba pastvy (v závislosti na stavu porostu) by měla být alespoň cca 10 dní na jedné lokalitě (při výše uvedeném počtu zvířat). V sušších letech, kdy je trávy málo, volit dobu kratší, dle aktuálního stavu a tím udržovat intenzitu pastvy, aby nedocházelo k přepásání.

Možná negativa pastvy a na co dávat pozor:

- Při provádění pastvy může lokálně docházet ke zvýšené erozi, což se týká zejména profilu v ploše 6. Míra eroze se zde aktuálně nejeví jako závažná, v případě problémů je možno plochu dočasně oplotit ohradníkem (sítěmi)
- Dalším možným negativem extenzivní pastvy při jejím dlouhodobém provádění je selektivní vyžírání zvířaty preferovaných druhů a následné až značné zaplevelení naopak méně chutnými druhy (pastevními plevely)
- A dalším negativem je také přepásání ploch v důsledku malého množství pastvy v sušších letech a tím vlastně provádění intenzivní pastvy (kompenzaci provádět kratší délkou pastvy)

Dosavadní péče a bilance živin na lokalitě:

Podle závěrů a literární rešerše ke stavu území ve vztahu k mezofilizaci a nitrifikaci v minulém plánu péče (KARLÍK & ŘEZÁČ 2008) byl do té doby způsob pastvy z hlediska dlouhodobé stability ekosystému nedostatečný (podzimní pastva, malý počet zvířat cca 20–30 ks). Je doporučováno zvolit dřívější termín, větší množství zvířat po delší dobu a dále na místech, kde to připadá v úvahu, pastvu doplnit dalšími způsoby odběru biomasy (seč, odstraňování křovin).

Doporučený management z práce SMPZ (2018) o vývoji diverzity denních motýlů:

Dle práce SMPZ (2018) pro území je na podporu motýlů ohledně pastvy doporučován management: z důvodů poklesu druhů ranějších sukcesních stadií xerothermních stanovišť doporučujeme zavést pastvu. Pastva ale musí být citlivěji nastavena, maximálně na 50 % plochy ročně, extenzivního charakteru. Během každého pastevního cyklu by měly být z pastvy vyloučené alespoň některé plošky s výskytem bobovitých rostlin a máčky ladní.

Typ managementu	Řízená pastva
Vhodný interval	a) každoroční jednorázová pastva b) dlouhodobá/celoroční pastva – asanační management např. pro likvidaci dřevin či po výřezu dřevin – také záleží na kombinaci s ostatními technikami udržovacích či obnovných zásahů
Minimální interval	1 × za 2 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	koza a ovce (s převahou koz) 40–60 kusů
Kalendář pro management	– 1. května – 30. září (října); optimálně květen–červenec – podzimní pastva po více letech např. 1 × za 5 let – termín pastvy střídat v každém roce v jiném termínu
Upřesňující podmínky	<i>(vizte také podrobnosti výše nad tabulkou)</i> Krátkodobé intenzivní přepasení. Sledovat vliv pastvy na stav xerothermních porostů a v případě jejich zhoršujícího se stavu (disturbance, nitrifikace, úbytek druhů, rozmach pastevních plevelů atd.) pastvu na rok, dva či více vynechat. Nedopasky na konci sezony dle terénních možností posekat, či ponechat posečení na příští rok. <i>a) jednorázová pastva</i> – z pastevních systémů je zde nejvhodnější jednorázová pastva – termín pastvy – efekt prováděné pastvy se zvýší, pokud se termín pastvy meziročně střídá v průběhu celé pastevní sezony – doba pastvy (v závislosti na stavu porostu) by měla být alespoň 20 dní (až 4–6 týdnů). V sušších letech, kdy je trávy málo, volit dobu kratší, dle aktuálního stavu a tím udržovat intenzitu pastvy, aby nedocházelo k přepásání <i>b) dlouhodobá/celoroční pastva</i> – celoroční pastva koz v oplocení trvalejšího charakteru – spíše asanační management např. pro likvidaci dřevin či po výřezu dřevin. Oplocení např. lesnickým pletivem (možno upevnit i na vzrostlé stromy). Realizovat přístřešek pro zvířata – skalní výchozy a zachovalé stepní trávníky: dle zkušeností managementu pastvy na území Prahy (např. z PP Vizerka, PP Nad Mlýnem) plyne, že běžná udržovací (regulační) celoroční pastva pro tato zranitelná stanoviště není vhodná (nadměrný sešlap, nitrifikace, selektivní výžer) ----- – vzhledem ke zkušenostem opakovaného rušení zvířaty psi a jejich následnému útěku až do kolejíště pást v území i nadále v oplůtkách. Vhodná velikost stáda je cca 40–60 zvířat s vyšším zastoupením koz . Pastva smíšeného stáda koz je náročnější, protože kozy se hůře drží pohromadě s ovci, přesto je však zcela realistická – dávat pozor na nepřepásání nejcennějších stanovišť – zvířata se pravidelně shlukují na vrcholech, kde se právě tato nejcennější stanoviště vyskytují a je nutné je během dne přehánět – v rámci celého území je možné provádět cyklickou pastvu – např. pastva v daném roce jen na 2/3 území a 1/3 by v daném roce spásána nebyla, resp. také v kombinaci se sečením – důležité je nocování zvířat mimo pasené plochy v ohradníku mimo území (minimálně mimo cenné porosty), aby nedocházelo k nadměrné nitrifikaci ploch trusem a vyšlapaným místům. Pokud to nebude možné, je potřeba větší nahromadění exkrementů shrabat a odstranit z lokality – v případě ploch s třtinou křovištní může pastva podporovat její šíření tím, že zvířata se jí vyhýbají (včetně koz). Plochy s třtinou je nutno před pastvou s předstihem posekat – mladé výhonky zvířata spásají – možným negativem extenzivní pastvy při jejím dlouhodobém provádění je selektivní vyžírání zvířaty preferovaných druhů a následně až značné zaplevelení naopak méně chutnými druhy (pastevními plevely) – dalším negativem je také přepásání ploch v důsledku malého množství pastvy v sušších letech (kompenzaci provádět kratší délkou pastvy)

Sečení travních porostů

Na lépe přístupných plochách (horní části svahů) lze zapojené travníky také pravidelně a spíše ručně sekat.

V tomto území je, vzhledem k až extrémní terénní situaci, níže popsané zásady seče velmi obtížné až nemožné realizovat, ale obecně platí:

K sečení přistupovat jak z pohledu péče o bylinná společenstva, tak z pohledu péče o bezobratlé:

- sečením vytvářet během sezony plochy travních porostů s různou fází vývoje z důvodů různé doby dozrávání a semenění jednotlivých druhů, a také vytvářet jejich mozaikovitě/pásové rozprostření v ploše – s výsledkem časově i prostorově diferencovaných a druhově bohatých porostů, tzn. během roku zajišťovat současný výskyt ploch travních porostů s různou fází jejich sezonního vývoje a tím zajišťovat vysemeňování druhů napříč celou sezonou
- pro udržení a zvyšování druhové diverzity fauny bezobratlých, i její dostatečné početnosti, je nutný výskyt části vzrostlé vegetace po celou sezonu a zvláště kvetoucí (zajištění stanovišť pro různá vývojová stadia hmyzu) – péče o bezobratlé vyžaduje provádění seče mimo hlavní vegetační sezonu, **to je mimo červen až září** (či provádět posunutou seč – vizte níže)

Seč provádět mozaikově či pásově a posunutou sečí – dle terénních možností provádět tak, aby na lokalitě byly vždy přítomny různé vývojové fáze travních porostů, zvláště kvetoucí porosty (např. na části seč v květnu, další část posečená v červnu–červenci, část ponechaná ležet ladem). Prakticky seč provádět v **pásech** (živné pásy) širokých několik metrů (cca 4–5 m), poté seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok – pokud možno by se na louce měla vždy nacházet vzrostlá vegetace ve fázi kvetení. Obecně by vzdálenost těchto živných pásů měla být max. 50–70 m na což zde není v žádném případě prostor, takže je to otázka improvizace a zamyšlení nad danou terénní situací a stavem porostů. Dočasně nesečené plochy by měly zaujímat minimálně 1/3 z celkové plochy travních porostů (větší podíl neposeč. ploch platí právě pro plošně malá území).

Porosty s dominancí statných trav: sečení je vhodné provádět v zapojenějších porostech s dominancí statných trav (místa s hlubší půdou a na úživnějším substrátu), konkrétně v porostech s dominantním ovsíkem (plocha 6) a srhou říznačkou. Příčinou jejich dominance je absence intenzivnějšího hospodaření, přísun živin (imise dusíku) a příznivější půdní poměry (spraš). Zlepšení stavu těchto porostů lze docílit **pastvou (nejlépe od konce května do července)** anebo i sečením (častější sečí). Vzhledem k příznivému terénu je na ploše 6 možno zčásti využít (kromě kosa a křovinořezu) i dvoukolovou motorovou bubnovou sekačku. Termín seče zvolit aktuálně tak, aby byl cca dva měsíce před, anebo po pastvě (tj. **ideálně červenec–srpen**). Optimální je seč provádět až po odkvětu a po dozrání semen. Pro zajištění dostatečného výdrolu píci sušit rozprostřenou přímo na místě.

Dále je vhodné opakovat (alespoň dvakrát ročně, nejlépe přelom květen/červen a srpen) ručně sekat (kosa, křovinořez) místa výskytu třtiny křovištní *Calamagrostis epigejos* (SV část plochy 3). Posečenou biomasu je nezbytné odklidit. Standardní technologie pro omezení třtiny křovištní a dalších vysokých trav předpokládá pravidelnou seč 2–3 × ročně (po dobu minimálně 5 ale i 10 let) – případně se pokusit o výsev kokrhle (vizte směrnice níže).

Pokud budou sečeny porosty s výraznou dominancí nežádoucích druhů (ovsík, třtina), je vhodné biomasu odklidit co nejdříve, nejpozději do jednoho týdne. Jsou-li v porostu obsaženy i cílové druhy, je vzhledem k jejich vysemenění vhodné biomasu odklidit až po několika dnech, nejpozději však během 1 až max. 2 týdnů, aby nedošlo k vyplavování živin z biomasy zpět do půdy.

Pokud by se podařilo trávu usušit, bylo by možné ji zčásti využít jako podestýlku v ohradníku pro přenocování ovcí, který bezprostředně k ploše 6 přiléhá.

Typ managementu	Sečení/kosení
Vhodný interval	– 1 × ročně – v případě asanace ploch od agresivních trav (třtina, ovsík aj. expanzivní druhy) a ruderalů – seč vícekrát ročně (2–3 × ročně)
Minimální interval	– 1 × za 2 roky (alternativně dle kombinace s pastvou) – v případě asanace ploch od ruderalů alespoň 1 × ročně
Prac. nástroj/hosp. zvíře	křovinořez, ruční nástroje, případně sekačka
Kalendář pro management	a) VI.–VIII. – 1. fáze seče: červen–červenec – 2. fáze seče: konec srpna až začátek září b) ½ května – v případě asanace ploch od ruderalů/nitrofilů je vhodný i časný termín (zvláště ovsík) c) v případě ploch s xerothermní vegetací je vhodné provádět seč v době zralosti semen
Upřesňující podmínky	V tomto území je, vzhledem k až extrémní terénní situaci, popsané zásady seče velmi obtížné až nemožné realizovat, ale obecně platí: – seč provádět mozaikově či pásově s posunutou sečí – provádět tak, aby na lokalitě byly vždy přítomny různé vývojové fáze travních porostů, zvláště kvetoucí porosty, a tím zajišťovat vysemeňování druhů napříč celou sezonou (např. na části seč v květnu, další část posečená v červnu–červenci, část ponechaná ležet ladem). Prakticky seč provádět v pásích (živné pásy) širokých několik metrů (cca 4–5 m), poté seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok – pokud možno by se na louce měla vždy nacházet vzrostlá vegetace ve fázi kvetení. Obecně by vzdálenost těchto živných pásů měla být max. 50–70 m na což zde není v žádném případě prostor, takže je to otázka improvizace a zamyšlení nad danou terénní situací a stavem porostů. Dočasně nesečené plochy by měli zaujímat minimálně 1/3 z celkové plochy travních porostů (větší podíl neposeč. ploch platí právě pro plošně malá území) – pro udržení a zvyšování druhové diversity fauny bezobratlých, i její dostatečné početnosti, je nutný výskyt části vzrostlé vegetace po celou sezonu a zvláště kvetoucí (zajištění stanovišť pro různá vývojová stadia hmyzu) – péče o bezobratlé vyžaduje provádění seče mimo hlavní vegetační sezonu, to je mimo červen až září – toto řeší také mozaiková, resp. pásová seč – na místech vyžadujících obnovu travních porostů je optimální seč provádět až po odkvětu a po dozrání semen. Pro zajištění dostatečného výdrolu píci sušit rozprostřenou přímo na místě (ležení sena). Pro obnovu trav. porostů je možné také využít výsev kokrhele – vizte směrnice níže – jinak posečenou hmotu odstraňovat z území, a to co nejdříve (do 1 týdne, aby nedošlo k vyplavování živin z biomasy zpět do půdy) – v případě silně eutrofizovaných lučních porostů s bujnými porosty nitrofilů či agresivních trav je však prioritou pravidelné a časté sečení v jednom roce celé plochy. Standardní postup pro omezení třtiny křovištní, ovsíku a dalších vysokých trav předpokládá pravidelnou seč 2–3 × ročně (po dobu minimálně 5 ale i 10 let); první seč před vymetáním. Případně se pokusit o výsev kokrhele (vizte směrnice níže) – jak již bylo uvedeno výše, ideální je seč kombinovat s pasením

Odstraňování dřevin a jejich náletů

Silná plošná redukce a odstraňování dřevin je pro toto území a jeho xerothermní společenstva i živočichy na ně vázané **naprosto zásadní**.

Území ještě poměrně nedávno silně zarůstalo dřevinami. V současnosti se po asanačních zásazích z minulých dvou desetiletí ve střední a severní části jedná již jen o jednotlivé křoviny či hloučky nebo naopak zcela zapojené porosty (plochy 9 a 10) kde k zásahům nedocházelo nikdy.

Odstraňování dřevin je možné a důležité provádět na ploše celého území, vyjma pásu dřevin na ploše 12, kde je velmi vhodné tento dřevinný pás ponechávat podél poměrně turisticky frekventované komunikace jako přirozenou rozhradu chránící svahy území pod touto komunikací.

Další redukci dřevin posuzovat individuálně dle situace s návazností na ostatní navrženou péči v území či na jednotlivých plochách.

Odstraňování dřevin je v přímém vztahu s péčí o bezobratlé živočichy (zvláště motýly) – více druhů zdejších motýlů je potravně vázáno na trnku, proto by měly být ponechávány jednotlivé keře nebo malé ostrůvky trnek různého vzrůstu a oslunění. Celkově je důležité v rámci zajišťování různorodých biotopů ponechávat na asanovaných plochách jednotlivé autochtonní dřeviny či jejich malé skupinky a občas i jednotlivé stromy – dřeviny ponechávat na plochách zcela nepravidelně.

V celém území zcela odstranit akát a další nepůvodní dřeviny.

Zvláště mladé a dospělé duby dle situace šetřit a ponechávat – vyjma xerothermních trávníků, společenstev skalních výchozů jejich okolí, aby nedocházelo k zástinu.

Obecně při odstraňování a redukci dřevin šetřit a ponechávat přestálé a odumírající stromy listnatých autochtonních dřevin, stojících torz a doupných stromů jako stanovišť ptáků, dalších živočichů a jako refugíí vzácných druhů hmyzu a dalších bezobratlých vázaných na trouchnivé dřevo – samozřejmě v kontextu xerothermních trávníků a společenstev skal tak, aby nedocházelo k jejich zástinu.

Při kácení ponechávat vysoké pařezy – v porostech ponechávat u těžných a odstraňovaných autochtonních dřevin pařezy min 40–50 cm vysoké či i vyšší torza (jako nenahraditelné biotopy bezobratlých živočichů); část dřevní hmoty silnějších průměrů taktéž ponechávat ze stejných důvodů.

Při výřezu dřevin dbát na zachování či podporu biotopu T4.1 „Suché bylinné lemy“ ve světlých okrajích porostů a křovin.

Dále z ponechávaných dřevin zachovávat typické druhy jednotlivých stanovišť.

Při výřezu dřevin pozor na vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (*Sorbus danubialis*) a jeho zmlazení.

Otázka odstraňování dřevin v zapojených porostech: na odstraňování a redukci dřevin či její míru v zapojených porostech na plochách 9 a 10 (převažující akát) nepanuje jednotný názor. Historicky (na starých mapách; např. ještě 1889) jsou plochy vedeny jako vinice. Na prvních snímcích leteckého mapování (1938 a 1945) má plocha 9 téměř na celé její ploše charakter lesostepi s řídce roztroušenými jednotlivými keři; na ploše 10 se jako na jediné nalézá již tehdy hustý porost keřů či stromů. Od té doby plochy postupně zarůstají, ale ještě v devadesátých letech nejsou porosty zapojeny. K tomu došlo až v posledních třech desetiletích.

Vzhledem ke zmíněnému historickému kontextu a v rámci rozšiřování vzácných xerothermních společenstev a živočichů na ně vázaných lze **odstraňování dřevin na ploše 9 jen doporučit** a vytvořit na ploše stepní a lesostepní charakter stejný, jako v ostatních částech území. V minimální variantě přistoupit k postupnému odstranění invazního akátu. Méně náročnou, avšak velmi dlouhodobou variantou na této ploše 9 je ponechávat akát na dožití a odstraňovat jen mladé jedince, zmlazení a nárosty.

Na ploše 10 lze porosty ponechávat bez zásahu jak s ohledem na historický kontext, tak v rámci vytváření různorodých biotopů.

Typ managementu	Udržování vhodného zastoupení dřevin – regulační management
Vhodný interval	a) 1 × za 3–5 let – pravidelné odstraňování náletů z ploch xerothermní vegetace b) 1 × za 2 roky – kontrola a výřez výmladků po odstraněných dřevinách až do jejich likvidace
Minimální interval	1 × za 5 let
Prac. nástroj/hosp. zvíře	křovinořez, motorová pila, mačeta, vidle, hrábě, herbicid
Kalendář pro management	– VIII.–III.
Upřesňující podmínky	Regulační management na udržování nízkého zastoupení dřevin – současný stav po asanačních redukcích dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. – na sečených či pasených plochách provádět zásah, pokud pastva ani seč nestačí zabránit náletu či zmlazování – při výřezu dřevin dbát na zachování či podporu biotopu T4.1 Suché bylinné lemy ve světlých okrajích porostů a křovin – z ponechávaných dřevin zachovávat typické druhy jednotlivých stanovišť – šetřit xerothermní druhy a přednostně a zcela odstraňovat druhy mezofilní (<i>Prunus spinosa</i>, <i>Rosa canina</i>, <i>Cornus sanguinea</i> a případně další jako <i>Ligustrum vulgare</i>, <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Euonymus europaeus</i>, <i>Rhamnus cathartica</i>) – tyto mezofilní druhy také průběžně odstraňovat z ponechávaných nízkých xerothermních křovin – autochtonní dřeviny šetřit – keře růže keltské ponechávat bez zásahu. Typický xerothermní druh těchto biotopů skalník (<i>Cotoneaster integerrimus</i>) šetřit, ale pokud se velmi rozrůstá a utlačuje ostatní druhy či nadměrně zastiňuje xerothermní travníčky, tak ho také redukovat – při výřezu dřevin pozor na vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení – realizace výřezu dřevin je z pohledu ochrany přírody optimální mimo vegetační sezónu (X.–III.), avšak nejmenšího zmlazovacího efektu je dosaženo v době VIII.–IX., tj. na konci vegetace před začátkem stahování asimilátů do kořenů – proti výmladnosti vyřezaných dřevin lze nasadit kozy či seč. Jinak použít herbicid (např. Garlon). Aplikaci herbicidu provádět nejlépe v suchém a slunném počasí (nejvyšší účinnost je za dlouhodobého sucha VIII.–IX.). Obecně doporučovanou metodou k likvidaci velkých dřevin je nátěr neředěného herbicidu na pařez bezprostředně po kácení, v období srpen až září, někdy až do pol. října, s následným odstraňováním výmladků minimálně po dobu tří let. Doporučená koncentrace je v takovém případě vysoká, dle druhu dřeviny a aktuálního klimatu od 10 do 50 % (při chladnu konc. vyšší, naopak od cca 18 °C a výše je koncentrace nižší, 5–25 %). Aplikace herbicidu na pařez v době hlavního růstu IV.–VII. i mimo vegetační období se často májí účinkem – vyřezanou hmotu odstranit mimo ZCHÚ. Část je možno nechat jako úkryt pro drobné živočichy, jako hadníky

Typ managementu	Odstraňování dřevin – asanační management • asanační odstraňování dřevin z celého území • ředění a těžba porostů (např. plocha 9)
Vhodný interval	– průběžně – likvidace výmladků 1 × za 1–2 roky
Minimální interval	– likvidace výmladků 1 × za 3 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	motorová pila, křovinořez, mačeta, vidle, hrábě, herbicid
Kalendář pro management	– VIII.–III.
Upřesňující podmínky	Asanační management na redukcí či plošné odstranění dřevin včetně likvidace akátu a dalších invazních a nevhodných dřevin – při výřezu dřevin dbát na zachování či podporu případného biotopu T4.1 Suché bylinné lemy ve světlých okrajích porostů a křovin – dále z ponechávaných dřevin zachovávat typické druhy jednotlivých stanovišť – šetřit xerothermní druhy a přednostně a zcela odstraňovat druhy mezofilní (<i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> , <i>Cornus sanguinea</i> a případné další jako <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Euonymus europaeus</i> , <i>Rhamnus cathartica</i> ; typický xerothermní druh těchto biotopů skalník (<i>Cotoneaster integerrimus</i>) šetřit, ale pokud se velmi rozrůstá a utlačuje ostatní druhy či nadměrně zastíňuje případné xerothermní travníčky, tak ho také redukovat – při výřezu dřevin pozor na vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení – realizace výřezu dřevin je z pohledu ochrany přírody optimální mimo vegetační sezónu (X.–III.), avšak nejmenšího zmlazovacího efektu je dosaženo v době VIII.–IX., tj. na konci vegetace před začátkem stahování asimilátů do kořenů – proti výmladnosti vyřezaných dřevin lze nasadit kozy či seč. Jinak použít herbicid (např. Garlon). Aplikaci herbicidu provádět nejlépe v suchém a slunném počasí (nejvyšší účinnost je za dlouhodobého sucha VIII.–IX.). Obecně doporučenou metodou k likvidaci velkých dřevin je nátěr neředěného herbicidu na pařez bezprostředně po kácení, v období srpen až září, někdy až do pol. října, s následným odstraňováním výmladků minimálně po dobu tří let. Doporučená koncentrace je v takovém případě vysoká, dle druhu dřeviny a aktuálního klimatu od 10 do 50 % (při chladnu konc. vyšší, naopak od cca 18 °C a výše je koncentrace nižší, 5–25 %). Aplikace herbicidu na pařez v době hlavního růstu IV.–VII. i mimo vegetační období se často májí účinkem – vyřezanou hmotu odstranit mimo ZCHÚ. Část je možno nechat jako úkryt pro drobné živočichy, jako hadník

Typ managementu	Výřez dřevin z příkrých skal
Vhodný interval	1 × za 10–15 let
Minimální interval	1 × za 10–15 let
Prac. nástroj/hosp. zvíře	pilka, motorová pila, herbicid, lezecká souprava apod.
Kalendář pro management	– VIII.–III.
Upřesňující podmínky	– ponechávat max. 10 % dřevin – šetřit xerothermní druhy; přednostně a zcela odstraňovat druhy mezofilní (<i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> , <i>Cornus sanguinea</i> a případné další jako <i>Ligustrum vulgare</i> , <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Euonymus europaeus</i> , <i>Rhamnus cathartica</i> ; typický xerothermní druh těchto biotopů skalník (<i>Cotoneaster integerrimus</i>) šetřit, ale pokud se velmi rozrůstá a utlačuje ostatní druhy či nadměrně zastíňuje xerothermní travníčky, tak ho také redukovat – při výřezu dřevin pozor na vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení – použít herbicid (např. Garlon). Aplikaci herbicidu provádět nejlépe v suchém a slunném počasí (nejvyšší účinnost je za dlouhodobého sucha VIII.–IX.); aplikace herbicidu na pařez v době hlavního růstu IV.–VII. i mimo vegetační období se často májí účinkem – vyřezané nálety odstranit mimo ZCHÚ

Likvidace akátu

Vizte i popis a zásady v odstavcích výše. S potíráním akátu a likvidací na vysoký pařez bylo dosaženo v minulém období značného úspěchu. Akát a další nepůvodní dřeviny zcela odstranit v celém území.

Typ managementu	Likvidace akátu
Vhodný interval	– průběžné odstraňování – likvidace výmladků každoročně
Minimální interval	– průběžné odstraňování – likvidace výmladků 1 × za 2–3 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	pila, křovinořez, ruční vrtačka (vrták 8–10 mm), sekyra, dotyková hůl na arboricid
Kalendář pro management	– navrtávání: červen! – na vysoký pařez: konec srpna–září – likvidace výmladků na vysokých pařezech: srpen až září – kroužková metoda: zima až jaro – aplikace arboricidu: ideálně VIII.–X.
Upřesňující podmínky	Likvidaci provádět buď: a) navrtávání – navrtávání kmenů ruční vrtačkou a zalití herbicidem. Navrtání se provádí co nejvíce s osou kmene, aby plocha díry procházela co nejvíce okrajovými partiemi kmene do hloubky cca 5–7 cm. Následně se naplní herbicidem a „zašpuntuje“ např. kouskem větve. U porostů likvidovaných takto nastojato odstraňovat odumřelé stromy min. po 2–3 letech po odumření stromů d) přímou těžbou na vysoký pařez (min. 0,5 m lépe 1 m) pro omezení následné kořenové výmladnosti (akát si „myslí“, že není až tak poškozen, a proto nespustí masivně kořenovou výmladnost). Provádí se koncem srpna tak, aby akát do zimy ještě obrazil – nové výhonky nestačí do zimy vydřevit a dojde k jejich poškození mrazem. Na vysokých pařezech z minulých let odstraňujeme výmladky také koncem sezony (srpen) ze stejných důvodů. Zásadou je, že se zásahy musí pravidelně opakovat, až do úplného umoření akátu. Pařez odstraňujeme po plném odumření, ale pro jistotu až obrok. Při oloupání kůry pahýlu se počet výmladků podstatně sníží. Alternativně lze také použít tzv. igelitování, kdy se vršek vysokého pařezu obalí černým igelitem b) injektáž či záseky (možné i koncem jara) c) aplikace herbicidu na částečně sloupnutý kmínek – u tenkých jedinců e) kroužkovou metodou, kdy je v jarních měsících zhruba ve výšce prsou odstraněn 5–10 cm široký pruh kůry na 90 % obvodu. Strom se snaží zbytkem lýka vyživit korunu a na výmladky již nemá tolik síly. Odtěžen může být až po úplném uschnutí f) těžba na nízký pařez je méně vhodnou technikou a je nutno ji provést od druhé poloviny srpna až začátku září, aby nezdrěvnatělé výmladky pře zimu pomrzly g) postřik herbicidu na list – následné důsledné každoroční odstraňování výmladků po několik let do jejich úplné likvidace, resp. nasadit pastvu s převahou koz – použití herbicidu – bez aplikace herbicidu se zásah většinou míjí účinkem. Aplikace na pařez či prut zmlazení musí být po kácení/vyžínání okamžitá, resp. v řádu minut; nejlépe neředěný roztok. Aplikace herbicidu na pařez v jarním a časném letním termínu se dle praxe míjí účinkem. Obecně je při likvidaci akátových stromů i silnějších nárostů ukazuje jako nejúčinnější navrtávání kmenů, ale provedené ve správném termínu. A tím je poslední praxí opakovaně potvrzován časně letní termín, a to v červnu s opakovaným zásahem v srpnu–září (výhoda je také v tom, že vidíme hned, pokud časně letní navrtání nezaúčinkuje, a můžeme ho ještě v téže sezoně zopakovat). V případech zapojených porostů může být další možností (však časově dlouhodobou) ponechání akátových porostů samovolnému rozpadu a dožití (pokud se však intenzivně nešíří do okolí). Tento způsob nebyl zatím zřejmě nikde zcela vyzkoušen, ale z pozorování a studií vyplývá, že zásadním faktorem „spouštění“ akátového zmlazení a výmladnosti je světelný faktor – to je vidět v současné době například v PP Nad Závodištěm, kde se na celé jeho ploše vyskytuje přestálá a rozpadající se akátina, ve které se v podrostu již začínají objevovat domácí keře i dřeviny bez zmlazujícího akátu. Na současných nových holinách a jejich okolí se však akátové zmlazení vyskytuje se stejnou silou, jako po těžbě akátových porostů mladých a zdravých. Východiskem může být použití kotlíků či velice úzkých pruhových sečí, méně osvětlených než běžné seče

Obnova travních společenstev

Narušování půdního povrchu travních porostů a vyhrabání stařiny

Při obnově stepí a lesostepí lze použít narušování povrchu a souvislého drnu společně s odstraňováním stařiny v hustých travobylinných porostech. Na sešlapávaných místech se neprovádí.

Tento management je v mnoha ohledech zásadní pro podporu některých bezobratlých druhů a zvláště motýlů – přirozeně probíhá erozivní činnost, různou mechanickou disturbancí, či průchodem zvířat. Toto vše spolehlivě zajišťuje pastva, ale pokud absentuje, či je její efekt malý (v hustě zapojeném drnu, na asanovaných plochách, či kam zvířata nemohou), přistupujeme k této umělé disturbanci.

Důležité je kopírovat přirozené procesy, tzn. neprovádět narušování plošně, ale pouze lokálně, na malých ploškách a nerovnoměrně.

Vyhrabáváním stařiny dochází k odebírání živin a tím snižování nitrifikace ploch podobně, jako vypalování. Zásah je vhodný zvláště na zarůstajících plochách krátkostébelných trávníků.

Typ managementu	Narušování půdního povrchu/drnu
Vhodný interval	dle situace
Minimální interval	–
Prac. nástroj/hosp. zvíře	motyka, kovové hrábě, pastva, případně mechanizace (smyk, brány)
Kalendář pro management	druhá pol. března (nebo dříve po ukončení mrazů)
Upřesňující podmínky	Mírné narušování půdního povrchu a souvislého drnu společně s odstraňováním stařiny (neprovádět v místech, kde je porost silně sešlapáván). Vhodný termín pro zásah je brzké předjaří cca od poloviny března po konci mrazů

Obnova travních společenstev ležením stepního sena (výdrol)

Současně ve stejném roce je vhodné využít výdrolu z posečeného stepního sena z vhodné lokality na zájmová místa narušovaného drnu v předjaří, nebo na místa narušená pastvou zvířat či po zimním vypálení. Termínově se u lučních společenstev jedná o cca polovinu července až začátek srpna (v každém roce může být jinak), u xerothermních společenstev výchozů a skal je dozrávání semen rozprostřeno do většiny doby vegetace. Posečená hmota se rozprostře a ponechá ležet do vyschnutí, poté se odstraňuje.

Typ managementu	Ležení stepního sena (výdrol)
Vhodný interval	dle situace
Minimální interval	–
Prac. nástroj/hosp. zvíře	vidle, hrábě
Kalendář pro management	dle dozrávání semen – luční porosty obecně: cca od poloviny července do konce září (v každém roce může být jinak) – xerothermní společenstva výchozů a skal: dozrávání semen rozprostřeno do většiny doby vegetace
Upřesňující podmínky	Posečená hmota se rozprostře a ponechá ležet do vyschnutí, poté se odstraňuje

Redukce agresivních trav

V případě rozšiřování třtiny křovištní či při obnově bylinných společenstev je možno provést výsev kokrhele (*Rhinanthus* spp.; nejlépe pouze druhy v místě původu), který parazituje na některých travách a třtinu dokáže úspěšně potlačovat a umožnit tak rozvoj žádoucích lučních druhů.

Standardní technologie pro omezení třtiny křovištní a dalších vysokých trav předpokládá pravidelnou seč 2–3 × ročně (po dobu minimálně 5 ale i 10 let).

Výsev parazitického kokrhle:

Typ managementu	Výsev kokrhle
Vhodný interval	dle situace
Minimální interval	–
Prac. nástroj/hosp. zvíře	křovinořez, sekačka, hrábě, pastva
Kalendář pro management	– výsev: výhradně podzimní výsev (nejpozději do konce listopadu kvůli stratifikaci chladem) – seč: podpora šíření semeny – provést buď v první polovině května, či až ve druhé polovině června (tzn., že seč na přelomu května a června je nevhodná)
Upřesňující podmínky	– při obnově bylinných společenstev je možno provést (obzvláště při likvidaci třtiny křovištní) výsev kokrhle (<i>Rhinanthus</i> spp.; nejlépe pouze druhy v místě původní), který parazituje na některých travách a třtinu dokáže úspěšně potlačovat a umožnit tak rozvoj žádoucích lučních druhů – kokrhel je jednoletá bylina. Vytváří krátkodobou semennou banku semen v půdě (2–3 roky) – výsevek 500 semen (přibližně 1,5 g přečištěného osiva) na 1 m² – na podzim, před výsevem, je nutné porost posekat, vyhrabat stařinu/přepást (pokryvnost stařiny negativně ovlivňuje růst malých semenáčků kokrhle, resp. vůbec vzejítí semen) a vysít semena kokrhle nejpozději do konce listopadu, aby došlo k přerušení dormance chladem. Výsev se provádí prostým rozhozením na plochu, případně lze lehce zapravit do vrchní vrstvy půdy hráběmi – čerstvě vysetá místa již nepřepásat, resp. zamezit vstupu zvířat, protože dochází k zašlapávání semen kokrhle do hloubky a tím jejich nevzejtí – neefektivnější je kokrhel luštinec (<i>R. alectorolophus</i>), dále běžnější druh kokrhel menší (<i>R. minor</i>), případně vzácnější kokrhel větší (<i>R. major</i>). Využití kokrhle menšího je méně efektivní. Kokrhel větší lze použít v suchých travních svazu <i>Bromion</i> (ale špatná dostupnost semen; poměrně ekologicky citlivý druh) – efekt kokrhle se naplno projeví po 2–3 letech a k celkové přeměně společenstva ve prospěch nektarodárných bylin dochází po 3–5 letech po prvním výsevu kokrhle – rod kokrhel (<i>Rhinanthus</i>) snáší i nízké hodnoty pH půdy – pro udržení či šíření kokrhle na lokalitě generativní cestou, je nutné provádět sečení buď dřívě (v první polovině května), aby rostliny kokrhle stačily regenerovat, či až po dozrání semen (termín dozrání je u různých druhů kokrhelů lehce odlišný; semena dozrávají přibližně za 4–6 týdnů po plném kvetení) – takže seč provést buď v první polovině května, či až ve druhé polovině června (tzn., že seč na přelomu května a června je nevhodná) – kvetoucí kokrhle jsou často okusovány srnčí zvěří, která dokáže zlikvidovat i celé populace – dle situace je nutné místa s výsevem kokrhelů oplotit (v období kvetení až sklizně) – využití kokrhelů v ochraně přírody je v současnosti kontroverzní téma, neboť v případě kokrhle luštince krajinu obohacujeme o druh, který v zájmovém území v současné době většinou již neroste. V minulosti však byla ale tato rostlina rozšířená na většině území ČR a jedná se o původní druh – v případě mimořádně cenných, a zvláště chráněných lokalit může být po úspěšném provedení zásahu žádoucí úplné odstranění vysetého kokrhle. Rostliny jsou jednoleté a semena v půdní semenné bance mají jen krátkou dobu klíčivosti (2–3 roky), tudíž k odstranění rostlin zpravidla postačuje posečení lokality v době květu kokrhelů v následujících dvou letech, přičemž již po prvním takovém zásahu dochází k výrazné redukci

Literatura k problematice kokrhle:

- BLAŽEK P. (2011): Faktory ovlivňující populační dynamiku poloparazitické rostliny kokrhle menšího (*Rhinanthus minor*). – Faculty of Science, University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic.
- NEKVAPILOVÁ E. (2012): Použití poloparazitů r. *Rhinanthus* v projektech obnovy květnatých luk. [Use of the hemiparasitic *Rhinanthus* for the restoration of flowering meadows. Bc. Thesis, in Czech] - 49 p., Faculty of Science, University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic.
- STANDARDY PÉČE O KRAJINU – SPPK Do2 002 2021 02 002 (2021): Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných travních společenstev (vč. likvidace náletových dřevin). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.
- TĚŠITEL J. (2015): Využití poloparazitických rostlin při obnově a managementu travinných společenstev. Zprávy České botanické společnosti, 50, Materiály 27, 51–61.

Vypalování

Pravidelné zimní vypalování by byla také ideální forma péče (dá se předpokládat, že historicky se zde prováděla, minimálně je uváděno údajné časté zapalování od jisker parních lokomotiv).

Pastvu a seč je možno kombinovat s vypalováním, dalším nástrojem na údržbu travních porostů.

Dle postupného získávání informací o vypalování a jejich publikace je potvrzován pozitivní vliv dlouhodobého vlivu vypalování na společenstva – odstraní vrstvu stařiny, urychlí mineralizaci surového humusu, omezí výskyt houbových patogenů, zlepší světelné podmínky, což následně umožňuje klíčení semen řady druhů rostlin a podporuje vegetativní rozrůstání.

Vypalování by se mělo provádět spíše maloplošně (popř. mozaikovitě). Nemá-li docházet k likvidaci bezobratlých je nutné provádět vypalování ve chvíli, kdy je půda ještě dostatečně vlhká, ale nadzemní biomasa je již proschlá, což bývá velmi časně zjara (cca během března). Méně vhodný termín je v zimě za holomrazů.

Z vypalování vyloučit plochy s případnou třtinou křovištní – ta se tímto zásahem pomocí podzemních orgánů naopak rozšíří.

Vypalovaná plocha by v daném roce neměla přesáhnout zhruba 1/5 celkové rozlohy lokality. Vypalování by mělo být prováděno nepravidelně (i s několikaletými odmlkami).

EKOSYSTÉM	T3.3D, ostatní travní porosty
Typ managementu	Vypalování
Vhodný interval	1 × za 3 roky – také záleží na kombinaci s ostatními technikami udržovacích či obnovných zásahů
Minimální interval	1 × za 5 let
Prac. nástroj/hosp. zvíře	ručně, propanbutanová láhev
Kalendář pro management	X.-II. (mimo vegetační dobu)
Upřesňující podmínky	– vypalování provádět spíše maloplošně (popř. mozaikovitě). Nemá-li docházet k likvidaci bezobratlých je nutné provádět vypalování ve chvíli, kdy je půda ještě dostatečně vlhká, ale nadzemní biomasa je již proschlá, což bývá velmi časně zjara (cca během března). Méně vhodný termín je v zimě za holomrazů – provedení vypalování má být velmi rychlé v řádu sekund – vypalovaná plocha by v daném roce neměla přesáhnout zhruba 1/5 celkové rozlohy lokality. Vypalování by mělo být prováděno nepravidelně (i s několikaletými odmlkami). Odstraněním stařiny dojde k rychlejší mineralizaci surového humusu, redukci houbových patogenů a též k prosvětlení plochy – to vede ke klíčení mnoha druhů rostlin a též podporuje vegetativní rozrůstání – z vypalování vyloučit plochy s případnou třtinou křovištní – ta se tímto zásahem pomocí podzemních orgánů naopak rozšíří – k vypalování přistupovat opatrně a s mírou a před zásahem konzultovat s entomology

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub

V základu je péče o populace a biotopy rostlin a hub zajišťována základní péčí o území a to pastvou, sečením, narušováním povrchu a drnu atd.

Ze zdejších vzácných rostlin je nejcitlivějším indikátorem rozvolněné skalní stepi na hlubší půdě kriticky ohrožený jetel žíhaný (*Trifolium striatum*), patrně floristicky nejvýznamnější druh území oman německý (*Inula germanica*), modřeneček tenkokvětý (*Muscari tenuiflorum*) a kavyl Ivanův (*Stipa pennata*). **Tyto druhy vyžadují pravidelnou údržbu a narušování porostů (ať již kosením či pastvou).**

Zvláštní péči je nutno věnovat redukci akátu, která vyžaduje opakované mechanické zásahy a aplikaci herbicidu (konkrétně popsáno výše).

Na místech s hlubší půdou na úživnějším substrátu se vyskytují husté porosty statných trav, zejména ovsíku a srhy říznácky. Příčinou jejich dominance je absence intenzivnějšího hospodaření, přísun živin (imise dusíku) a příznivější půdní poměry (spraš). Zlepšení stavu těchto porostů lze docílit pastvou (nejlépe od konce května do

července) anebo i sečením. Vzhledem k poměrně rovnému terénu na hraně svahu připadá v úvahu kromě kosy a křovinořezu i dvoukolová motorová bubnová sekačka.

Velmi problematická třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*) se v území dosud vyskytuje jen v malém množství. Přesto, a právě proto, by bylo žádoucí třtinu eliminovat nebo alespoň zabránit šíření – u třtiny pozor na vypalování, které může naopak způsobit její rozšiřování oddenky. Pro potlačení třtiny je zapotřebí zvýšeného odebrání biomasy (seč několikrát do roka nebo dlouhodobější intenzivní pastva; lze též zkusmo použít výsev kokrhele – vizte výše).

e) péče o populace a biotopy živočichů

Území je významné především entomologicky a arachnologicky. Z dalších skupin živočichů je ochránářsky velmi významný výskyt ještěrky zelené, který je považován za největší v Praze.

Pro naprostou většinu zdejších vzácných bezobratlých živočichů i ještěrky zelené, je zapotřebí zajistit péči jako pro rostliny, tj. údržbu trávníků pastvou a redukcí dřevin popsanou výše této kapitoly – všechny zdejší významné druhy živočichů preferují nelesní otevřená xerothermní stanoviště.

Základním požadavkem přitom je, aby všechny porosty nebyly intenzivně spáseny naráz a aby byly autochtonní dřeviny místy ponechány. Více druhů zdejších motýlů je potravně vázáno na trnku, proto by měly být ponechány malé ostrůvky trnek různého vzrůstu a oslunění (vizte níže doporučení SPMZ 2018). Je zapotřebí zajistit, aby každou roční dobou a každý rok byl na lokalitě dostatek živých rostlin a nektaru.

Dále se jedná o:

- zachovávání a vytváření různorodých stanovišť jako ploch lučních porostů současně v různé fázi jejich sezonního vývoje, ponechávání jednotlivých keřů, jejich skupinek a občas i stromů, a to zcela nepravidelně
- pro plazy možnost ponechání části hmoty z výřezu na místě k zetlení, případně s menším množstvím trávy (hadníky, ještěrka zelená) – nejlépe umístit mimo stepní plochy, aby nedošlo k ovlivnění ploch dusíkem
- šetření a ponechávání přestárých a odumírajících stromů listnatých dřevin, stojících torz a doupných stromů jako stanovišť ptáků, dalších živočichů a jako refugií vzácných druhů hmyzu a dalších bezobratlých vázaných na trouchnivé dřevo
- ponechávání vysokých pařezů – v porostech ponechávat u těžných a odstraňovaných autochtonních dřevin pařezy min 40–50 cm vysoké (jako nenahraditelné biotopy bezobratlých živočichů)

Vypalování

V péči o bezobratlé živočichy je významné pozdně zimní vypalování travních porostů – vizte popis výše v bodě c).

Péče o motýly

V managementových zásadách směřovaných konkrétně na podporu motýlů lze dále vycházet z práce SMPZ (2018) o vývoji diverzity denních motýlů v tomto území PP Baba – tyto jsou shodné s již uváděným managementem pro území:

- Z důvodů poklesu druhů ranějších sukcesních stadií xerothermních stanovišť doporučují zavést pastvu. Pastva ale musí být citlivěji nastavena, maximálně na 50 % plochy ročně, extenzivního charakteru. Během každého pastevního cyklu by měly být z pastvy vyloučené alespoň některé plošky s výskytem bobovitých rostlin a máčky ladní

- Zejména v severní části lokality s vyšší vegetací je velmi vhodné zavést alespoň na svazích lokální zimní stržení drnu, s případným dosetím bobovitých rostlin (zejména čičorka)
- Na zarůstajících částech krátkostébelných trávníků je vhodné zavést lokální zimní disturbanci vegetace.
- Během asanačních prací je vhodné ponechávat osluněné volné keře nebo skupinky keřů trnky obecné (žírná dřevina některých motýlů).

f) péče o útvary neživé přírody

Ze skalních útvarů je třeba odstraňovat dřeviny. To je důležité nejen z estetického hlediska, ale i proto, aby se omezilo narušování skal kořeny stromů (zvláště akát je v tomto velmi úspěšný). Po již provedených úpravách skal lze doufat, že další technická opatření na zajištění bezpečnosti provozu železnice realizována nebudou.

g) zásady jiných způsobů využívání území

–

3.1.2 PODROBNÝ VÝČET NAVRHOVANÝCH ZÁSAHŮ A ČINNOSTÍ V ÚZEMÍ

a) lesy na lesních pozemcích

V mladém v porostu (plocha 11) není zásah potřeba.

b) rybníky (nádrže)

–

c) vodní toky

–

d) útvary neživé přírody

Ze skalních útvarů je třeba odstraňovat dřeviny.

e) ekosystémy mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch

M4 – Mapa zásahů

M5 – Mapa biotopů

Specifikace jednotlivých zásahů pro jednotlivé dílčí plochy je uvedena v tabulce v příloze T1.

Odstraňování dřevin a jejich náletů

V minulém desetiletí došlo k silnému plošnému výřezu dřevin ve střední až horní (severní) části území, tj. na většině plochy území.

V pokračující redukci dřevin je třeba i nadále věnovat přednostní pozornost invaznímu trnovníku akátu (*Robinia pseudacacia*), dále jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*), z křovin pak hojně se vyskytující slivoni trnce (*Prunus spinosa*) – ohledně trnky vizte také managementové doporučení z práce SMPZ (2018) o vývoji diverzity denních motýlů [výše v kap 3.1.1 v bodě „e) Péče o živočichy“], kde je doporučeno ponechávat část osluněných volných keřů nebo skupin keřů trnky.

Při dalších výřezích dřevin na xerothermních plochách je třeba vyřezat většinu javoru mléče (*Acer platanoides*). Částečnou redukci je vhodné provést u růže šípkové (*Rosa canina*), slivoně mahalebky (*Prunus mahaleb*), javoru babyky (*Acer campestre*), jilmu habrolistého (*Ulmus minor*), dubu letního (*Quercus robur*), hlohů (*Crataegus* spp.), brsleny evropského (*Euonymus europaea*) a skalníku celokrajného (*Cotoneaster integerrimus*) – a to v místech, kde zastiňuje společenstva skalní stepi; část menších keřů ponechávat pro zajištění populace. Zcela **bez zásahu** ponechat nízké teplomilné keře **růži keltskou** (*Rosa gallica*) a také všechny **vzrostlé hrušně** a v území vzácně se vyskytující **jeřáb dunajský** (*Sorbus danubialis*).

Dřeviny v následujícím období platnosti plánu péče odstraňovat zejména z ploch pod skalami, kde dochází k zastiňování zbytků teplomilných společenstev bylin (plochy 7), pokračovat v ploše č. 8, na hranici ploch 3 a 10, a také zbytky dřevin v již asanované ploše 1 v její úžlabině i severní části. Ve vlastních xerothermních trávnících byly stromové dřeviny již vesměs redukovány.

Pásy dřevin podél horní hrany svahu podél hranice území (plocha 12), oddělující turisticky frekventovanou komunikaci pro pěší, **ponechávat** jako přirozenou rozhradu chránící území před vstupem, erozí, pobíhajícími psi i „zafoukáváním“ odpadků (to se bohužel děje).

Na řezné plochy dřevin aplikovat arboricid (např. Garlon). S potíráním akátu bylo dosaženo v minulém období značného úspěchu, ve zvoleném způsobu likvidace („kulová metoda“) je velmi žádoucí pokračovat.

Obecně je vhodné zásah naplánovat ke konci vegetační sezóny (cca srpen) tak, aby akát do zimy ještě obrazil. Nově vyrostlé pruty před zimou zůstanou nevydřevené a tak dojde k poškození mrazem, roztrhání pletiv a následné infekci houbovými chorobami. Zásadou je, že se zásah musí pravidelně opakovat, až do úplného umoření akátu. Ostatní dřeviny vyřezávat mimo vegetační období. Kořenové výhony trnky a akátu je nejlepší likvidovat pastvou s vyšším podílem koz ve stádu, anebo křovinořezem.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Louky v ochranném pásmu (mezofilní ovsíkové louky) je vhodné alespoň jednou ročně sekat (jen informativně: jižní louka je na ploše pravěkého hradiště se statutem kulturní památky).

Stromové porosty lesního charakteru, převážně s dřevinami stanovištně nevhodnými (jehličnany, převaha smrků), by bylo vhodné postupně převádět na porosty s přírodě blízkým druhovým složením dřevin.

V ochranném pásmu nepoužívat chemické postřiky, pesticidy, hnojiva (ohrožení svahů území splachy z horních partií).

Bylo by vhodné podél horní části svahu podél hranice území (plocha 12), resp. podél komunikace pro pěší instalovat větší (hlubší) koše – lokalita je poměrně větrná a dochází k častému „vyfoukávání“ plastových odpadků do území – v době návštěv byly koše v louce poblíž zříceniny téměř pokaždé zcela plné (zavírací koše jsou zřejmě nepraktické a hrozí u nich jejich nepoužívání).

Z minulého plánu péče lze rozhodně převzít a doporučit návrh na ochranu cenných ploch: „Ze severozápadu přiléhá k ochrannému pásmu plocha výrazně zarůstajících xerothermních trávníků vysoké ochranné hodnoty, kterou navrhujeme na vyhlášení ZCHÚ v kategorii přírodní památka, případně k připojení ke stávající PP Baba (blíže viz bod 3.4)“. V minimální variantě by bylo vhodné zařadit plochy alespoň do ochranného pásma stávající PP Baba.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Území je v terénu vyznačeno pruhovým značením a 3 ks tabulí (včetně přidané tabulky o EVL) se státním znakem. Tabule jsou v dobrém stavu; značení již potřebuje obnovu – v průběhu tohoto plánu péče provést obnovu značení a kontrolu tabulí.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Z minulého plánu péče se doporučuje převzít návrh na připojení významné lokality s vzácnou xerothermní vegetací k PP Baba: několik set metrů západně od severního cípu PP Baba se ve svahu závěru Šáreckého údolí nachází kamenolom (lokalizace vizte mapová příloha). Při jeho severní a východní hraně se patrně na minerálně bohaté vyvěřelině zachovala unikátní společenstva druhově bohaté skalní stepi a teplomilné doubravy s řadou chráněných a ohrožených druhů rostlin (KARLÍK & ŘEZÁČ 2008):

koniklec luční (<i>Pulsatilla pratensis</i>)	C2	§SO
modřenec tenkokvětý (<i>Muscari tenuiflorum</i>)	C2	§O
dvojitý hladký (<i>Biscutella laevigata</i>)	C3	§O
chrpa chlumní (<i>Centaurea triumfettii</i>)	C3	§O
hvězdnice zlatovlásek (<i>Aster linosyris</i>)	C3	§O
plamének přímý (<i>Clematis recta</i>)	C3	§O
bělozářka liliovitá (<i>Anthericum liliago</i>)	C3	§O
oman srstnatý (<i>Inula hirta</i>)	C3	
sesel fenyklový (<i>Seseli hippomarathrum</i>)	C3	
zvonek jemný (<i>Campanula gentilis</i>)	C3	
jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>)	C3	

trýzel škardolistý (<i>Erysimum crepidifolium</i>)	C3	
netřesk výběžkatý (<i>Jovibarba globifera</i>)	C3	
silenska ušnice (<i>Silene otites</i>)	C3	
trávníčka obecná (<i>Armeria elongata</i>)	C4a	
bělozářka větvitá (<i>Anthericum ramosum</i>)	C4a	
rozrazil klasnatý (<i>Pseudolysimachion spicatum</i>)	C4a	
čilimník řezenský (<i>Chamaecytisus ratisbonensis</i>)	C4a	
sesel sivý (<i>Seseli osseum</i>)	C4a	
kakost krvavý (<i>Geranium sanguineum</i>)	C4a	

jetel alpský (<i>Trifolium alpestre</i>)	C4a	
rozrazil ladní (<i>Veronica dilleii</i>)	C4a	
ostřice nízká (<i>Carex humilis</i>)	C4a	
česnek chlumní (<i>Allium senescens</i>)	C4a	
skalník celokrajný (<i>Cotoneaster integerrimus</i>)	C4a	
kostřava sivá (<i>Festuca pallens</i>)	C4a	
kostřava walliská (<i>Festuca valesiaca</i>)	C4a	
jestřábník bledý (<i>Hieracium schmidtii</i>)	C4a	
mochna písečná (<i>Potentilla arenaria</i>)	C4a	

mateřídouška panonská (<i>Thymus pannonicus</i>)	C4a	
jilm habrolistý (<i>Ulmus minor</i>)	C4a	
úložník bolhoj (<i>Anthyllis vulneraria</i>)		
tužebník obecný (<i>Filipendula vulgaris</i>)		
jestřábník vidličnatý (<i>Hieracium brachiatum</i>)		
jestřábník trsnatý (<i>Hieracium cespitosum</i>)		

Jedná se v severozápadní části Prahy o unikátní lokalitu, která dosud nebyla zahrnuta do maloplošného chráněného území jen díky tomu, že dosud unikala pozornosti. Vzhledem k silnému zarůstání křovinami je vysoce aktuální lokalitu buď vyhlásit jako zcela novou přírodní památku, anebo jí zahrnout do stávající PP Baba, a provést zde asanaci dřevin.

Popisované porosty se nacházejí v severní polovině parcely 2494, která je v majetku Hl. m. Prahy a zcela okrajově zasahují i na přilehlé parcely 2418 a 2419, které jsou v majetku fyzických osob.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území je regionálně významným turistickým cílem. Návštěvnost je dosti vysoká zejména na stepi poblíž zříceniny. Zatím však není nutné navrhovat opatření usměrňující návštěvníky.

Pokud budou k území umístovány nějaké informační tabule, bylo by na nich vhodné apelovat na zákaz venčení psů.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Poblíž zříceniny by bylo vhodné umístit informační tabuli jak o chráněném území, tak např. i o zřícenině včetně apelu na zodpovědné chování.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Je navrhováno provést intenzivní průzkum epigeických členovců, především pavouků, pomocí zemních pastí. Epigeičtí členovci jsou nejcitlivějšími indikátory změn stanovištních podmínek. Podobný výzkum zde byl proveden v letech 1978–1979 (KŮRKA 1981), opakování takového výzkumu po 45 letech by zdokumentovalo trend vývoje po prováděných managementových opatřeních.

4. ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
pastva travinobylinné vegetace (20 dní)	cca 3 ha	10	400 000
seč nedopasků	cca 0,5 ha	10	18 000
seč v kombinaci s pastvou – těžko vylišitelné a odhadnutelné	–	–	–
Asanační výřez dřevin a stromových porostů na plochách 7 (náročný terén) a malé části na plochách 3 a 12 – včetně odstranění hmoty a likvidace výmladků	0,4 ha	1	250 000
Asanační péče po novém výřezu dřevin – likvidace výmladků na nově asanovaných plochách 7, 3 a 12 – včetně odstranění hmoty a aplikace arboricidu na řezné plochy	0,4 ha	5 (dle situace)	100 000
Asanační péče po výřezu dřevin v minulých letech – likvidace výmladků na plochách 1, 3, 4, 8 – včetně odstranění hmoty a aplikace arboricidu na řezné plochy	0,6 ha	5 (dle situace)	150 000
ruční kosení třtiny 2 x ročně; včetně odstranění biomasy		10	30 000
Náklady celkem (Kč)			948 000

Pouze seč travních porostů na vhodných plochách bez kombinace s pastvou:

seč travních porostů	cca 1 ha	10	330 000
----------------------	----------	----	---------

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- ANONYMUS (2004): Rámcové zásady hospodaření pro typy přírodních stanovišť v územích soustavy Natura 2000 v České republice. – Planeta, MŽP, Praha, 1–24.
- ANONYMUS (2006): Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000
- AOPK ČR (2015): Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Kaňon Vltavy u Sedlce CZ0110154
- BLAŽEK P. (2011): Faktory ovlivňující populační dynamiku poloparazitické rostliny kokrhle menšího (*Rhinanthus minor*). – Faculty of Science, University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic.
- BURIAN S. (1999): Plán péče na období 2000–2009. PP Baba. – 8 p., ms. [depon. in: rezervační kniha, Středisko AOPK ČR Praha].
- CULEK M. [ed.] a kol. (1995): Biogeografické členění České republiky, Enigma PRAHA.
- CULEK M. [ed.] a kol. (2005): Biogeografické členění České republiky II. – AOPK ČR, Praha.
- ČÍŽEK L., et alii (2015): Metodika péče o druhově bohaté (světlé) lesy (certifikovaná metodika). Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, v. v. i.
- DEMEK J. et al. (1987): Hory a nížiny-zeměpisný lexikon ČR. ACADEMIA Praha.
- FARKAČ J. (2003): Výsledky přírodovědného průzkumu pro PP Baba, podbabské skály, Sedlecké skály v souvislosti s optimalizací tratě Praha Bubeneč – Kralupy n/V, . [depon. in: OOP MHMP, Praha].
- FARKAČ J., KRÁL D. (2000): Návrh na sledování organismů a managementu ve zvláště chráněných územích hlavního města Prahy. – Ms., uloženo na OOP Magistrátu hl. m. Prahy.
- GRULICH V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. Preslia, 84(3): 631–645.
- GRULICH V. a CHOBOT K. (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. Příroda, 35: 1–178.
- HÁKOVÁ A., KLAUDISOVÁ A., SÁDLO J., eds. (2004): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. Planeta, Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004, roč. XII, č. 8. ISSN 1213-3393.
- HEJCMAN M., PAVLŮ V., MLÁDEK J., GAISLER, J (2006): Pastva jako prostředek údržby trvalých travních porostů v chráněných územích (Hejzman 2006)
- HEJCMAN M., PAVLŮ V. & KRAHULEC F. (2002): Pastva hospodářských zvířat a její využití v ochrannářské praxi. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 37: 203–216.
- HORNÝ R. et al. (1958): Geologická mapa
- HRČKA D. (2018a): Evropsky významné druhy Prahy. – Salvia – ekologický institut, z. s., 69 p.
- HRČKA D. (2018b): Květena Kaňonu Vltavy u Sedlce. – Salvia – ekologický institut, z. s., 113 p.
- CHYTRÝ M. (2007): Vegetace České republiky – 1. Travinná a keříčková vegetace, Academia.
- CHYTRÝ M. (2009): Vegetace České republiky – 2. Ruderalní, plevelová, skalní a sutová vegetace, Academia.
- CHYTRÝ M. (2013): Vegetace České republiky – 4. Lesní a křovinná vegetace, Academia.

- CHYTRÝ M. et al. (2001): Katalog biotopů České republiky: interpretační příručka k evropským programům Natura 2000 a Smaragd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2001. ISBN 80-86064-55-7.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V., LUSTYK P. (eds) (2010): Katalog biotopů České republiky. 2. vydání, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, p. 445
- JERSÁKOVÁ J. & KINDLMANN P. (2004): Zásady péče o orchidejová stanoviště. České Budějovice: Kopp.
- JUŘÍČKOVÁ L. (1995): Měkkýši fauna velké Prahy a její vývoj pod vlivem urbanizace. – *Natura Pragensis*, 12: 1–212, Praha.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. JUN., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. (EDS) (2019): Klíč ke květeně České republiky [Key to the flora of the Czech Republic]. Ed. 2. – 1168 p., Academia, Praha.
- KARLÍK P., ŘEZÁČ M. (2008): Plán péče o přírodní památku Baba 2010–2022. OCP Magistrát hl. m. Praha.
- KONVIČKA M., BENEŠ J., ČÍŽEK L. (2005): Ohrožený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management. – 127 p., Sagittaria, Olomouc.
- KRÁSA A. (2015): Ochrana saproxylického hmyzu a opatření na jeho podporu: metodika AOPK ČR. – 1. vyd. – Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2015. – 156 s.
- KUBÍKOVÁ J., SKALICKÝ V., MANYCH J., DIASOVÁ E., DRÁBKOVÁ E., RIEGER M., KLAUDISOVÁ A., RYDLO J. (1982): Příspěvek ke květeně chráněných území Šareckého údolí. *Natura Pragensis*, 1: 85–142.
- KUBÍKOVÁ J., LOŽEK V., ŠPŘIŘAR P. a kol. (2005): Chráněná území ČR 2, Praha. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2005.
- KÚRKA A. (1981): Pavouci (*Araneida*) státní přírodní rezervace Baba v Praze. Časopis národního muzea, řada přírodovědná, 150: 70–88.
- Květena České republiky:*
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. [eds] (1988): Květena České socialistické republiky. – Vol. 1., Academia, Praha.
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. [eds] (1990, 1992): Květena České republiky. – Vols 2, 3., Academia, Praha.
- SLAVÍK B. [ed.] (1995–2000): Květena České republiky. – Vols 4–6., Academia, Praha.
- SLAVÍK B. & ŠTĚPÁNKOVÁ, J. [eds] (2004): Květena České republiky. – Vol. 7., Academia, Praha.
- ŠTĚPÁNKOVÁ J., CHRTEK J. jun. & KAPLAN Z. [eds] (2010): Květena České republiky. – Vol. 8., Academia, Praha.
- Ložek V. (1992): Měkkýši chráněných území Baba, Podbabské skály a Sedlecké skály. – 11 p., ms. [depon. in: rezervační kniha, Středisko AOPK ČR Praha].
- MARHOUL P., TUROŇOVÁ D. (2007): Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000. AOPK 2007
- MARHOUL P. & KOL. (2013): Mapování rovnokřídých v MZCHÚ na území Hlavního města Prahy. [depon. in OCP Magistrátu hl. m. Prahy].
- MÍCHAL I., PETŘÍČEK, V. (1999): Péče o chráněná území, I. AOPK Praha 1999, 1–32
- MÍCHAL I., PETŘÍČEK, V. (1999): Péče o chráněná území, II. AOPK Praha 1999, 1–32
- MIKYŠKA et al. (1968): Geobotanická mapa ČSSR 1. České země. – Praha
- MLÁDEK J., PAVLŮ V., HEJCMAN M., GAISLER J., (eds.) (2006): Pastva jako prostředek údržby trvalých travních porostů v chráněných územích. – VÚRV Praha, 104 p.
- MORAVEC J., NEUHÄUSL R. et al. (1992): Přirozená vegetace hl. m. Prahy a její rekonstrukční mapa. – Academia, Praha.
- NEKVAPILOVÁ E. (2012): Použití poloparazitů r. *Rhinanthus* v projektech obnovy květnatých luk. [Use of the hemiparasitic *Rhinanthus* for the restoration of flowering meadows. Bc. Thesis, in Czech] - 49 p., Faculty of Science, University of South Bohemia, České Budějovice, Czech Republic.
- NEUHÄUSLOVÁ Z. a kol. (1968): Mapa potenciální přirozené vegetace
- NEUHÄUSLOVÁ Z., MORAVEC J. (1998): „Mapa potenciální přirozené vegetace ČR“, ACADEMIA Praha.
- QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. – *Studia geografica* 16, GGÚ ČSAV, Brno.
- PÁDR Z. (1990): Studie výskytu žahadlových blanokřídých (Hymenoptera – Akuleata) na území Prahy. *Natura Pragensis*, 7: 1–179.
- SKYVA J., ČÍLA P. (1993): Výsledek průzkumu vybraných čeledí motýlů v Hl. m. Praze. *Natura Pragensis*, 10: 1–51.
- SMPMŽ – SPOLEČNOST MÍRNÉHO POKROKU V MEZÍCH ZÁKONA S.R.O. (2018): Vývoj diversity fauny denních motýlů vybraných pražských zvláště chráněných území.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionáln fytogeografické členění. – In: HEJNÝ S., SLAVÍK B. [red.], Květena I., p. 103–121, Praha.
- SMRČEK K. (1989): Zpráva o výsledcích floristické inventarizace vyšších rostlin v CHPV Baba, Praha 6 – Dejvice. – 7 p. + tabulka druhů, ms. [depon. in: rezervační kniha, Středisko AOPK ČR Praha].
- STANDARDY PÉČE O KRAJINU – SPPK Do2 002 2021 02 002 (2021): Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných travních společenstev (vč. likvidace náletových dřevin). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha.
- STREJČEK J. (1985): Hmyz skalních stepí a lesostepí v Praze. *Staletá Praha*, 15: 121–150.
- ŠPŘIŘAR P., MAREK M. et al. (2000): Květena pražských chráněných území. – Praha.
- ŠTEFÁNEK M. (2018): Zpráva o realizaci projektu č. 111812: Mapování výskytu křivatce českého (*Gagea bohemica* subsp. *bohemica*) na území Hlavního města Prahy I. (severozápadní část Prahy). (ex: AOPK ČR 2021. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. [cit. 2021-11-05])
- TĚŠITEL J. (2015): Využití poloparazitických rostlin při obnově a managementu travinných společenstev. Zprávy České botanické společnosti, 50, Materiály 27, 51–61.
- Váňa J. (1994): Mechorosty lokality „Baba“ v Praze 6. – 10 p., ms. [depon. in: rezervační kniha, Středisko AOPK ČR Praha].
- VÁVRA J. (2004): Klasifikace zvláště chráněných území Prahy na základě rozboru jejich motýlí fauny. – *Natura Pragensis* 16, Studie o přírodě Prahy: 1–188.
- VESELÝ P. (2002): Střevlíkovití brouci Prahy (Coleoptera: Carabidae). (Die Laufkäfer Prags (Coleoptera: Carabidae)). Praha, 167 pp + CD (in Czech and German, English abstract).
- VEVERKOVÁ Z., (2009): Boj s akátem. Metodický list. – Daphne ČR – Institut aplikované ekologie, České Budějovice, 8 p.
- VÍTKOVÁ M. (2014): Management akátových porostů. *Životné prostredie*, 2014, 48, 2, p. 81–87.
- VLČEK V. et al. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR Vodní toky a nádrže, Academia 1984.
- ZIEGLEROVÁ (2008): Monitoring netopýrů na území Prahy
- Zimová K. (2008): Historický vývoj krajiny na modelovém území přírodního parku Šárka-Lysolaje. – 58 p., ms., depon in: Fakulta životního prostředí ČZU Praha.

Web:

BOTANY.cz: Botany.cz

Česká geologická služba: <http://lokalita.geology.cz>ČÚZK Nahlížení do katastru nemovitostí: <https://nahlizeni.dokn.cuzk.cz>

GIS data hranic chráněných území:

– data poskytnutá OCP MHMP (dále lesnické porostní mapy, ortofotomapy 2021)

– https://gis-aopkcr.opendata.arcgis.com/datasets/91b1bb5621ae40a58dfddcc4550e147a_2?geometry=-2.636%2C47.231%2C33.905%2C52.197

(NDOP) AOPK ČR – Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. [cit. 2021-09-15]

AOPK ČR – Vrstva mapování biotopů. [elektronická georeferencovaná databáze]. Verze 2015. Praha. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. [citováno 2021-09-17]. Rozšíření přírodních a přírodně blízkých stanovišť na území ČR.

LHO – lesní hospodářské osnovy: http://eagri.cz/public/app/uhul/ds_lhoMapový portál AOPK ČR: <http://webgis.nature.cz/mapomat/>Mapový portál AOPK ČR: <https://aopkcr.maps.arcgis.com/home/index.html>Mapový portál ÚHÚL: <http://geoportal.uhul.cz/OprlMap> a <http://geoportal.uhul.cz/mapy/mapylho.html>Archivní mapy Prahy: <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv>Portál informačního systému ochrany přírody: https://portal.nature.cz/publik_syst/ctihtmlpage.php?what=3&nabidka=hlavniPortál NATURA 2000: <http://www.nature.cz/natura2000-designz/hp.php>Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP) [online]. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2012 [cit. 2021-11-10]. Dostupné online <<http://drusop.nature.cz/>>.**Konzultace, ústní sdělení:**

Ing. Jiří Rom, OCP MHMP

4.3 Seznam používaných zkratk

Zkratky dřevin (DB, KL, OS, JIV...) použité v tabulkách a v textu odpovídají příloze č.4 k vyhlášce Mze č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování.

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny**JPRL** – jednotka prostorového rozdělení lesa**IUCN** – Mezinárodní svaz ochrany přírody a přírodních zdrojů (*International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources*)**LHP** – lesní hospodářský plán**KN** – katastr nemovitostí**MO** – místní organizace**MŽP** – Ministerstvo životního prostředí ČR**NDOP** – nálezová databáze ochrany přírody**OP** – ochranné pásmo**OCP MHMP** (dříve OOP MHMP) – Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy**PDS** – dřeviny přirozené dřevinné skladby**CDS** – dřeviny cílové druhové skladby**PR** – přírodní rezervace**PP** – přírodní památka**SLT** – skupina lesních typů**ÚSES** – územní systém ekologické stability**ÚSOP** – Ústřední seznam přírody**ZCHD** – zvláště chráněné druhy**ZCHÚ, CHÚ** – zvláště chráněné území**4.4 Plán péče zpracoval****Ing. Václav Kohlík**– specialista v oblasti ochrany přírody; e-mail: keptn@seznam.cz

Vypracováno v r. 2021 a doaktualizováno na jaře 2023; aktuální terénní šetření a průzkumy v průběhu roku 2021, doplnkově 2023.

[Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon)]

5. PŘÍLOHY

Tabulky:

- Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů a výčet plánovaných zásahů v nich** (Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2)

Mapy:

- Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území** (vložená v kap. 1.2)
- Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**
- Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**
- Příloha M4 – **Mapa managementových zásahů**
- Příloha M5 – **Mapa Biotopů**
- Příloha M6 – **Mapa EVL (NATURA)**
- Příloha M7 – **Mapa návrhu na přiřazení nových cenných ploch**
- Příloha M8 – **Mapa – Viditelná terénní situace skal a svahů**

Vrstvy:

- Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch** (na CD)

Fotografie:

- vybraná fotodokumentace na konci tohoto plánu péče
- fotodokumentace v počtu cca 200 fotografií na přiloženém CD

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

TABULKA T1 (k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2) – Popis dílčích ploch a objektů a výčet plánovaných zásahů v nich

Podrobné provádění plánovaných zásahů vizte směrnice a text v kap. 3.1.1.

označení dílčí plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	Severní úžlabina	0,5 ha	Výchozy skalek, teplomilné lemy, nízké xerofilní křoviny (<i>Cotoneaster integerrimus</i>, <i>Rosa gallica</i>) i vysoké křoviny (trnka, hloh, mahalebka, růže šípková); dále chrpa chlumní <i>Centaurea triumfettii</i>, hojně tolitá <i>Vincetoxicum hirundinaria</i>; odlišný charakter než zbytek území, floristicky pestřejší, nejspíše i mírně bazické. Ve svahu různá technická opatření proti padání skal (plotové zábrany, zasítování skal nad tratí kovovými sítěmi) --- <i>Management probíhající:</i> během minulého plánu péče probíhal silný asanační zásah na odstraňování dřevin a většího porostu akátů. V roce 2021 proběhlo radikální odstranění dřevin ve spodní části podél trati. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílčích ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením jednotlivých keřů či jejich malých skupinek s pouze občasným výskytem jednotlivých stromů; skalní výchozy s velmi nízkým výskytem dřevin. Současný stav po asanačních zásazích na redukci dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): Regulační management na udržování nízkého cca 10–15% zastoupení dřevin – současný stav po asanačních redukcích dřevin je vyhovující. Průběžná likvidace akátu a dalších geograficky a stanovištně nevhodných dřevin (<i>další vizte směrnice</i>)	3	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let
				Odstraňování dřevin – asanační m.: – pravidelná kontrola a likvidace výmladků na čerstvě asanované ploše podél trati – lokalizace vizte „Mapa zásahů“. Alternovat s pastvou – likvidace akátu a dalších geograficky a stanovištně nevhodných dřevin – kontrola a likvidace zmlazení po asanačním zásahu v minulosti	1	VIII.–III.	výřez výmladků 1 × za 1–2 roky do likvidace
				Pastva: Pastva – dle možností i ve spodní části po výřezu dřevin v roce 2021	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok

označení dílečků plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
2	Skály a rokle v severní části území	0,52 ha	Velmi svažité a nepřístupný terén. Horní partie mírněji svažité. Skály s nevelkým podílem dřevin. Ve svahu různá technická opatření proti padání skal (plotové zábrany, zasítování skal nad tratí kovovými sítěmi). --- <i>Management probíhající:</i> během minulého plánu péče probíhalo asanační odstraňování dřevin. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílečků ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením jednotlivých keřů či jejich malých skupinek s pouze občasným výskytem jednotlivých stromů; skalní výchozy s velmi nízkým výskytem dřevin. Současný stav po asanačních zásazích na redukci dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): Regulační management na udržování nízkého cca 10–15% zastoupení dřevin – současný stav po asanačních redukcích dřevin je vyhovující. Průběžná likvidace akátu a dalších geograficky a stanovištně nevhodných dřevin (<i>další vizte směrnice</i>) <i>Aktuálně:</i> – v J části plochy ve spodních partiích nad tratí likvidace šejřku (zlikvidovat i menší porost šejřku mimo ZCHÚ mezi tratí a silnicí, odkud se šíří) – pravidelná kontrola a likvidace výmladků po odstraněných dřevinách (alternace k pastvě)	1	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let
				Pastva: Dle terénních možností	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok
3	Velká step a skály ve středu území pod zříceninou	1,5 ha	Na skalách typické společenstvo s tařicí <i>Aurinia saxatilis</i> a kostřavou <i>Festuca pallens</i>; na temeni stepi s kostřavou walliskou <i>Festuca valesiaca</i>, které jsou dosti sešlapávané a vesměs i značně ruderalizované (mezofilizace – zejm. Z část plochy, zde hojně <i>Thinopyrum intermedium</i>); v důsledku jednak do nedávna zastíněním porosty keřů a jednak v současné době dočasně jako následek jejich odstranění. Na skalnatých hřebcích se vyskytují teplomilné lemy s třemdavou <i>Dictamnus albus</i> a s hojným omanem německým <i>Inula germanica</i>.	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): Regulační management na udržování nízkého cca 10–15% zastoupení dřevin – současný stav po asanačních redukcích dřevin je vyhovující. Průběžná likvidace akátu a dalších geograficky a stanovištně nevhodných dřevin (<i>další vizte směrnice</i>) <i>Aktuálně:</i> – zlikvidovat šířící se mahonii	1	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let

označení dílečků plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
			Jsou zde plochy po odstraněných dřevinách v posledních letech. Ve svahu různá technická opatření proti padání skal (plotové zábrany, zasítování skal nad tratí kovovými sítěmi). Sad starých ovocných dřevin za S hranicí plochy 3 (již v ochranném pásmu) – provedeno několik nových výsadeb, část uschla --- <i>Management probíhající:</i> během minulého plánu péče probíhalo asanační odstraňování dřevin. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílečků ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením jednotlivých keřů či jejich malých skupinek s pouze občasným výskytem jednotlivých stromů; skalní výchozy s velmi nízkým výskytem dřevin. Současný stav po asanačních zásazích na redukci dřevin je vyhovující, tzn. cca 10–15% zastoupení dřevin. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin Pás keřů (převažuje trnka) při horní hraně svahu (je už plocha 12) podél cesty pro pěší u zástavby ponechávat jako přirozené nárazníkové pásmo chránící/oddělovající vlastní území (sešlap a piknikování návštěvníků, pobíhající psi, zafoukávání odpadků)	Odstraňování dřevin – asanační m.: – odstranění dřevin lemujících úžlabinu u ploch 7c a 10; následná kontrola a likvidace výmladků (lokalizace vizte „Mapa zásahů“) – likvidace akátu (vizte směrnice) Pastva: Pastva dle terénních možností. – v případě ploch s třtinou křovištní může pastva podporovat její šíření tím, že zvířata se jí vyhýbají (včetně koz). Řešením je plochy s třtinou před pastvou s předstihem posekat – mladé výhonky zvířata spásají Seč/kosení: Dle terénních možností i seč. – optimálně kosit 2 × ročně třtinu v SV části plochy (u pěšiny). Standardní postup pro omezení třtiny křovištní, ovsíku a dalších vysokých trav předpokládá pravidelnou seč 2–3 × ročně (po dobu minimálně 5 ale i 10 let) – alternativně lze zkusit výsev kokrhele (vizte směrnice). – pro likvidaci třtiny i dalších statných trav lze použít i pastvu, avšak po předpasevní přípravě, která obnáší s předstihem před pasením porosty třtiny posekat – vzrostlé porosty třtiny zvířata nespásají, ale mladé výhonky již ano	1	VIII.–III.	– jednorázově začátkem platnosti plánu péče – následná likvidace výmladků 1 × za 1–2 roky
					1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok
					1	VI.–VIII.(IX.) (vizte směrnice)	– 1 × ročně – třtina a další vysoké či agresivní trávy 2–3 × ročně

označení dílečků plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
4	Jižní step	0,12 ha	Step s řídkou pokryvností bylinného patra (sv. <i>Festucion valesiacae</i>). Výskyt křivatce českého na okrajích hran. Výskyt jeřábu dunajského (<i>Sorbus danubialis</i>) [50.1173914N, 14.3903078E] --- <i>Management probíhající:</i> v posledních deseti letech probíhalo částečné asanační odstraňování dřevin. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílečků ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní a skalní plochy s minimem dřevin bez vzrostlých stromů. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): – aktuálně redukce keřů i skalníku podél hrany skalního výchozu s výskytem křivatce českého (možno v rámci asanace ploch 7) – aktuálně mírná redukce keřů v celé ploše – likvidace akátů – při výřezu dřevin pozor na vzácné se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení [50.1173914N, 14.3903078E] (další vizte směrnice)	1	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let
				Pastva: Pastva	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok
5	Nejj jižnější step	0,1 ha	Velmi dobře zachovalá step (sv. <i>Festucion valesiacae</i>) s <i>Festuca valesiaca</i>, <i>Carex humilis</i>, <i>Stipa capillata</i>; poměrně hojný nálet mladých dřevin v ploše: mléč, růže šípová, hloh. Hojný výskyt křivatce českého (<i>Gagea bohemica</i> subsp. <i>bohemica</i>) --- <i>Management probíhající:</i> v posledních deseti letech probíhala redukce dřevin. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílečků ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zachování a zlepšování xerothermních společenstev, cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní a skalní plochy s minimem dřevin bez vzrostlých stromů. Likvidace akátu a dalších nevhodných dřevin	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): – průběžně udržovat plochu s minimálním zastoupením dřevin – v horní části svahu těsně pod silnicí odstranit velký keř zlatého deště (další vizte směrnice)	1	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let
				Pastva: Pastva	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok

označení dílečků plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
6	Horní hrany svahu na spraši – jižní polovina je na lesní půdě (bezlesí)	0,23 ha	Zapojený travník podél hrany svahu na spraši s dominantními statnými travami: ovsík <i>Arrhenatherum elatus</i> , pýr <i>Thinopyrum intermedium</i> , srha <i>Dactylis glomerata</i> ; v jednom místě obnažený „sprašový“ svah; kavyl <i>Stipa capillata</i> , vzácně chřest <i>Asparagus officinalis</i> --- <i>Management probíhající:</i> v posledních deseti letech probíhala redukce dřevin. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílečků ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zlepšování travních společenstev, podpora cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením dřevin	Pastva: Údržba travníků pastvou – pokud by zvířata přerostlé porosty statných trav odmítala, je možno zkusit předpasevní přípravu jako v případě třtiny křovištní – s předstihem trávy posekat a mladé výhonky již zvířata spásat budou	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok
				Seč/kosení: – případně i seč → alternativně k pastvě – pro likvidaci agresivních/statných trav lze alternativně zkusit výsev kokrhely (vizte směrnice)	1	VI.–VIII.(IX.) (vizte směrnice)	1 × za rok
				Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): Vyřezávat vrůstající dřeviny z okrajů porostu do plochy → pokud tomu pastva ani seč nezabrání	3	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let
7	Porosty dřevin pod skalami	0,29 ha	Zapojené porosty dřevin (zejm. mladé jasany, méně babyka) pod skalními výchozy v jižní polovině. Silně podrostlé zapojeními keří skalníku --- <i>Management probíhající:</i> v ploše 7a a 7b v posledních deseti letech neprobíhal a zřejmě ani v minulosti; v ploše 7c byly odstraňovány dřeviny z úpatí skály/ostrohu <i>Dlouhodobý cíl:</i> zcela osvětlené skalní výchozy s velmi nízkým zastoupením dřevin – cca 10–15% zastoupení. Obnova a zlepšování xerothermních společenstev. Menší počet zakrslejších stromů (zvláště dubů) ponechávat jako krajinný prvek a biotop ale s ohledem na zástin xerothermních společenstev	Odstraňování dřevin – asanační m.: V minimální variantě: silná redukce keřů alespoň podél hran výchozů V maximální variantě: – asanační odstranění dřevin pod výchozy na svazích skal → osvětlení a obnova společenstev skal a xerothermních travničků – při výřezu dřevin pozor na případný vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení Lokalizace vizte „Mapa zásahů“	1	VIII.–III.	– jednorázově – následná likvidace výmladků 1 × za 1–2 roky
				Pastva: Po výřezu dřevin nasadit pastvu koz a pravidelně pást	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok

označení díleč plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
8	Velká plocha s odstraněným akátem	0,43 ha	Plocha s vykácenými akáty (2007 a 2020) s pařezy cca 0,5–1 m – v současné době vysoké akátové pařezy mají výmladky (avšak zdá se, že mají již sníženou vitalitu). Na jiném místě, kde byli akáty káceny na nízký pařez, tak hustě vymlazují evidentně z dlouhých podpovrchových kořenů (tvoří až zapojené více jak 2 m vysoké porosty). Na asanovaných částech výřezem dřevin je patrná mezofilizace uvolňováním živin – obecně bývá na takovýchto plochách dočasná. Poměrně hojně se vyskytuje mahonie. Při výřezech byly ponechány hrušně --- <i>Management probíhající:</i> během minulého plánu péče probíhal silný asanační zásah na odstraňování dřevin a většího porostu akátů. Během posledních dvaceti let probíhá řízená pastva (s přestávkami, vizte popis v tabulce dílečích ploch v kap. 2.4) <i>Dlouhodobý cíl:</i> zlepšování travních společenstev, podpora cenných a typických druhů bylin a rozvoj fauny na tyto biotopy vázané. Stepní plochy s velmi nízkým zastoupením dřevin – cca 10–15% zastoupení	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): – udržovat nízké zastoupení dřevin cca 10–15% nerovnoměrně v ploše. V současné době je stav vyhovující (vyjma asanovaných ploch akátů) <i>(další vizte směrnice)</i>	3	VIII.–III. – akát vizte směrnice	1 × za 3–5 let
				Odstraňování dřevin – asanační m.: – odstranění keřů podél hranic s plochou 10 a obnova travních porostů – výřez výmladků a nového náletu na již asanovaných plochách v severní části plochy (mezi plochami 10 a 12) – dolikvidovat akát kácený na vysoký pařez a další plochy s výmladky – zlikvidovat šířící se mahonii ---- Lokalizace vizte „Mapa zásahů“	1	VIII.–III.	– jednorázově – následná likvidace výmladků 1 × za 1–2 roky
				Pastva: Údržba trávníků pastvou	1	1. května – 30. září (října) → dále dle doporučení ve směrnici a v kap. 3.1.1	1 × za rok
				Seč/kosení: Dle možností alternativně k pastvě	1	VI.–VIII.(IX.) (vizte směrnice)	1 × za ročně

označení dílečků plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
9	Les v jižní části území	1,27 ha	V jižní a východní části hojně akát (60 %) a jasan (včetně statných exemplářů), příměs stromového hlohu, velkých dubů letních, habru, mléče, lísky; na zbytku plochy jasan a/nebo křoviny (hloh, růže); podrost chudý, pod jasan nitrofilní: např. vlaštovičník (<i>Chelidonium majus</i>), mahónie (<i>Mahonia aquifolium</i>) --- <i>Management probíhající:</i> dlouhodobě neprobíhal a neprobíhá <i>Dlouhodobý cíl:</i> v minimální variantě z porostů pouze postupně odstraňovat akát a další nevhodné dřeviny. V max. variantě postupně obnovit lesostepní charakter s roztroušenými jednotlivými keři a stromy či jejich skupinami	1) Malá plocha – propojení ploch 7a a 7b – v minimální variantě: bez zásahu. – v maximální variantě: asanace výřezem zapojených porostů dřevin na ploše na svahu mezi plochami 7a a 7b – lokalizace vizte „Mapa zásahů“ 2) Ostatní plocha – plošná asanace zapojených stromových porostů: – v minimální variantě: bez zásahu – v maximální variantě: přistoupit na asanaci celé plochy a obnovit lesostepní charakter s roztroušenými jednotlivými keři a stromy či jejich skupinami ----- Otázkou je volba způsobu plošné likvidace akátu vzhledem k jeho extrémní výmladnosti: – buď rychlé odstranění s náročným následným asanačním managementem – v dlouhodobějším horizontu odstraňování po částech malými kotlíky či jednotlivým výběrem – či v dlouhodobém horizontu může být řešením nejméně nákladná varianta ponechání stávající jedince dožít a eliminovat pouze nové jedince akátu (pouze pokud se akát nezačne obnovovat, což by v místních podmínkách nastat nemuselo) (popis vizte kap. 3.1.1 v odstavci „Odstraňování dřevin a jejich náletů“) ----- Po výřezech nasazovat pastvu koz. Při výřezu dřevin pozor na případný vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení	1–3	dle zvoleného způsobu	dle zvoleného způsobu

označení díleč plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
10	Jasanová rokle pod skálou	0,7 ha	Rokle s dominantním jasanem na severním okraji lesa pod velkou skálou s xerotermními skalními společenstvy, která je přistiňována stromy --- <i>Management probíhající:</i> dlouhodobě neprobíhá a neprobíhá <i>Dlouhodobý cíl:</i> dlouhodobě možno ponechávat bez zásahu. Pouze redukovat dřeviny po okrajích plochy rozrůstajících se do trávníků Historicky (na starých mapách; např. ještě 1889) jsou plochy vedeny jako vinice. Na prvních snímcích leteckého mapování (1938 a 1945) se na ploše 10 nalézají již tehdy hustý porost keřů či stromů. Vzhledem ke zmíněnému historickému kontextu a v rámci zachování či vytváření různorodých biotopů je vhodné na ploše 10 porosty ponechávat bez zásahu (samozřejmě vyjma postupného odstraňování geograficky a stanovištně nevhodných dřevin)	Odstraňování dřevin – asanační m.: Průběžná likvidace akátu a dalších geograficky a stanovištně nevhodných dřevin. Při výřezu dřevin, zvláště na okrajích porostu, pozor na případný vzácně se vyskytující jeřáb dunajský (<i>Sorbus danubialis</i>) a jeho zmlazení Jinak je možno ponechávat trvale bez zásahu – vizte popis ve vedlejším sloupci	1–3	VIII.–III.	– průběžně – následná likvidace výmladků 1 × za 1–2 roky
					–	–	–
11	Porost dřevin na lesní půdě – lesní půda	0,08 ha	Různě starý nálet jasanu (převažují stromky do 20 let), příměs hlohu. Plocha na lesní půdě --- <i>Management probíhající:</i> dlouhodobě neprobíhá <i>Dlouhodobý cíl:</i> ponechat bez zásahu	Ponechat bez zásahu	–	–	–
12	Mezofilní trávníky podél JZ okraje území	0,37	Z části sečené trávníky v okrajové části ZCHÚ (zčásti již vně); intenzivní vliv venčení psů (výkaly); představuje velmi potřebné „náravníkové pásmo“. Výskyt ještěrky zelené. Křoviny různého vzrůstu a velikosti s převahou trnky, dále hloh, růže šípková, místy jasan a bez černý (křovina přiléhající z JV ke zřícenině) --- <i>Management probíhající:</i> v minulém desetiletí probíhalo odstraňování dřevin od spodu tohoto	Udržování vhodného zastoupení dřevin (regul. m.): Průběžné odstraňování náletů a rozrůstajících se skupin dřevin do spodních trávníků (pokud nebude vyřešeno sečí či pastvou) Odstraňování dřevin – asanační m.: – odstranit spodní část pásu dřevin podél asfaltové cesty a obnovit travní porosty (vizte „Mapa zásahů“). Následná likvidace výmladků	1–3	VIII.–III.	1 × za 3–5 let
					1	VIII.–III.	– jednorázově – následná likvidace výmladků 1 × za 1–2 roky

označení dílečků plochy	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
			páso keřů, resp. jeho ztenčování na šířku <i>Dlouhodobý cíl:</i> pás keřů (převažuje trnka) při horní hraně svahu podél cesty pro pěší u zastavby (po celé její délce) ponechávat jako přirozené nárazníkové pásmo chránící/oddělující vlastní území (sešlap a piknikování návštěvníků, pobíhající psi, zafoukávání odpadků – častý jev). Plochu je možné kosit (zajišťuje patrně městská část)	Plochu je možné kosit (zajišťuje patrně městská část) i pást (v rámci možností vzhledem k blízkosti frekventované cesty)	1	dle směrnic	dle směrnic
–	Příkré skály v celém území	–	Nepřístupné příkré až kolmé skály v celém území (napříč dílečnými plochami) --- <i>Management probíhající:</i> v minulosti proběhlo odstraňování dřevin z příkrých skal <i>Dlouhodobý cíl:</i> skály s xerotermními společenstvy s minimálním zastoupením dřevin, nejlépe bez stromů. V současné době je stav víceméně vyhovující	Výřez dřevin z příkrých skal: V současné době je stav víceméně vyhovující. Při dalším zásahu přednostně vyřezat dřeviny v J části plochy 2	3	VIII.–III.	1 × za 10–15 let
OCHRANNÉ PÁSMO							
13	Bezlesí	0,37	Plocha je na lesní půdě. Travnatá částečně ruderalizovaná plocha v SV části s občasnými keři --- <i>Management probíhající:</i> proběhl výřez keřů. Plocha je nepravidelně přepásána a sečena (1 zásah za rok) <i>Dlouhodobý cíl:</i> udržovat jako bezlesí	Udržovat jako bezlesí průběžným výřezem dřevin i je možno sečení	2	dle směrnic	dle směrnic

naléhavost – stupně naléhavosti jednotlivých zásahů pro období platnosti plánu péče se uvádí podle následujícího členění:

- 1. stupeň** – zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany)
- 2. stupeň** – zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu)
- 3. stupeň** – zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany v období platnosti plánu péče, jeho provedení však povede k jeho zlepšení)

VYBRANÁ FOTODOKUMENTACE

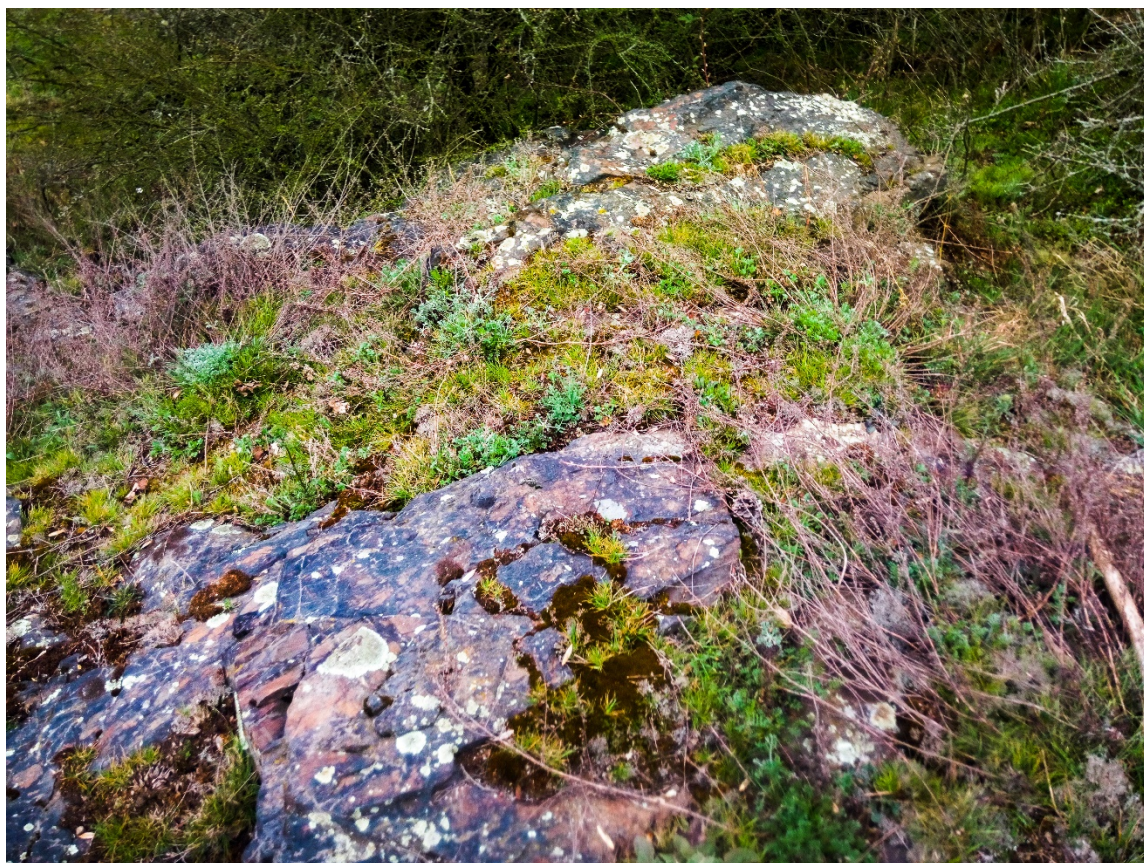
Aktualizovaná fotodokumentace z 23. 3. 2023

plocha 5 těsně pod silnicí

plocha 5 – ostroh křivatcem českým (*Gagea bohémica*)

plocha 5 – ostroh křivatcem českým (*Gagea bohémica*)

plocha 5 – ostroh křivatcem českým (*Gagea bohémica*)

plocha 7a – téměř zapojené keře skalníku (doporučeno k výřezu dřevin)

plocha 8 – asanace akátu

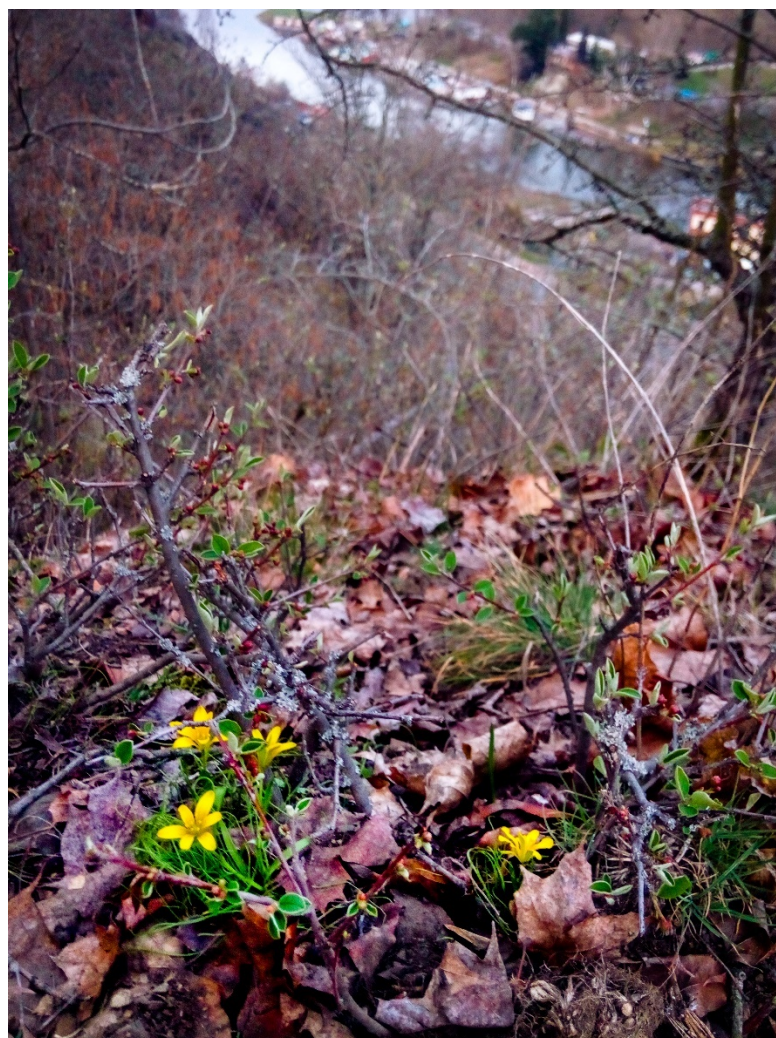
plocha 8 – asanace akátu

plocha 4 – pohled přes strž plochy 10 na plochu 3 pod zříceninou

plocha 4 – křivatec český (*Gagea bohemica*); hrana výchozu

plocha 4 – stejná rostlina; křivatec český (*Gagea bohemica*); hrana výchozu

plocha 4 – hrana výchozu; xerothermní travníčky

pohled z plochy 4 na plochu 8 směrem na Z

plocha 8 – pohled na J z hranic s plochou 3 (asanační zásah likvidace výmladků)

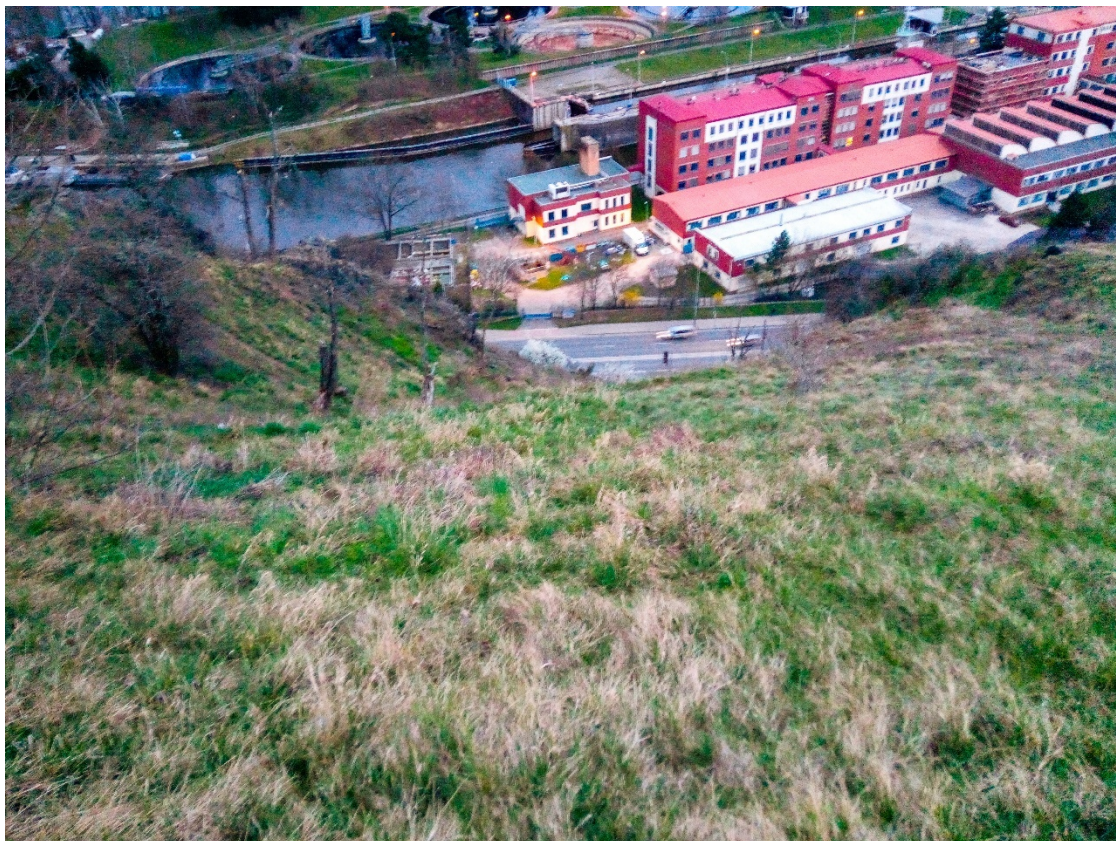
plocha 2 až – pohled na SV u hranic s plochou 8 (asanační zásah likvidace výmladků); zúžení pásu dřevin podél horní cesty

plocha 3 – pohled na SV z hranic s plochou 8 (stejný asanační zásah likvidace výmladků)

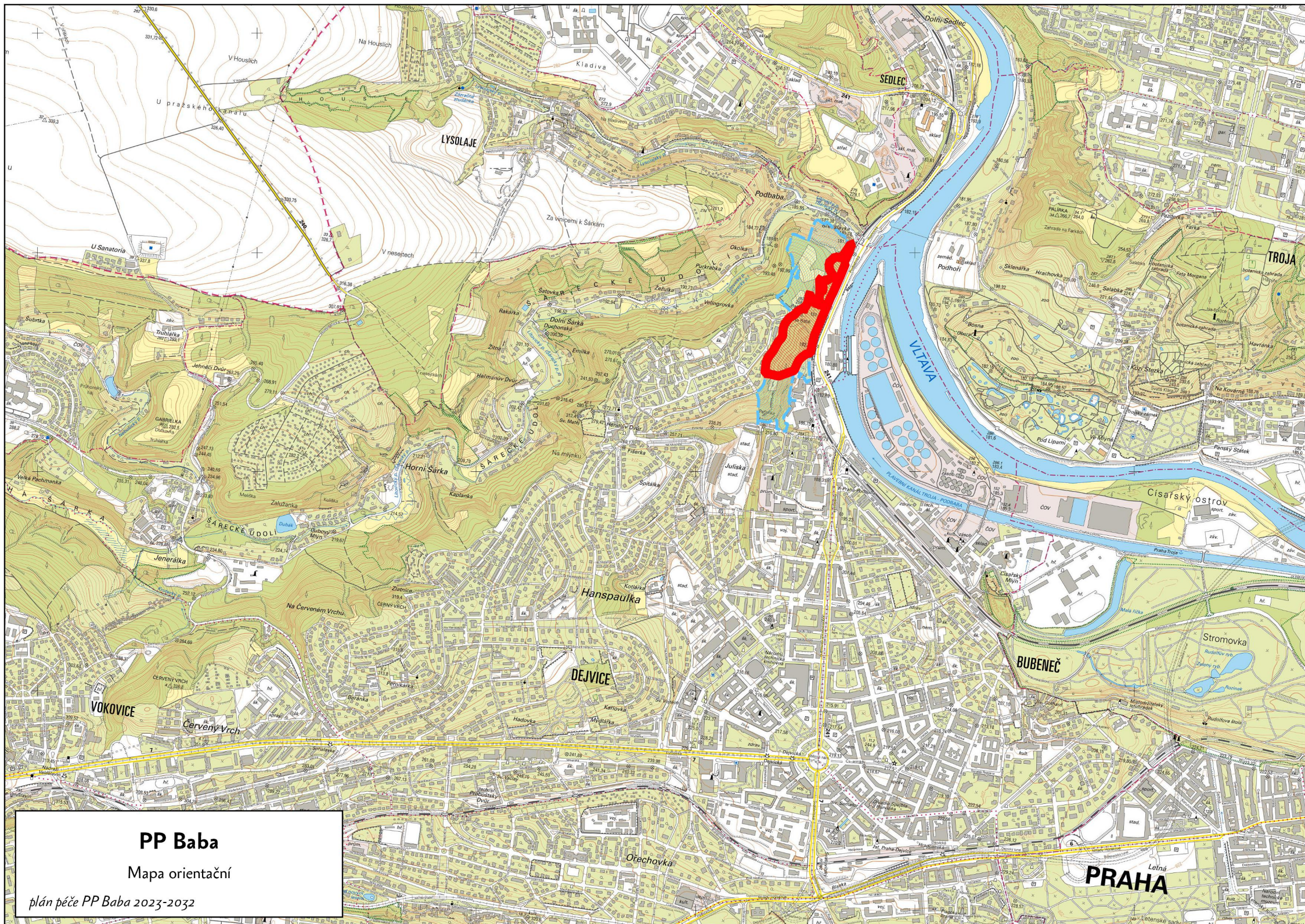

pohled do plochy 3; napravo keře plochy 7c

plocha 3 – pohledový sešup od zříceniny

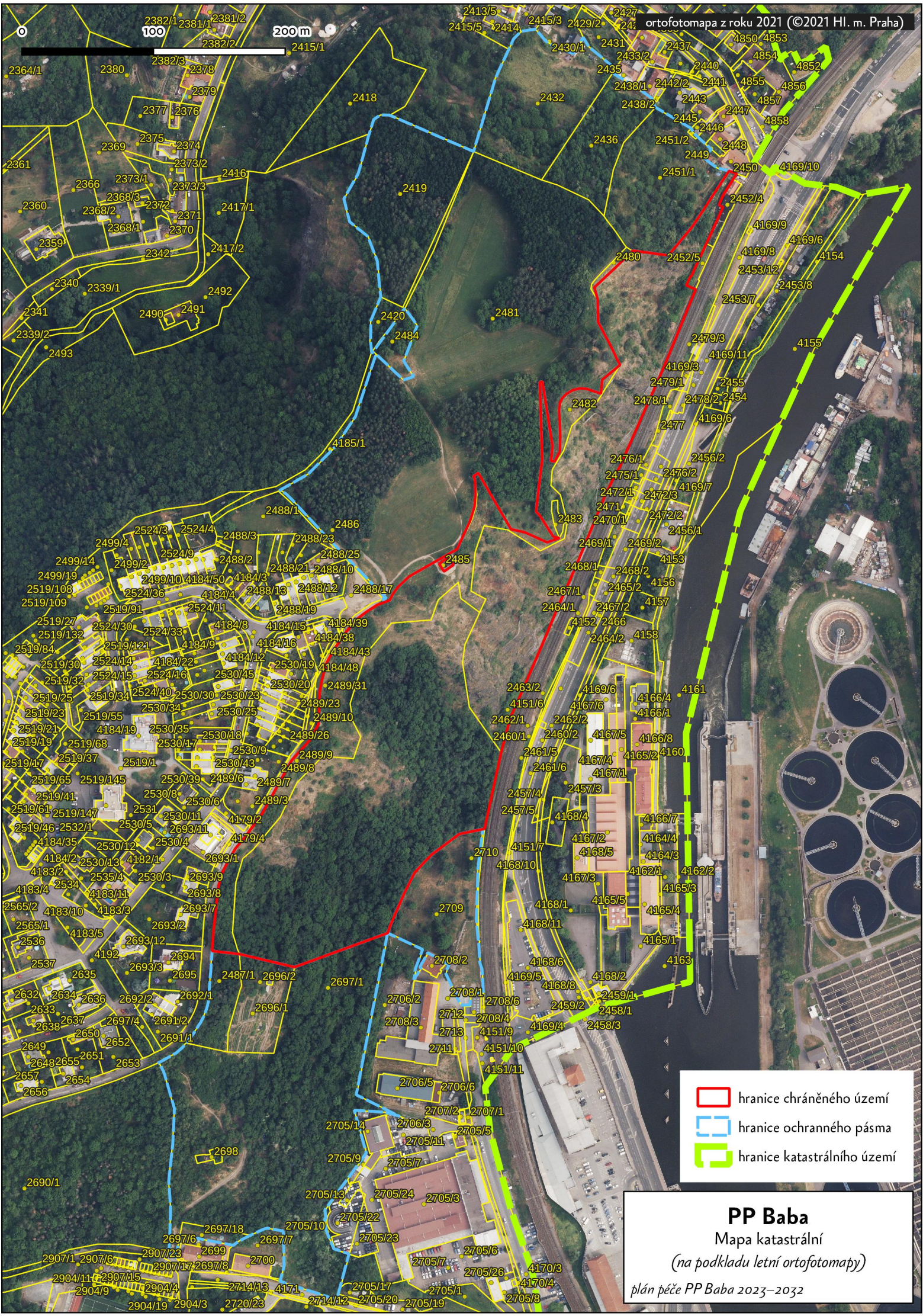

PP Baba

Mapa orientační

plán péče PP Baba 2023-2032

- hranice chráněného území
- hranice ochranného pásma
- hranice katastrálního území

PP Baba

Mapa katastrální

(na podkladu letní ortofotomapy)

plán péče PP Baba 2023–2032

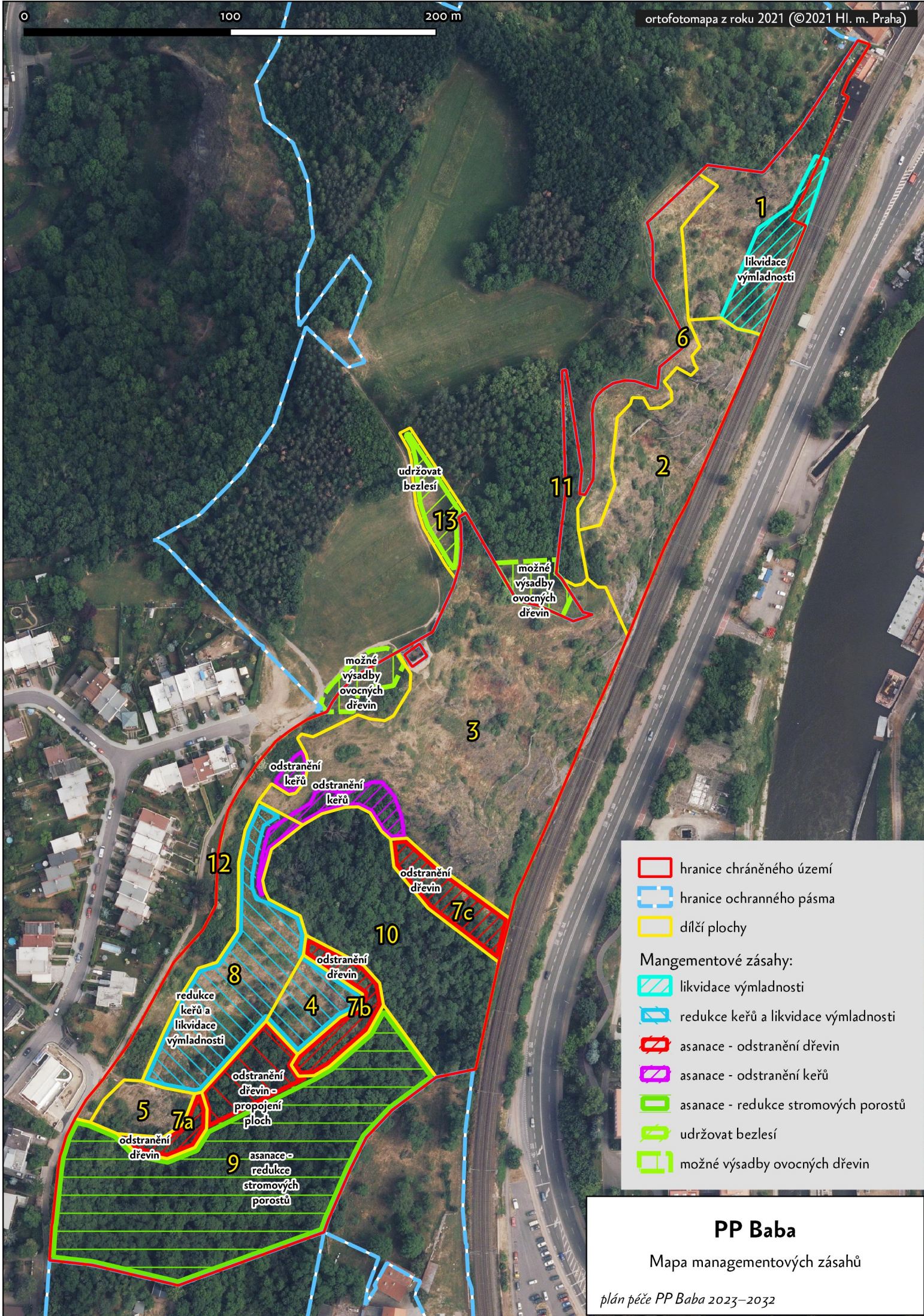

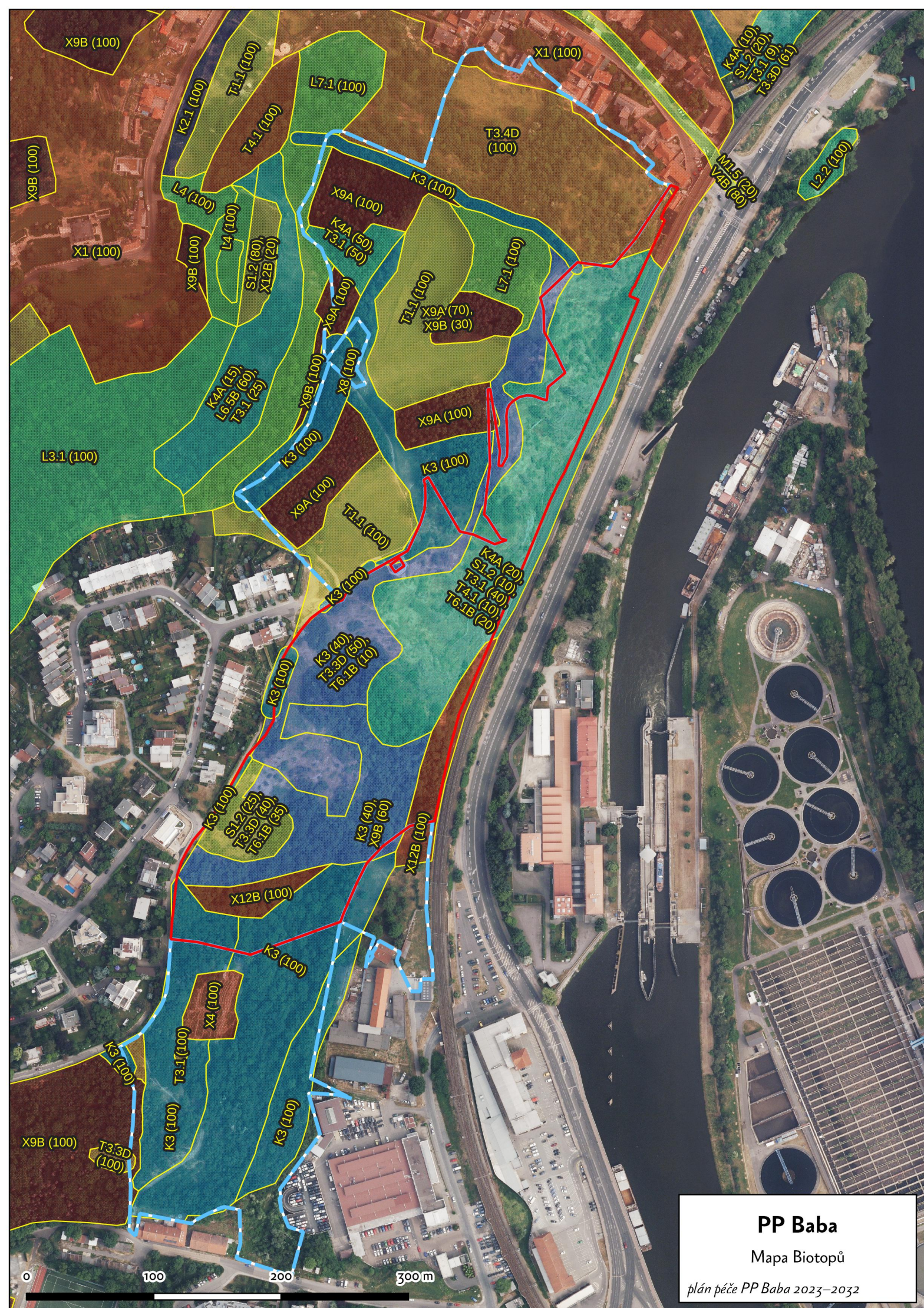
- hranice chráněného území
- hranice ochranného pásma
- křivatec český (*Gagea bohemica*)
- Jeřáb dunajský (*Sorbus danubialis*)
- dílčí plochy

PP Baba

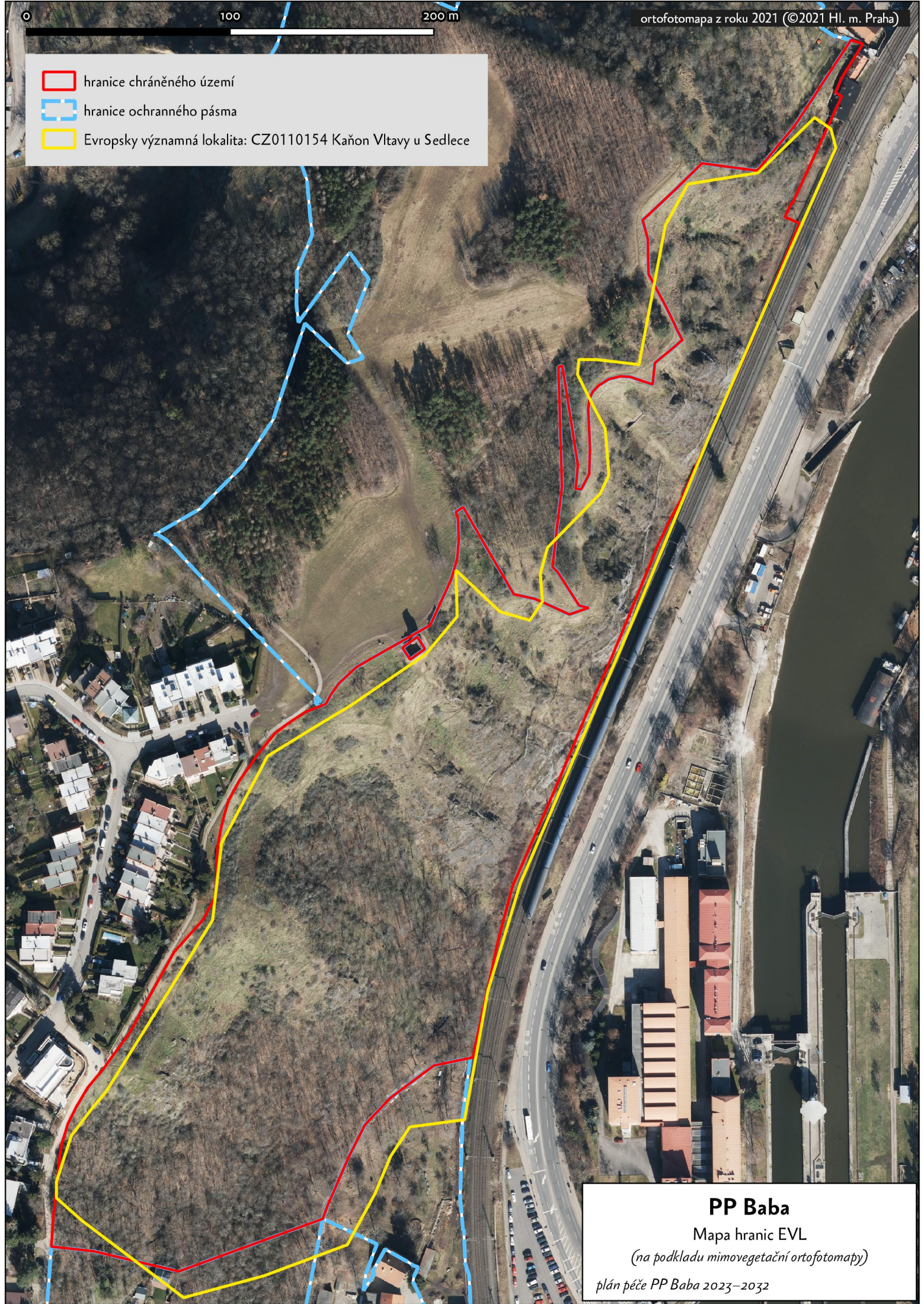
Mapa dílčích ploch

plán péče PP Baba 2023–2032

- hranice chráněného území
- hranice ochranného pásma
- Evropsky významná lokalita: CZ0110154 Kaňon Vltavy u Sedlece

PP Baba

Mapa hranic EVL

(na podkladu mimovegetační ortofotomapy)

plán péče PP Baba 2023–2032

0

50

100 m

ortofotomapa z roku 2021 (©2021 HI. m. Praha)

- hranice chráněného území
- hranice ochranného pásma
- nové cenné plochy

PP Baba

Návrh na přiřazení nových cenných ploch

plán péče PP Baba 2023–2032

PP Baba

Viditelná situace terénu skal a svahu
(podklad: letecká mapa z roku 2006)

plán péče PP Baba 2023–2032